

GRÆNAR TENGINGAR Í REYKJAVÍK

Kortlagning og skilgreining

DRÖG

maí 2017

ATA

A1238-002-U01

EFNISYFIRLIT

1 INNGANGUR	3
2 AÐFERÐAFRÆÐI	4
2.1 FYRIRLIGGJANDI STEFNA	5
2.1.1 Græn svæði borgarinnar	6
2.1.2 Stígakerfi borgarinnar	10
2.1.3 Aðrar stefnur borgarinnar	13
2.2 TÚLKUN	14
2.3 ERLEND FORDÆMI	15
2.3.3 London	15
2.3.4 Stokkhólmur	16
2.4 ÆÐAKERFI GRÆNNA TENGINGA	17
2.4.1 Stofnæðakerfi	19
2.4.2 Tengjæðakerfi	23
2.5 TENGING VIÐ KJALARNES	26
3 GREINING STOFNÆÐA	27
3.1 YFIRLIT YFIR NIÐURSTÖÐUR MATS	28
3.2 HELSTU ÚRLAUSNAREFNI	31
3.2.1 Aðgengi	31
3.2.2 Umhverfisgæði	32
3.2.3 Læsileiki	34
3.3 ÁHUGAVERÐ TÆKIFÆRI	35
4 MIKILVÆGAR GREININGAR Í FRAMHALDI	37
4.1 SAMSPIL VIÐ VISTKERFAÞJÓNUSTU	37
4.2 SAMSPIL VIÐ BLÁGRÆNAR OFANVATNSLAUSNIR	38
5 SAMANTEKT	39
6 VIÐAUKI - GREININGAR	40

1 INNGANGUR

Unnið er að innleiðingaráætlun fyrir Græna netið í Reykjavík sbr. skilgreiningar í aðalskipulagi Reykjavíkur. Fjallað er um áherslur í heildarskipulagi opinna svæða á bls. 90-96 í greinargerð aðalskipulagsins. Þar er sett fram eftirfarandi markmið: „Styrkja samfelldan vef opinna svæða um allt borgarlandið sem tengir saman hverfi, heimili og atvinnusvæði.“

Til þess að unnt sé að forgangsraða og ganga skipulega til verks við innleiðingu þarf að greina stöðu og eiginleika opinna svæða og sér í lagi tenginga milli þeirra. Reykjavíkurborg fól Alta að skilgreina aðferðafræði í þessu sambandi og beita henni síðan við greiningu.

Markmið þessarar skýrslu er að kortleggja og skilgreina grænar tengingar í borginni og greina stöðu þeirra. Á þeim grunni megi síðan innleiða stefnu aðalskipulagsins í þessum málaflokki, með úrbótum sem raðað er í forgangsroð.

Til afmörkunar er í þessari skýrslu fyrst og fremst unnið með grænar tengingar sem tengja saman græn svæði á forsendum útivistar og eflingar lýðheilsu.

Efnið er sett fram í tveimur hlutum. Í fyrri hluta er farið yfir aðferðafræði greiningarinnar og fyrirliggjandi stefna rýnd. Í seinni hluta er greiningin sjálf unnin út frá þeirri aðferðafræði sem lögð var fram í fyrri hluta. Í lok seinni hluta er svo farið yfir stöðuna og helstu leiðir til úrbóta.

Yfirlitsmyndir sem sýna ólíkar grænar tengingar í Reykjavík.

2 AÐFERÐAFRÆÐI

Stefna hefur verið sett fram, bæði í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins og aðalskipulagi Reykjavíkur, um samfelldan vef opinn svæða sem vefur sig inn í borgarlandslag Reykjavíkur. Þessa hugmyndafræði mætti einnig nefna græna netið og er sérstaklega mikilvæg þegar þetta á byggð án þess að gengið sé á grænt umhverfi íbúa eins og stefnt er að í aðalskipulagi Reykjavíkur.

Græna netið í Reykjavík nær til margra stórra og fjölbreyttra grænna svæða sem setja sterkan svip á landslag borgarinnar. Veikleiki græna netsins er miklu frekar tengingarnar sem ættu skv. hugmyndafræðinni að tengja saman grænu svæðin. Þær eru jafnframt lykilþáttur í því að græna netið virki sem heild. Grænu tengingarnar hafa ekki verið skilgreindar nákvæmlega innan borgarinnar og í raun óljóst hvað tenging þurfi að hafa til að bera til að teljast græn tenging.

Í þessari samantekt verður gengið út frá því að meginhlutverk grænna tenginga sé að örva útivist og efla þannig lýðheilsu. Hér verður gerð atлага að því að kortleggja og skilgreina helstu grænu tengingar í Reykjavík svo yfirsýn fáiast um málefnið. Við hefjum hana á skilgreiningu hugtaksins græn tenging:

Græn tenging er ákjósanleg leið þess sem vill fara milli grænna svæða í rými með sem flest einkenni grænna svæða.

Þessi skilgreining ber með sér að aðalhlutverk grænna tenginga sé að stuðla að ákveðnu ferðalagi. Þó að þessi skýrsla beini aðalega sjónum að ferðalagi fólks í þessu samhengi þá er hlutverk grænna tenginga margþætt, t.d. að vera vettvangur vistkerfa og vatnsbúskapar. Um þau hlutverk er fjallað nánar í kafla 4.4 síðar í skýrslunni.

Strandlína Reykjavíkurborgar og nágrennis auk Græna trefilsins í jaðri þéttbýlisins og gróðurpekju borgarinnar.

2.1 FYRIRLIGGJANDI STEFNA

Sett hefur verið fram stefna um grænar tengingar í Aðalskipulagi Reykjavíkur og Svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins.

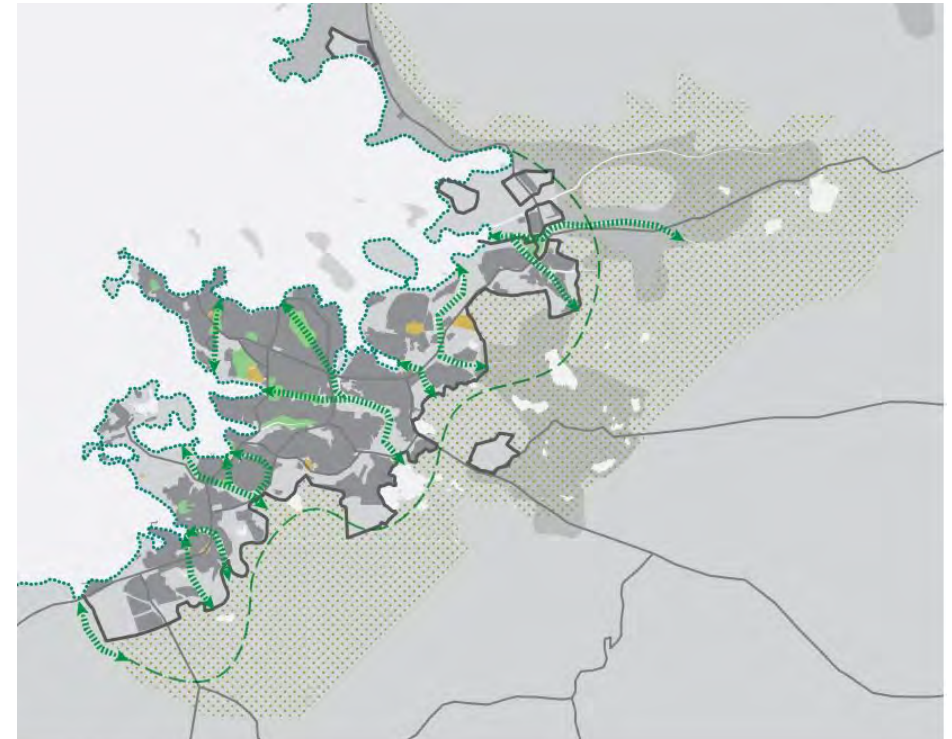
Fjallað er um grænar tengingar sem hluta af heildarskipulagi opinna svæða í kafla um grænu borgina í Aðalskipulagi Reykjavíkur á bls. 92. Grænar tengingar eru ekki staðsettar sem slíkar í aðalskipulaginu en þó er ýmislegt sagt um þær og tilgang þeirra í tengslum við græn svæði og útivist annarsvegar og stígakerfi borgarinnar hinsvegar.

Fyrst og fremst er lögð áhersla á að „tengja strandlengjuna við Græna trefilinn og öfugt með samfelldum opnum svæðum frá fjöru til heiða“. Græni trefillinn er samfelld skógræktar- og útivistarsvæði við útmörk byggðarinnar og myndar umgjörð um hana. Hinn póllinn í þessari mynd eru strandsvæði borgarinnar, mikilvæg útivistarsvæði sem liggja meðfram strandlengjunni.

Tengja þarf saman Græna trefilinn og strandlengju borgarinnar. Skýringarmynd bls. 92 í Aðalskipulagi Reykjavíkur.

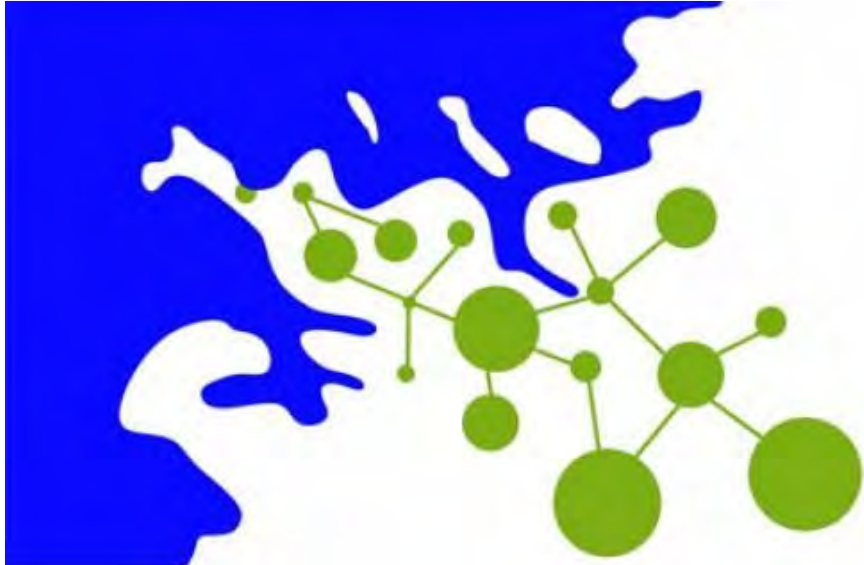
Stefna í sama anda er sett fram í Svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins sem hluti af markmiði 4.1 á bls. 62. Þar er skilgreindur Grænn trefill fyrir höfuðborgarsvæðið allt auk græns stígs sem tengir útmörkina saman. Strandlína höfuðborgarsvæðisins er í svæðisskipulaginu nefnd bláþráðurinn og stefnt er að því að opna hana sem mest almenningi og styrkja sem útivistarsvæði. Í svæðisskipulaginu er svo sett stefna um að grænar tengingar skuli liggja milli græna trefilsins og bláþráðarins, sem þar eru nefndar grænir geirar.

Græni trefillinn og bláþráðurinn sem tengjast saman með grænum geirum. Kort 7 um náttúru og útivist í Svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins.

Þessar tengingar milli útmarka og strandlínu eru því mikilvægustu æðarnar í græna netinu fyrir borgina alla.

Í Aðalskipulagi Reykjavíkur er jafnframt lögð fram stefna um grænt samgöngunet sem „bræðir sig eftir útivistarsvæðum borgarinnar, tengir þau saman og styrkir vistvænan ferðamáta í borgarumhverfinu“. Það sé jafnframt mikilvægur þáttur í að útivistarsvæði borgarinnar myndi samfellda heild.

Græna netið myndar samfelldan vef útivistarsvæða um borgarlandið. Skýringarmynd bls. 92 í Aðalskipulagi Reykjavíkur.

2.1.1 Græn svæði borgarinnar

Í Aðalskipulagi Reykjavíkur er fjallað um stefnu borgarinnar um græn svæði á bls. 96 í kaflanum *Græna borgin*. Þar kemur fram að opin svæði séu tæplega 40% af þéttbýlissvæðinu í borginni. Græn svæði innan þéttbýlis skiptast svo í tíu meginflokka í aðalskipulaginu. Þarna er Græni trefillinn ekki með, en hann gegnir þó mikilvægu hlutverki sem umgjörð utan við byggðina sem á jafnframt að tengjast grænu svæðum þéttbýlisins líkt og lýst var hér að framan.

Græn svæði innan þéttbýlis borgarinnar eins og þau eru skilgreind í Aðalskipulagi Reykjavíkur

Hlutverk grænu svæðanna skiptir máli þegar skilgreina á grænar tengingar á milli þeirra. Sum græn svæði eru ætluð borginni allri sem opin útivistarsvæði, sum eru fyrst og fremst ætluð íbúum tiltekins hverfis og sum eru helguð einni ákveðinni notkun og jafnvel ekki opin öllum. Mikilvægustu grænu tengingarnar hljóta að liggja á milli þeirra svæða sem mikilvægust eru fyrir borgina alla sem heild og hverfi hennar.

Helstu græn svæði:

- 1) **Borgargarðar** mynda kjarnann í vef útivistarsvæða og göngu- og hjólréiðastíga sem setja hvað mestan svip á borgarlandið. Sumir þeirra tengja saman útmörkina við strandsvæði borgarinnar.
  - Þetta eru: *Ellidaárdalur, Fossvogsdalur, Öskjuhlíð, Klambatún, Vatnsmýri, Laugardalur, Gufunes, Grafarvogur að Hólmsheiði og Úlfarsárdalur frá Blikastaðakró að Hafravatni.*
- 2) **Hverfisgarðar** eru innan hvers borgarhluta og þjóna fyrst og fremst íbúum viðkomandi hverfa. Þau eru af ýmsum toga allt frá skrudgördum til torga og náttúrulegra svæða og tengja oft saman íbúðahverfin við stærri útivistarsvæði borgarinnar s.s. borgargarða og strandsvæði.
  - Þetta eru: *miðsvæði Efra-Breiðholts, Seljatjörn, Reynisvatn, Garðaflöt, Grundargarður, Höfði, Litla Öskjuhlíð, Vatnshóll, Grasagarðurinn, höggmyndagarðurinn við Ásmundarsafn, Kleppsgarður, Laugarás, Steinhlið, Alþingisgarðurinn, Arnarhóll, Austurvöllur, Bakarabrekkan, Bringan, Einarsgarður, Hallargarðurinn, Höggmyndagarðurinn við Listasafn Einars Jónssonar, Mæðragarðurinn, Víkurgarður, Landakotstún og Skeifan við Háskóla Íslands.*
- 3) **Strandsvæði** borgarinnar eru skilgreind við strandlengjuna, þar er gert ráð fyrir útivistariðkun og mannvirkjagerð af ýmsum toga sem tengist nýtingu svæðanna til útivistar og afþreyingar. Strandsvæðin hafa fest sig í sessi sem mikilvæg útivistarsvæði, s.s. til gönguferða, hlaupa eða hjólréiða. Þau eru einnig mikilvæg fyrir lífríki sitt.
  - Strandsvæði eru skilgreind við stóran hluta strandlínu borgarinnar og eru þar helst undanskilin iðnaðarsvæðin við Sundahöfn.

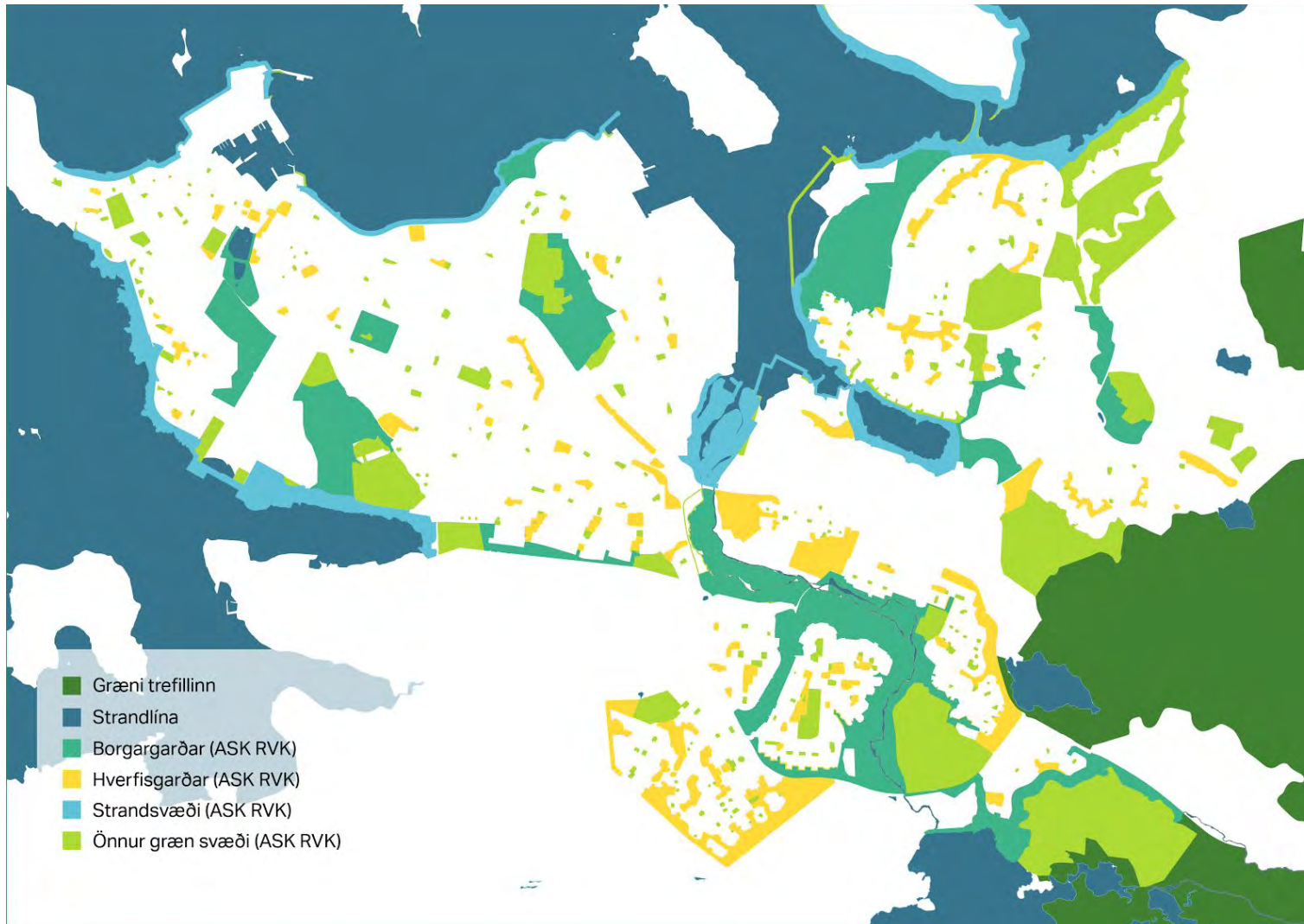
Ýmis önnur græn svæði

- 4) **Leiksvæði** eru leik- og dvalarsvæði innan hvers borgarhluta og þjóna fyrst og fremst íbúum viðkomandi hverfa og nærumhverfis.
- 5) **Íþróttasvæði**, þar er gert ráð fyrir allri þeirri starfsemi sem tengist íþróttum og íþróttaiðkun þar sem m.a. gert ráð fyrir aðstöðu og skipulagðri starfsemi íþróttafélaganna í borginni. Sundlaugar flokkast undir íþróttastafsemi.
- 6) **Hesthúsasvæði** eru eingöngu fyrir starfsemi og mannvirki sem tengjast hestamennsku. Þau eru á tveimur stöðum í nágrenni borgarinnar, annars vegar í Víðidal og hins vegar í Almannadal. Einnig er ráðgert hesthúsasvæði á Kjalarnesi.
- 7) **Golfvellir**, þar má gera ráð fyrir hverskonar mannvirkjum sem tengjast golfiðkun og rekstri golfklúbba.
- 8) **Kirkjugarðar** þar má gera ráð fyrir mannvirkjum sem tengjast starfsemi kirkjugarða og rekstri þeirra.
  - Þetta eru Hólavallakirkjugarður, Fossvogskirkjugarður og Gufuneskirkjugarður. Gert er ráð fyrir nýjum kirkjugarði í við Úlfarsfell.
- 9) **Gróðrarstöðvar og garðlönd** ná yfir ræktunarstarfsemi í atvinnuskyni til skólagarða innan hverfa. Á svæðunum má gera ráð fyrir hverskonar ræktun hvort sem er til sölu eða einkanota.
- 10) **Ár og vötn** eru einni hluti af heildarskipulagi opinni svæða í borginni. Helgunarsvæði áa og vatna ákvarðast af afmörkun hverfisverndar fyrir viðkomandi á eða vatn. Ekki er heimilt að hindra leið fótgangandi meðfram ám og vötnum.

Hér er því dregin sú ályktun að borgargarðar, hverfisgarðar og strandsvæði séu mikilvægustu svæðin sem grænum tengingum er ætlað að tengja saman auk græna trefilsins. Hin grænu svæðin skipta auðvitað líka máli en þau hafa yfirleitt afmarkaðra hlutverk og eru mis opin almenningi eftir eðli og tíma. Í þessari greiningu eru þau því meira höfð til hliðsjónar.

Á næstu síðu má sjá kort af grænum svæðum í aðalskipulagi Reykjavíkur þar sem mikilvægustu svæðin eru lituð sérstaklega eftir flokkum. Athuga ber að kortlagning úr aðalskipulaginu inniheldur græn svæði sem ekki eru til í dag og undarskilur þau sem áætlað er að fari undir þéttingu. Á síðunni á eftir eru grænu svæðin flokkuð í tvennt eftir mikilvægi og einnig má sjá annað grænt borgarland sem ekki fellur undir græn svæði.

Helstu grænu svæðin innan þéttbýlis borgarinnar; borgargarðar (grænblá), hverfisgarðar (gul) og strandsvæði (ljósblá). Önnur græn svæði sýnd með sama lit (ljósgræn).

Hér má sjá kortlagningu á grænum svæðum skipt í tvo flokka eftir mikilvægi auk annars græns borgarlands, sem er ekki skilgreint sem græn svæði.

2.1.2 Stígakerfi borgarinnar

Göngustígakerfi

Aðalstígakerfi borgarinnar, sem er samfelld net göngu- og hjólastíga tekur m.a. mið af græna netinu. Í aðalskipulaginu er lögð er áhersla á að aðalstígar tengi saman mismunandi útivistarsvæði og liggi um grænar æðar. Aðalstígar borgarinnar gegna einnig mikilvægu hlutverki til þess að styrkja hlutdeild vistvænna ferðamáta, sjá bls. 146 í aðalskipulaginu, og þurfa því einnig að tengja saman heimili, vinnu- og þjónustusvæði. Hér fyrir neðan má sjá kort af stígakerfinu eins og það kemur fram í aðalskipulaginu. Athuga ber að kortlagning úr aðalskipulaginu inniheldur einhverja stíga sem ekki eru til í dag.

Stígakerfi borgarinnar eins og það er skilgreint í Aðalskipulagi Reykjavíkur. Stofnstígar sýna aðalstígakerfi borgarinnar og brotnar línur sýna mögulegar framtíðartengingar úr aðalskipulagi.

Stígakerfi borgarinnar gegnir tveimur mikilvægum hlutverkum. Annars vegar til að tengja saman útivistarsvæði borgarinnar og hins vegar að stuðla að vistvænum samgöngum á milli staða. Aðalstígar borgarinnar eiga að vera öruggir og greiðfærir, í skjólsælu umhverfi og tengjast nágrennasveitarfélögunum.

Í þessari greinargerð verður stígakerfið haft til hliðsjónar þegar lega grænna tenginga er mótuð. Með því er jafnframt framfylgt stefnu aðalskipulags, þar sem áhersla er á að aðalstígar tengi saman útivistarsvæði borgarinnar og liggi um grænar æðar. Til þess að innviðir borgarinnar nýtist sem best er lagt upp með að nýta stíganetið eins og mögulegt er sem grunn að grænum tengingum.

Á næstu síðu má sjá kort með stofnstígum og grænum svæðum úr aðalskipulagi Reykjavíkur.

Hér má sjá saman grænu svæðin flokkuð í helstu flokka ásamt stofnstígum borgarinnar.

Borgargötur

Í Aðalskipulagi Reykjavíkur er sett fram stefna um borgargötur þar sem lögð er áhersla á gæði götunnar sem almenningsrými. Þá skuli við endurhönnun gatna horft til fjölbætts hlutverks götunnar sem mikilvægs og fjölbreytilegs almenningsrýmis í borgarlandslaginu.

Þessi markmið geta vel farið saman við að gera göturnar meira aðlaðandi sem græna tengingu. Því er æskilegt að borgargötur og grænar tengingar falli að einhverju leyti saman og þá ætti að huga sérstaklega að því að bæta göturýmið með því að grænka götunar með einum eða öðrum hætti.

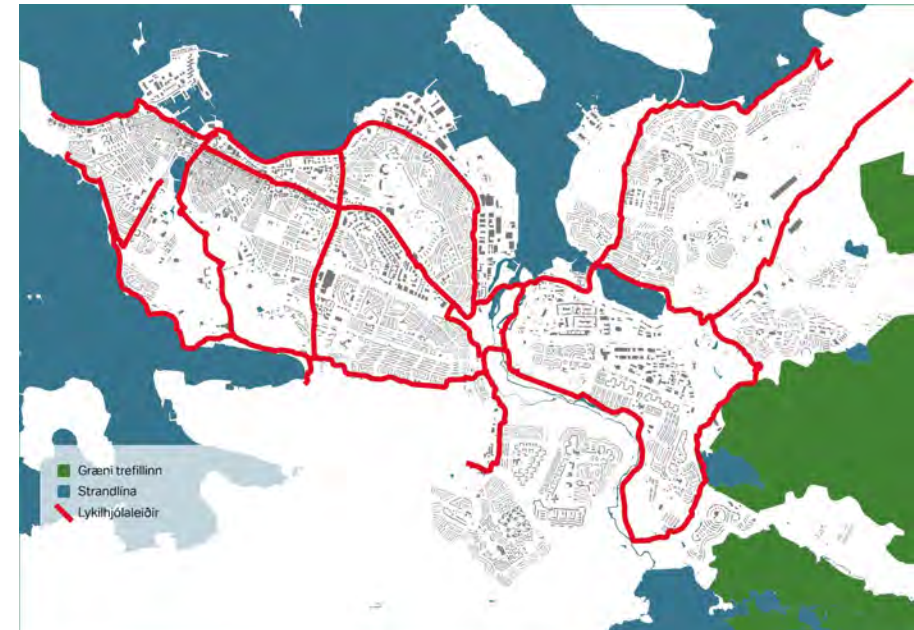
Hér má sjá kortlagningu borgargatna eins og þær koma fram í aðalskipulagi Reykjavíkur.

Hjólreiðastígar

Stígar, sem sérstaklega eru helgaðir hjólreiðum, hafa verið að lengjast á síðustu árum. Í hjólreiðaáætlun Reykjavíkurborgar eru sett fram metnaðarfull markmið um aukna hlutdeild hjólreiða í Reykjavík og er styrking innviða til hjólreiða þar lykilþáttur.

Samfara gerð hjólreiðaáætlunar var unnið að skilgreiningu lykilhólaleiða á höfuðborgarsvæðinu, sjá kort hér fyrir neðan, sem festa á í sessi með góðum merkingum. Lykilhólaleiðirnar liggja yfirleitt meðfram helstu stofnstígum.

Að ákveðnu leyti er æskilegt að aðal hólaleiðir liggja í grænum rýmum, hins vegar má einnig benda á ákveðnu ókosti þess að hröð hjólaumferð og róleg útvist gangandi fari saman. Nærveru hólaleiða í grænum tengingum má því bæði líta á sem kost og ókost.

Lykilhólaleiðir í Reykjavík sem tengjast höfuðborgarsvæðinu sem heild.

2.1.3 Aðrar stefnur borgarinnar

Unnar hafa verið ýmsar stefnur á vegum borgarinnar sem tengjast þróun græna netsins. Þar ber helst að nefna eftirfarandi:

Loftslagsstefna Reykjavíkurborgar

[Loftslagsstefna](#) borgarinnar frá 2016 tilgreinir ýmis markmið til að lágmarka losun gróðurhúsalofttegunda. Þar er m.a. stefnt að aukinni hlutdeild gangandi og hjólandi og að hún nái upp í 30% í samræmi við stefnu aðalskipulags. Efling grænna tenginga fer saman við þetta markmið þar sem hún hvetur til útivistar.

Í stefnunni er jafnframt sett fram markmið um þéttingu byggðar, líkt og í aðalskipulagi borgarinnar, með því að 90% nýrra íbúða verði innan þéttbýlismarkna til að efla nærþjónustu og draga úr ferðapörf. Þegar byggð er þétt minnka græn einkarými og því mikilvægara að íbúar hafi aðgang að sameiginlegum grænum rýmum og tengingum milli þeirri.

Kolefnisbinding með skógrækt getur einnig farið vel saman við eflingu grænna tenginga þar sem gróðursetning trjáa hefur almennt jákvæð áhrif á umhverfisgæði grænu tenginganna og styrkir mikilvæga þjónustu vistkerfa.

Stefna Reykjavíkurborgar um líffræðilega fjölbreytni

Í [stefnu borgarinnar um líffræðilega fjölbreytni](#) frá 2015 er fjallað um mikilvægi þess að tryggja tengingar milli grænna svæða fyrir margskonar lífverur og skapa þannig rými fyrir fjölgun og eflingu búsvæða.

Þó að þessi samantekt beini sjónum sínum fyrst og fremst að hlutverki grænna tenginga til útivistar eru augljós samlegðaráhrif milli þess að bæta upplifun fólks af grænum svæðum og styrkja lífríki þeirra. Margar aðgerðir sem fela í sér fegrun grænu tenginganna t.d. með auknum gróðri fela einnig í sér eflingu lífríkis þess. Hinsvegar geta auknir innviðir til útivistar, s.s. stígar haft einhver neikvæð áhrif á lífríki. Alltaf ætti að reyna eftir bestu getu að láta þessa þætti vinna saman og móta mætti nánari stefnu um samspil grænna tenginga og lífríkis, sjá einnig nánar í kafla 4.4.1.

Leiksvæðastefna Reykjavíkurborgar

Í [stefnu um leiksvæði borgarinnar](#) er m.a. lögð áhersla á „öruggar og aðlaðandi gönguleiðir með verðugu umhverfi hafa áhrif á lífsstíl og lýðheilsu borgarbúa.“ Grænar tengingar eru kjörinn vettvangur fyrir slíkar gönguleiðir.

Trjáræktarstefna Reykjavíkurborgar

Í stefnu [Reykjavíkurborgar í trjáræktarmálum](#) er sett fram markmið um að rækta fleiri tré í borginni til að gera hana skýlli og fallegri. Jafnframt er lögð áhersla á að rækta fjölbreyttan trjágróður. Bæði þessi markmið samræmast eflingu grænna tenginga því ríkulegur og fjölbreyttur trjágróður er yfirleitt til þess fallin að bæta umhverfisgæði grænna tenginga.

Borgarlínan

Stefna um nýtt kerfi almenningsamgangna er hryggjarstykkið í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins og gegnir lykilhlutverki í því að breyta ferðavenjum. Nú stendur yfir undirbúningur lagningu borgarlínu en eins og staðan er í dag liggur ekki fyrir ákvörðun um útfærslu hennar.

Ákjósanlegt er að meginæðar græna netsins tengist borgarlínu með einhverjum hætti. Samband almenningsamgangna og grænna tenginga ætti því að skoða frekar þegar útfærsla borgarlínu liggur fyrir.

2.2 TÚLKUN

Þegar stígakerfi borgarinn er skoðað í samhengi við grænu svæðin kemur fram áhugaverður munur milli hverfa vesturhluta og austurhluta borgarinnar, sjá línu sem dregin er á myndinni hér fyrir neðan.

Hér má sjá saman grænu svæðin sem heild og stofnstíga innan borgarinnar.

Þessi munur felst í því að stofnstígar í austurhluta borgarinnar liggja að stórum hluta innan stórra grænna geira sem liggja á milli hverfa, s.s. Elliðaárdalinn og Grafarvog. Í vesturhluta borgarinnar eru færri grænir gearar, grænu svæðin eru afmarkaðri og stofnstígar liggja oft meðfram helstu umferðaræðum.

Þetta kallar á ólíkar útfærslur í borgarrýminu til að styrkja græna netið. Þáttur hins „græna“ innan hvorrar tengingar er að sama skapi ólíkur. Í austurhluta byggðarinnar, sem jafnframt er nýrri, er eðlilegt að leitast við að styrkja það landslag sem fyrir er með því að auka útivistargildi og tengileika grænu geiranna. Í vesturhluta byggðarinnar þarf einnig að vinna með því landslagi sem fyrir er. Styrking grænna geira getur þar oft falið í sér að gera göturýmið

grænna með götutrjám eða öðrum gróðri eða gera það og aðgengilegra gangandi og hjólandi vegfarendum. Það hversu græn tengingin er í raun ræðst því að miklu leyti af þeim möguleikum sem eru fyrir hendi á hverjum stað.

Segja má að eðli grænna tenginga í borginni breytist við Elliðaárósa.

2.3 ERLEND FORDÆMI

Borgir í nágrannalöndunum hafa á síðustu árum lagt áherslu á mikilvægi grænna svæða. Samhangandi net grænna svæða er talið bæta lífsgæði innan borganna á fjölbreyttan hátt. Með aukinni áherslu á þéttingu byggðar er sífellt mikilvægara að sameiginleg græn svæði séu aðgengileg og aðlaðandi fyrir íbúa. Einnig er umhverfisvitund fólks að aukast og þar á meðal hvernig stuðla má að heilbrigðara lífríki innan borgarinnar og sporna gegn loftslagsbreytingum.

Þar af leiðandi hafa stefnuskipti um hlutverk og styrkingu grænna svæða víða komið fram þar sem margvísleg atriði skipta máli. Mikilvægt er að taka tillit til staðhátta og að markmið og leiðir séu skýrar. Þannig verður til sameiginleg sýn hjá borgaryfirvöldum um hvernig vegur græna netsins verði aukinn til hagsbóta fyrir alla.

2.3.3 London

Árið 2012 gaf Lundúnaborg út stefnu um græna innviði í borginni, *Opin svæði: London öll - hið græna net*. Græna netið er byggt upp í kringum núverandi borgarlandslag, s.s. ána Thames og fyrirbyggjandi græn svæði. Stefnan miðar að því að grænka borgina meira og færa hana frá því að vera með aðskilin græn svæði yfir í að skarta samhangandi grænu neti sem tengir borgina saman. Lögð er áhersla á fjölbreytta notkun svæðanna og að þau séu aðgengileg frá heimilum, vinnustöðum og almenningsgöngum.

Græn svæði og tengingar þar á milli. Kort úr stefnu Lundúnaborgar - *London öll - hið græna net*.

Í London, líkt og í Reykjavík, er skilgreint grænt beltí utan byggðarinnar og blár borði meðfram vatnsborði árinna Thames. Græn svæði í borginni eru flokkuð og lögð til grundvallar og ný möguleg svæði skilgreind. Milli þessara svæða eru svo skilgreindar aðalleiðir (strategic corridors) og tengingar (strategic links), sjá kort hér fyrir ofan.

2.3.4 Stokkhólmur

Stokkhólmsborg gaf árið 2010 út stefnuskjal sem ber nafnið *Gönguvæna borgin*. Þar er sett fram umfangsmikil greining á stöðu mála í borginni og sett fram stefna sem miðar að því að tengja borgina saman og styrkja hana sem heild. Meginstef stefnunnar snýst um að skilgreina ákveðna lykilpunkta í borginni sem á að styrkja sem hnútpunkta. Lögð er áhersla á að tengja þessa lykilpunkta saman með almenningsamgöngum, hjóla- og gönguleiðum.

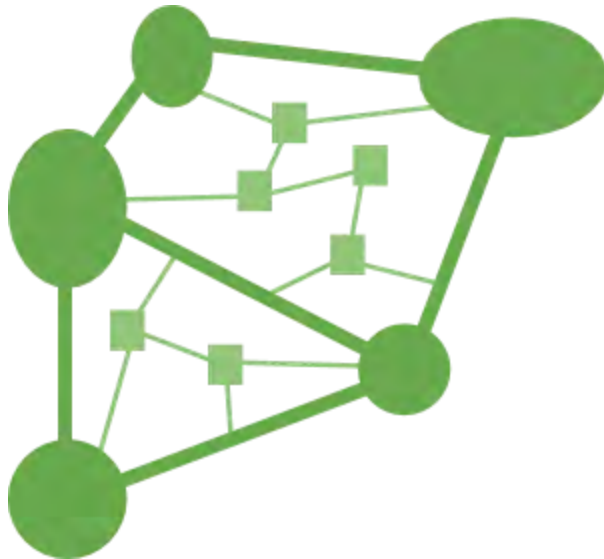
Ólíkt stefnu Lundúnaborgar er áherslan ekki endilega á að tengja saman græn svæði heldur fyrst og fremst styrka tengingar á milli þessara hnútpunkta. Hver punktur verður þannig styrktur sem einskona miðbær hvers hverfis sem tengir það síðan við aðra hluta borgarinnar. Stefnan er nokkuð víðferm og leggur meira upp úr heildarsýn fyrir borgina um hvað eigi að gera frekar en að staðsetja nákvæmlega hvar grænum tengingum verður fyrir komið.

Skilgreindir hnútpunktar innan Stokkhólm og tengingar þar á milli.

2.4 ÆÐAKERFI GRÆNNA TENGINGA

Lagt er til að kerfi grænna tenginga í Reykjavík verði sett fram í tveimur stigum. Skilgreindir verði grænir meginásar (strategic corridors, eins konar stofnæðakerfi) og minni tengingar (strategic links, eins konar tengiæðakerfi). Þessar tengingar eru skilgreindar út frá gildandi stefnuskjölum, s.s. aðalskipulagi Reykjavíkurborgar, Svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins ofl.

Skýringarmynd um samspil stofnæðanets og tengiæðanets.

Með líkingu við stofnæða- og tengiæðakerfi er sett fram hugmynd um stigskiptingu leiðanna eftir mikilvægi og þar af leiðandi ákveðna forgangs röðun. Grænar leiðir í stofnæðakerfi tengja saman stærstu og mikilvægustu grænu svæðin og mynda mikilvæga möskva í netinu. Tengiæðanetið er innan möskvanna og tengir smærri svæði, t.d. þau sem hafa hverfisbundið hlutvek. Græn svæði innan tengiæðanetsins má tengja við grænar tengingar í stofnæðanetinu.

Stefna í aðal- og svæðisskipulagi gefa sterkar vísbendingar um legu hluta tenginganna í stofnæðanetinu sem unnið er út frá við skilgreiningu þeirra í þessara skýrslu.

Myndin hér fyrir neðan sýnir þær megingtengingar sem aðal- og svæðisskipulag kalla eftir og eru forsendur fyrir skilgreiningu stofnæða græna netsins.

Helstu grænu tengingar sem fyrir liggja úr núgildandi stefnuskjölum.

Á næstu síðu má svo sjá samsettar forsendur, byggðar á fyrirbyggjandi stefnu, sem lagðar eru til grundvallar fyrir skilgreiningu græna netsins í þessu verkefni. Þar má sjá græn svæði, stígakerfi borgarinnar auk mikilvægustu tenginga græna netsins eins og þær eru settar fram í skipulagsáætlunum.

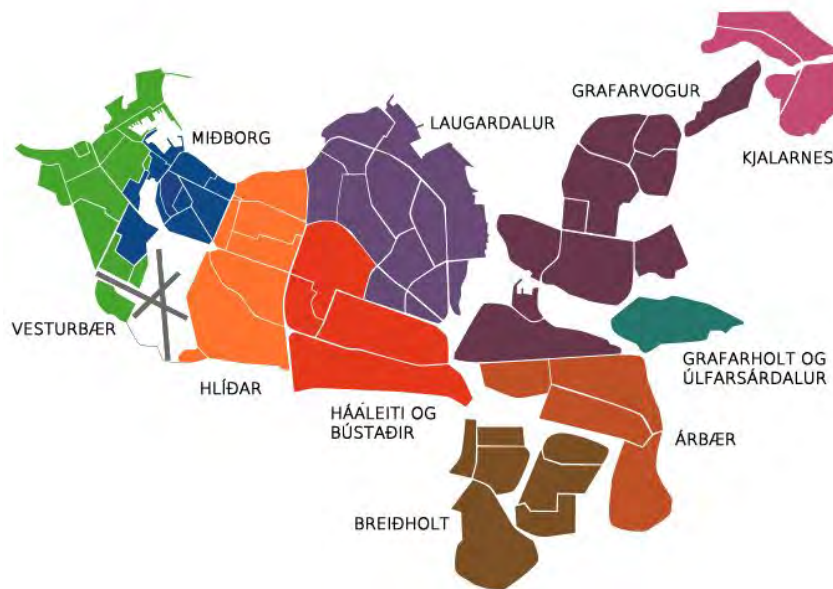

Samsettar forsendur fyrir skilgreiningu græna netsins.

2.4.1 Stofnæðakerfi

Helsta hlutverk stofnæðakerfis græna netsins er að tengja saman strandlengjuna og Græna trefilinn frá fjöru til heiða. Um leið tengja stofnæðarnar saman þau grænu svæði sem mikilvægust eru fyrir borgina alla og veita íbúum aðgang að strönd og útmörk. Ferðalag um græna netið er þannig röð upplifana af ólíkum grænum svæðum sem hvert um sig hafa sín sérkenni.

Meðal þess sem gefur neti af þessu tagi gildi er að það hefur marga hnútpunkta og innan þess má fara margar ólíkar leiðir. Eðlilegt er að möskvar netsins séu á móta stórir og borgarhlutarnir. Þannig er tryggt að grænt svæði eða græn tenging sé álíka nálæg heimilinu og önnur þjónusta sem dreift er á borgarhlutana til þess að vera borgarþúum innan seilingar. Það er þá líka nægilega gróft til þess að hver tenging hefur verulegt vægi og er líkleg til að festast í sessi sem slík. Að nokkru leyti er það þó pólitískt/skipulagslegt ákvörðunarefni hve þéttir möskvar slagæðanetsins eiga að vera.

Helstu borgarhlutar Reykjavíkur

Hér þarf ekki að hafa miklar áhyggjur af greinarmun á grænu svæði og grænni tengingu. Hvar svæðinu sleppir og tengingin tekur við er aukaatriði. Mestu máli skiptir að hvert skref á leiðinni sem valin er um netið sé stigið í umhverfi sem hefur þá eiginleika sem við óskum eftir.

Þótt netið sé kallað „Græna netið“ verður hér ekki haldið fast í það að leið í stofnæðanetinu þurfi að einkennast af gróðri, heldur bjóði hún náttúruupplifun í víðari skilningi, enda er sá almennt tilgangur með útivist. Þannig verður t.d. lagt að jöfnu hvort leið einkennist af grýttri fjöru og hafi eða þéttum gróðri.

Hér eru dregin fram þau atriði sem ætla má að skipti mestu fyrir náttúruupplifun á ferðalagi um græna netið og að því fleiri atriði sem einkenna leiðina, þeim mun ánægjulegra sé ferðalagið. Hafa ber í huga að hér er um mjög huglægt mat að ræða en til skýringar er nokkrum atriðum lýst sem horfa mætti til.

□ Rými og næði

Ferðalangurinn hefur þá tilfinningu að borgarskalkalinn sé ekki mjög nálægur.

- Næði frá hraðri umferð og athafnasvæðum og þar af leiðandi lítil hávaði.
- Lítið um að mannvirki þrengi að rýminu eða séu plássfrek.
- Góð skermun, t.d. með gróðri, þar sem hætta er á ónæði.
- Staðir innan rýmisins hafa aðráttarafl.

□ Náttúrulegt yfirborð

Yfirborð er úr náttúrulegum efnum af ýmsum toga, s.s. tré og gróður, gras eða mói, grjót eða klappir og ár, vötn eða sjór. Hvort sem er manngert eða upprunalegt.

- Því stærri hluti yfirborðsins sem er náttúrulegur, þeim mun hærri einkunn fyrir þennan þátt.

□ Greiðfærni

Auðveld för gangandi og hjólandi, þ.m.t. stígakerfi og aðrir innviðir t.d. bekkir við áningarstaði og lýsing, til dæmis:

- Öruggir og upplýstir stígar.
- Auðvelt að rata og fá upplýsingar.

- Aðgengi fyrir alla.
- Góð vetrarþjónusta.

❑ Fjölbreytni

Að áhugaverða hluti beri fyrir augu og að leiðin bjóði upp á fjölbreyttar upplifanir.

- Ör umskipti eftir leiðinni í yfirborði, sjónlínunum og landslagi
- Menningarlegt mikilvægi, s.s. minjar, áhugaverð byggingalist eða höggmyndir.
- Líklegt að margir séu á ferli í leik, útivist eða daglegum erindum.
- Margvíslegar húsagerðir í grenndinni.

❑ Sjónlínur

Sjónrænt samhengi við stóran hluta leiðarinnar, fjallahring eða sjóndeildarhring.

- Þekkt kennileiti gleðja augað og gefa tilfinningu fyrir því hvar maður er og hvert maður er að fara.
- Útsýni, e.t.v. á tilteknum stöðum.
- Auðvelt að sjá hvað er framundan og að baki, hver er að koma og hvers er að vænta.

❑ Sól og skjól

Landmótun og gróðursetning til þess fallin að skýla fyrir þeim vindáttum sem eru ríkjandi þegar fólk er líklegt til að vera útivið og með opnun á móti sól.

- Skjólgóðir trjálundir, þó opnir fyrir sól.
- Manir og skjólveggir til að skilgreina sérstaka staði eða hluta leiðar og skýla.
- Lítið skuggavarp af mannvirkjum.

Í næsta kafla er sett fram greining á á tengingum þar sem hver þáttur er metinn á skalanum 1 til 5 og tengingunni síðan gefin lokaeinkunn á sama skala.

Framsetning matsins verður með hefðbundnu umhverfismatsformi svo lesandi geti í fljótu bragði áttáð sig á stöðu hverrar leiðar, sjá hér fyrir neðan.

++	5 - Mjög gott
+	4 - Nokkuð gott
+/-	3 - Hvorki né
-	2 - Nokkuð slæmt
--	1 - Mjög slæmt

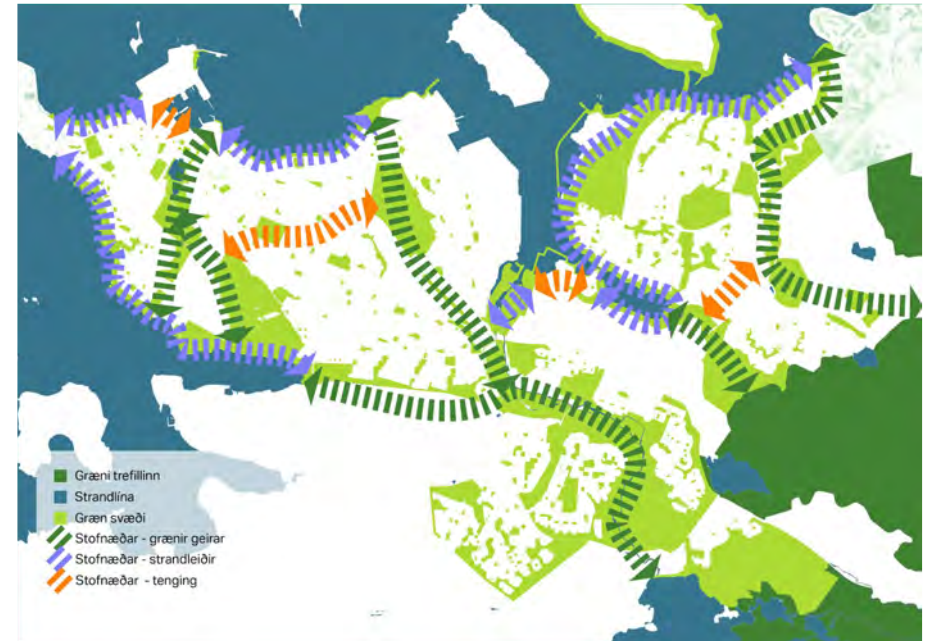
Út frá þessari einkunnagjöf má gera tilraun til kerfisbundins mats á áhrifum þessara þátta. Hver leið getur hins vegar skipst í nokkra undirkafla sem fá misjafnlega mörg stig.

Notagildi svona matskerfis er t.d. eftirfarandi:

- Við getum notað þættina sex sem eigindlegan stuðning við mótun leiða sem til greina gætu komið.
- Við getum áætlað kostnað við tiltekna aðgerðir og metið hve mikið þær batna við aðgerðirnar. Þannig má velja þær aðgerðir sem mestu skila.

Það mætti gefa þáttunum sex misjafnt vægi en þá þarf að gæta þess að nota alltaf sömu vægisstuðla. Það getur verið hált á þeim ís, því svona mat telst ekki til þeirra vísinda sem bjóða mikla nákvæmni.

Með fyrrgreindar röksemdir í huga er sett fram fyrsta tillaga að meginásum græna netsins sem sýnd er á mynd hér fyrir neðan. Tillagan byggir á fyrirliggjandi stefnu en er síðan útfærð frekar. Litur hvers megináss segir til um á hvaða forsendum hann er valinn. Grænu ásarnir mótast af fyrirliggjandi grænum geirum auk stefnumörkunar í aðal- og svæðisskipulagi. Bláu ásarnir eru mikilvægar útivistarleiðir meðfram strandlínunni. Appelsínugulu ásarnir koma inn sem mikilvægar tengingar til framtíðar milli þegar skilgreindra ása, m.a. í þeim tilgangi að gera möskva netsins hæfilega stóra.

Tillaga að meginásum stofnæðakerfis Reykjavíkurborgar með hliðsjón af stefnumörkun í aðalskipulagi og svæðisskipulagi. Litaflokkun ræðst af uppruna hvorrar tengingar.

Næst eru stofnæðarnar sjálfar kortlagðar nánar og í framhaldinu stungið upp á nokkrum auka leiðum til að þétta stofnæðanetið. Fyrst bætt við leiðum meðfram útmörkunum við græna trefilinn sem tengja netið betur á austurjaðrinum. Þær þarf síðan að útfæra nánar þegar nákvæmari stefna um útfærslu græna trefilsins liggur fyrir. Síðan eru skilgreindir tengipunktar þar sem græna netið innan þéttbýlis Reykjavíkur tengist við útmörkina eða önnur sveitarfélög taka við. Í öðru lagi er bætt við stofnæðum til að minnka möskvana en í þeim tilgangi er bætt við tengingu um Suðurgötu (en einnig vegna þess að óvissa er um framtíð Vatnsmýrarinnar), gegnum Háaleitisbraut og í gegnum Grafarvogshverfi. Í þriðja lagi er bætt við stofnæð um Breiðholtið sem tengir þannig betur syðstu byggðir borgarinnar.

Eftir þessa kortlagningu og yfirferð kemur fram ítarlegri tillaga af stofnæðakerfinu sem sýnd er á mynd hér á næstu síðu.

Tillaga að stofnæðaneti auk tengipunkta við græna trefillinn og önnur sveitarfélög. Brotalínur sýna leiðir sem afstaða hefur ekki verið tekin til eða þar sem margir möguleikar eru fyrir hendi. Vatnsmýrin er höfð daufari vegna flugvallarins sem óvíst er hvenær fer.

Hér má sjá útmörk þéttbýlis til austurs og vesturs sem stofnæðum er ætlað að tengja saman; annars vegar mörk byggðar í austurhluta við Hólmsheiði og hinsvegar mörk byggðar í vesturhluta við Ánanaust og Granda.

2.4.2 Tengiaðakerfi

Helsta hlutverk tengiaðakerfis græna netsins er að mynda vef tenginga milli smærri grænna svæða innan möskvanna í stofnæðakerfinu. Tengiaðakerfið getur myndað tengingar hvar sem er við svæði eða leiðir innan stofnæðakerfisins.

Tilgangur tengiaðakerfisins er að mynda áhugavert grænt net á forsendum nærumhverfis, til að gera för um hverfið ánægjulegri og veita aðgang að stofnæðakerfinu. Í samræmi við þennan tilgang þarf góð tenging innan tengiaðakerfisins að uppfylla að hluta til aðrar kröfur en stofnæðarnar. Stungið er upp á eftirfarandi matsþáttum:

- ❑ Náttúruríkt borgarumhverfi
  - Farið er um þar sem gróður í einkagörðum eða almenningsrými er ríkulegur og nálægur. Önnur náttúruleg yfirborð, t.d. vatn og holtagrjót geta talist jafngild.
- ❑ Kyrrð
  - Bílaumferð er lítil og hægfara á nálægum götum.
- ❑ Greiðfærni
  - Auðveld og hjólandi, þ.m.t. bekkir og lýsing. Strætó skammt undan.
- ❑ Fjölbreytni
  - Ör umskipti eftir leiðinni í byggingalist, þjónustu, gróðurtegundum o.þ.h.
- ❑ Sjónlínur
  - Sjónrænt samhengi við kennileiti í borginni, fjallahring eða sjóndeildarhring.
- ❑ Sól og skjól
  - Mannvirki og gróðursetning til þess fallin að skýla fyrir þeim vindáttum sem eru ríkjandi þegar fólk er líklegt til að vera úti við og með opnun á mótí sól.
- ❑ Öryggi
  - Að öryggi vegfarenda sé tryggt.

Nota má samskonar matskerfi til að greina mismunandi leiðir sem til greina koma og aðgerðir til að minnka viðnám þeirra. Hér til hliðar má sjá tillögu að kortlagningu tengiaða borgarinnar, en þær má einnig skoða nánar á næstu

síðu.

Tillaga að kerfi grænna æða borgarinnar, grænar línur sýna mögulegar grænar æðar.

Nákvæm athugun á tengiaðunum er utan ramma þessa verkefnis en gert er ráð fyrir að sú vinna verði tekin inn í deili- og hverfisskipulög eftir því sem við á. Þar gæti kerfi stofn- og tengiaða sem hér er kynnt verið ein af helstu forsendum.

Athuga ber að tengiaðarnar eru ekki eins fastmótaðar og stofnæðarnar og því getur lega þeirra í raun verið á ýmsa vegu svo framarlega sem tilgangi þeirra er náð. Því eru nokkuð margar mögulegar grænar tengiaðar lagðar upp í kortlagningunni á þessu stigi. Fjöldi og lega tengiaðanna eru að einhverju leyti pólitísk ákvörðun sem ætti að mótast af stefnu borgarinnar og framtíðarsýn fyrir hvern hverfishluta fyrir sig.

Legu og fjöldi tengiaða ætti því að ákvarðast á stigi hverfa- eða deiliskipulags.

Tillaga að kerfi grænna æða borgarinnar - Grænar línur eru tengiæðar og rauðar stofnæðar. Brotalínur sýna tillögur sem ættu kannski eða kannski ekki að vera með.

Tillaga að kerfi grænna æða borgarinnar. Rauðar línur sýna stofnæðar og dökkgrænar tengjæðar.

Hér fyrir ofan má sjá tvær myndir sem draga fram samanburð á tillögu að grænu neti annars vegar og stígakerfi borgarinnar hins vegar. Nauðsynlegt er að átta sig á hvernig þessir tvö kerfi spila saman. Eðlilega eru ekki allir göngustígar sem skilgreindir eru í aðalskipulagi grænar tengingar og taka þarf ákvörðun um það hversu margar og þéttfarnar grænu tengingarnar eiga að vera. Það er líka eðlilegt að það sé mismunandi eftir svæðum, en sem dæmi ættu íbúahverfi að hafa fleiri grænar tengingar en iðnaðarhverfi.

Appelsínugular línur sýna stígakerfi borgarinnar eins og þær eru skilgreindar í Aðalskipulagi Reykjavíkur.

Í framhaldi af þeim vangaveltum er mikilvægt að borgin átti sig á hvers konar sess það gefi leið að vera skilgreind sem græn tenging og hvaða lágmarkskröfur eru gerðar til hennar. Þá þarf að finna jafnvægi milli fjölda tenginga og gæða þeirra. Hugsanlega er betra að hafa tengingar færri og meiri „umhverfisgæði“ á hverri þeirra, hinsvegar gæti að sama skapi verið betra að hafa fleiri tengingar sem hver um sig hefur aðeins minni umhverfisgæði. Þetta er fer eftir hvaða stefnu borgin vill taka.

2.5 TENGING VIÐ KJALARNES

Kjalarnes hefur verið undanskilið í fyrrnefndum greiningum vegna fjarlægðar frá öðru þéttbýli í Reykjavík. Þéttbýlið á Kjalarnesi hefur skýra sérstöðu sem fámennasta hverfi Reykjavíkur og umlukið landbúnaðarsvæðum.

Af þessu leiðir að önnur lögmál gilda um Kjalarnesið en annað þéttbýli í Reykjavík. Leið út á Kjalarnes er í eðli sínu í öðrum skala en hinar leiðirnar innan þéttbýlis Reykjavíkur, enda liggur hún að stórum hluta um dreifbýli og í gegnum annað sveitarfélag, Mosfellsbæ. Áhugi er á því að tengja Kjalarnesið betur við restina af þéttbýli Reykjavíkur með öflugri grænni tengingu. Á kortinu hér fyrir neðan voru helstu forsendur fyrir slíka tengingu úr aðalskipulagi Reykjavíkur teknar saman. Stígakerfi í Mosfellsbæ var einnig lagt til grundvallar.

Helstu forsendur

Þegar forsendur eru rýndar kemur í ljós að tvær meginleiðir eru færar í útfærslu á stofnæð milli þéttbýlishlutanna. Önnur liggur meðfram sjónum, í mikilli náttúruvegurð en er nokkuð hlykkjótt og löng. Hin leiðin er meðfram núverandi þjóðvegi, þar er líka fallegt en þunga bílaumferð nálæg. Hún er jafnframt styttri og greiðfærari.

Stofnæðar

Velja þarf stofnæð út á Kjalarnes. Vegna vegalengdarinnar kunna kostnaðarsjónarmið að vega þungt og kanna þarf staðhætti betur. Á kortinu hér að ofan er styttri leiðin meðfram þjóðveginum sýnd sem aðalleiðin en hin kæmi einnig sterklega til greina.

3 GREINING STOFNÆÐA

Í þessum kafla fer fram greining á gæðum og stöðu stofnæðansins. Þetta er gert með kerfisbundinni yfirferð sem ætlað er að gefa heildarsýn á stöðu mikilvægustu grænu tenginga borgarinnar.

Greining er framkvæmd með því að skipta netinu niður í minni hluta eða stakar stofnæðar með samræmd einkenni og meta gæði hvernar þeirra. Einnig voru teknar með þær leiðir sem óvissa er um eða þar sem velja þarf á milli mismunandi kosta (sýndir með punktalínum á korti). Með því er hægt að nýta matið til að vega og meta kosti og galla hvernar leiðar áður en lokaákvörðun er tekin. Ekki voru metnar stuttar tengingar sem liggja aðeins að útmörkum þéttbýlis eða að sveitarfélagamörkum. Hér fyrir neðan má sjá stofnæðanetið eins og það var lagt upp fyrir matið.

Tillaga að stofnæðakerfi borgarinnar. Brotalínur sýna tillögur þar sem óvissa er um leiðarval (Fossvogsbrú er sýnd á korti en er ekki hluti af mati).

Gæði hvernar stofnæðar eru metin út frá eftirfarandi þáttum líkt og lýst var nánar hér að framan í kafla 2.4.1:

- Rými og næði
- Náttúrulegt yfirborð
- Greiðfærni
- Fjölbreytni
- Sjónlínur
- Sól og skjól

Hver þáttur er metinn til stiga á skalanum 1-5 og tilheyrandi lit eins sjá má í töflunni hér fyrir neðan. Svo fær hver leið lokaekunn á saman skala sem reiknuð er út frá meðaltali þessara sex þátta.

++	5 - Mjög gott
+	4 - Nokkuð gott
+/-	3 - Hvorki né
-	2 - Nokkuð slæmt
--	1 - Mjög slæmt

Að lokum er greint frá samræmi við stefnu í skipulagi, helstu úrbótum og hvort einhver sérstök tækifæri felist í þróun svæðisins í náinni framtíð.

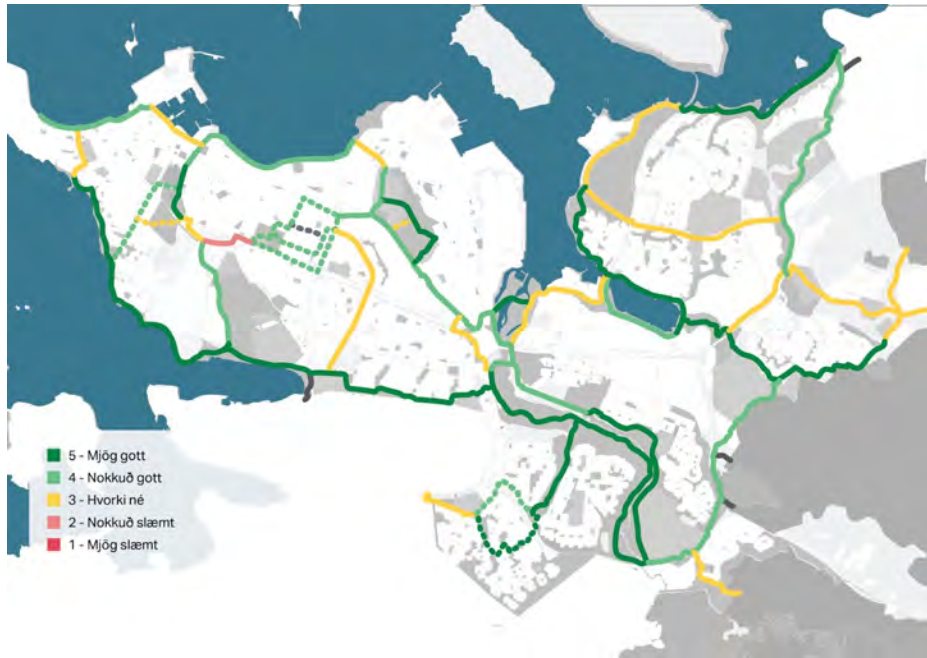
Matið ber að skoða með því hugarfari að það er ekki einhlítt eða óskekult enda yfirferðin hröð og tilgangur hennar fyrst og fremst að fá yfirsýn yfir stöðu mála. Annað sem þarf að athuga er að möguleikar til úrbóta geta verið mjög mismiklir eftir aðstæðum.

Í næsta kafla er samantekt á niðurstöðum matsins en niðurstöður á mati hvernar stofnæðar fyrir sig er að finna í viðauka.

3.1 YFIRLIT YFIR NIÐURSTÖÐUR MATS

Yfirferðin leiðir í ljós að víða er ástand grænna tenginga í borginni gott en annars staðar má ýmislegt bæta.

Á kortinu hér fyrir neðan má sjá yfirlit yfir einkunn grænu tenginganna. Eins og sjá má eru margar nokkuð góðar og aðeins ein tenging fær beinlínis slæma lokaeinkunn. Þá ber að hafa í huga að þessar leiðir eru lang flestar í eðli sínu vel til þess fallnar að vera grænar tengingar og því fá t.d. flestar tengingar þar sem göngustíga skortir „hvorki né“ einkunn og koma væntanlega mun betur út þegar gönguleiðinni hefur verið bætt við.

Lokaeinkunn hvernar stofnæðar í matinu, en gæði leiðanna eru tilgreind með litaskala.

Hér má sjá samantekt yfir einkunnir hvernar stofnæðar, en nánari rökstuðning á matinu má sjá í viðauka.

Heiti kafa/ lokaeinkunn	Rými og næði	Nátt. yfirborð	Greið-færni	Fjöl-breytni	Sjón-línur	Sól og skjól
Eiðsgrandi						
Álanaust						
Reykjavíkurhöfn						
Lækjargata						
Fríkirkjuvegur/ Hljómskálag.						
Sæbraut						
Laugalækur/ Kirkjusandur						
Samhliða Reykjavegi						
Laugardalur						
Tenging við Laugardal						
Suðurlandsbraut - vestur						
Suðurlandsbraut - austur						
Frostaskjól						
Ægissíða						
Skildinganes að Öskjuhlíð						
Suðurgata - suður						
Suðurgata - Hljómskála. (A)						
Suðurgata - Hljómskála. (B)						
Fossvogur - strandleið						
Háaleitisbraut						

Heiti kafla/ lokaeinkunn	Rými og næði	Nátt. yfirborð	Greið-færni	Fjöl-breytni	Sjón-línur	Sól og skjól
Klambratún - Laugard. (A)						
Klambratún - Laugard. (B)						
Klambratún - Laugard. (C)						
Fossvogsdalur						
Meðfram Öskjuhlíð						
Tenging við BSÍ						
Mislæg gatnamót við Hringb.						
Útan við Gerði						
Útan við Voga						
Við Elliðaárvoga						
Við Geirsnef						
Elliðavogur						
Suðurhlíð Grafarvogs						
Norðurhlíð Grafarvogs						
Gufuneshöfði						
Gufunes						
Blikastaðarkró						
Korpa						
Fossvogur - strandleið						

* Lokaeinkunn lækkuð niður í gult vegna skorts á gönguleið

Heiti kafla/ lokaeinkunn	Rými og næði	Nátt. yfirborð	Greið-færni	Fjöl-breytni	Sjón-línur	Sól og skjól
Út á Gufunes						
Meðfram Vesturlandsvegi						
Grafarlækur						
Meðfram Grafarvogsvelli						
Meðfram Grafarholti						
Upp að Úlfarsfelli*						
Gegnum Úlfarsárdal*						
Neðri Elliðaárdalur - norður						
Neðri Elliðaárdalur - suður						
Efri Elliðaárdalur - norður						
Efri Elliðaárdalur - suður						
Milli efra og neðra Breiðholts						
Frá Suðurfelli að ÍR (A)						
Frá Suðurfelli að ÍR (B)						
Neðan Þverársels						
Frá Grafarh. að Hádegism.						
Meðfram Rauðavatni						
Meðfram Breiðholtsbraut						
Meðfram Vesturlandsvegi *						

Eins og sjá má í samantektinni hér fyrir framan hafa stofnæðarnar mismunandi kosti og galla. Vandamálin eru ólík eftir staðsetningu og samhengi hverrar leiðar.

Verstu einkunnina fær stofnæð við mislæg gatnamót við Hringbraut. Þar vantar sárlega tengingu á mikilvægum stað og í raun þarf svæðið þar í kring nokkra yfirlegu til að leysa grænu tengingarnar, sérstaklega í ljósi þróunar á svæðinu á næstu árum. Aðrar stofnæðar þar sem göngustíg vantar eru flestar í jaðri byggðarinnar þar sem flækjustigið er minna og fremur einfalt ætti að vera að bæta úr málum og leggja stíg. Í öllum þessum tilfellum eru leiðirnar skilgreindar sem stofnstígar í aðalskipulagi, sem gefur þeim aukið vægi.

Á mörgum stöðum eru stofnæðarnar til fyrirmyndar á stórum köflum; vel útfærðar, aðlaðandi og greiðfærar. Besta samhangandi leið netsins liggur í gegnum Elliðaárdal, svo Fossvog og meðfram ströndinni út á Ægissíðu. Á öðrum stöðum eru mjög fínir kaflar umkringdir síðri tengingum sem mætti bæta. Í raun má segja að allar tengingar sem fá einkunn frá 4-5 (grænar) séu í meginatriðum góðar en þær sem hafa einkunn í kringum 3 (gular) þurfi að bæta.

Vert er að hafa í huga að misjafnlega erfitt er að bæta þá þætti sem matið nær til, allt eftir eðli og aðstæðum enda eru leiðirnar misjafnlega vel til þess fallnar að gegna hlutverki grænnar tengingar. Sem dæmi er næsta ómögulegt að bæta skjól á strandleiðum sem eru í eðli sínu opnar fyrir vindi. Á hinn bóginn er nokkuð einfalt að gróðursetja tré til að bæta náttúrulegt yfirborð eða setja niður bekk til að bæta greiðfærni fyrir eldri borgara.

Í mörgum tilfellum eru svo úrlausnarefnin ekkert einföld og krefjast góðrar hönnunar, það á t.d. við þar sem náttúruleg yfirborð eða fjölbreytni vantar í þéttri borgarbyggð.

Mjög góð græn tenging liggur í gegnum Elliðaárdal (efri mynd) að Ægissíðu (neðri mynd).

3.2 HELSTU ÚRLAUSNAREFNI

Stofnæðanet grænna tenginga í Reykjavík má bæta með ýmsum hætti en mikilvægustu aðgerðunum má skipta niður í þrjá flokka; bæta aðgengi, auka umhverfisgæði og tryggja læsileika.

3.2.1 Aðgengi

Stefna ætti að því að innviðir grænna tenginga í Reykjavík styðji við aðgengi fyrir alla, s.s. fólk í hjólastólum og með barnavagna. Þar eru göngustígar með föstu yfirborðsefni og án hindrana lykilatriði. Stígarnir verða jafnframt að tengjast vel saman og þvera götur á öruggan og aðgengilegan hátt. Fyrir eldri borgara getur einnig skipt máli að hafa bekkji eða önnur sæti með reglulegu millibili. Að lokum er góð lýsing við leiðir öryggisatriði sem er sérstaklega mikilvægt í norðlægri borg eins og Reykjavík.

Gangstétt með föstu yfirborði þar sem aðgengi fyrir hjólastóla og barnavagna er tryggt, bæði á sumri og að vetri.

Í þessari greiningu hefur aðgengi áhrif á þá einkunn sem gefin er fyrir *greiðfærni*. Eins og áður sagði eru mest aðkallandi úrlausnarefnin þar sem stíg einfaldlega vantar á leið (eða hluta hennar). Segja má að það sé í öllum tilfellum mikilvægt úrlausnarefni, sérstaklega á stöðum sem eru mikilvægir

tengipunktur. Á kortinu hér fyrir neðan eru sýndar með rauðum lit þær stofnæðar þar sem stíga vantar skv. greiningu. Þar má sérstaklega benda á tengingu við mislæg gatnamót á Hringbraut og tengingu við Kópavog neðan við Þverársel í Breiðholti.

Stofnæðar án stíga eru litðar rauðar og malarstígar eru rauðar brotnar línur.

Á stöku stað eru stígar með malaryfirborð og því mætti einnig bæta þá með því að bæta við föstu yfirborði, dæmi um það eru við sunnanverðan Grafarvog og hluta stígar við Korpu.

Í þessari greiningu var reynt að taka tilliti til bekkja og áfangastaða við leiðir en umfang verksins leyfði ekki tæmandi athugun á slíkum atriðum. Gott er að hafa í huga að bekkir ættu að vera með reglulegu millibili (helst 100 m) á stofnæðum.

Lýsingu má einnig bæta víða og stundum er hún það eina sem vantar á annars stórfinum tengingum, s.s. við Skildinganes og sumstaðar í Elliðaárdal.

3.2.2 Umhverfisgæði

Til þess að grænar tengingar séu aðlaðandi útivistarkostur er mikilvægt að þær bjóði upp á fallett, skjólsælt og fjölbreytt umhverfi. Margvíslegar leiðir má fara til að bæta umhverfisgæði grænna tenginga og ólíkar lausnir viðeigandi á ólíkum stöðum. Víða mætti gróðursetja tré og gera þannig umhverfið grænna og fjölbreyttara og bæta skjól. Hinsvegar væri slíkt glapræði á stöðum þar sem útsýni er helsta skart leiðarinnar og tré geta skyggt á, s.s. víða á strandsvæðum. Heildarupplifun ræðst þannig af samspili ólíkra þátta.

Í þessari greiningu er fjallað um hluti sem snúa að umhverfisgæðum undir eftirfarandi matsþáttum; *rými og næði*, *náttúruleg yfirborðsefni*, *fjölbreytni*, *sjónlínur* og *sól og skjól*. Þessa þætti er að einhverju leyti erfitt að meta og er að hluta til huglægt mat hvers og eins. Heilt á litið eru þessir þættir í góðu horfi í Reykjavík, en alltaf má gera betur.

Brýnt er að bæta umhverfi á grænum tengingum sem eru nærri umferðarþungum götum, s.s. við Miklubraut, Hringbraut, Vesturlandsveg eða Háaleitisbraut.

Rými og næði er yfirleitt mest í jaðri byggðar, við útmörk eða sjó, eða innan gróðursælla grænna svæða. Gæði grænna tenginga ráðast oft af þáttum sem erfitt er að breyta, svo sem stórum umferðagötum, miklu útsýni eða nálægð við villta náttúru. Rými og næði má þó stundum bæta með því að skerma af óæskilega hluti og gera æskilegum hlutum hærra undir höfði.

Náttúrulegt yfirborð er eðlilega helst að finna þar sem land er ósnert s.s. við skóga, kletta, ár, læki eða sjó. Það er þó oftast að einhverju leyti manngert. Víða er tækifæri til að auka náttúrulegt yfirborð, t.d. í göturými þar sem steypa ræður ríkjum. Þar má slá nokkrar flugur í einu höggi með því með auknum gróðri verður umhverfið fjölbreytilegra, vistkerfapjónusta öflugri og beita má blágrænum ofanvatnslausnum (sem fjallað verður um nánar í kafla 3.4.1).

Lítt snert náttúra á grænu svæði.

Dæmi um göturými sem hefur verið grænkað með blágrænum ofanvatnslausnum.

Þegar kemur að fjölbreytni er almennt verra að vera nálægt mjög stórum umferðargötum, í einsleitu göturými eða byggð þar sem fátt áhugavert er að sjá. Við umferðargötur má bæta fjölbreytnina með því skerma umferðina af þegar rými er til þess, eða lífga upp á göturýmið með einhverjum hætti. Fjölbreytni almennt má svo bæta með áhugaverðum hlutum í nærumhverfi s.s. gróðri, landslagsmótun, listaverkum eða götugögnum. Kjörið er að vinna með náttúrulega eiginleika svæðisins og gera þeim hærra undir höfði.

Dæmi um listaverk sem bætir umhverfisgæði.

Dæmi um götugögn við gönguleið

Sjónlínur, sól og skjól eru þættir sem getur verið snúið að umbreyta. Sjónlínur má stundum bæta með því að beina sjónlínunum að áhugaverðum hlutum eða með því að bæta útsýni. Sól er aðeins hægt að bæta með því að fjarlægja skuggavald og skjól má auka með trjágróðri, ákveðnum tegundum bygginga og landslagsmótun.

3.2.3 Læsileiki

Til að net grænna tenginga virki sem skyldi þurfa þær að vera læsilegar og leiða fólk áfram. Þessu er hægt að ná fram með ýmsum hætti, s.s. með merkingum en heppilegast er að vegfarandinn skynji einfaldlega á umhverfinu hvert leiðin liggur. Læsileiki var meðal þess sem hafði áhrif á einkunn sem gefin var fyrir matsþáttinn *greiðfærni*.

Læsileiki var yfirleitt metinn sístur þegar grænar tengingar liggja gegnum íbúðabyggð og margar leiðir koma til greina. Dæmi um þetta er tenging í gegnum við Kaplaskjólsvog og Frostaskjól sem tengir saman Ægissíðu og Eiðsgranda. Þó að gangstéttir séu til staðar og og auðvelt sé að komast leiðina að öðru leiti þá er óljóst hvaða leið best sé að fara til að komast áfram í græna netinu og það dregur það úr gæði leiðarinnar sem grænnar tengingar.

Dæmi um illa læsilega tengingu í stofnæðaneti milli Ægissíðu og Eiðsgranda um Frostaskjól.

Bæta má læsileika með ýmsum ráðum. Ein leið væri að auka einfaldlega gróður í göturými til þess að vegfarandinn lesi hana sem „grænustu“ leiðina. Þveranir yfir götur mætti hafa sérlega veglegar á grænum tengingum. Merkingar og leiðarvísar koma einnig til greina.

Hér er einfalt dæmi um auðkennandi yfirborðsmerkingar til að að leiða fólk áfram (mynd frá borghildur.info).

3.3 ÁHUGAVERÐ TÆKIFÆRI

Margar grænar stofnæðar liggja um svæði sem eru í þróun samkvæmt aðalskipulagi Reykjavíkur sem bjóða upp á sérstök tækifæri. Þróun þessara svæða eru komin mjög mislangt en í sumum þeirra er komin fram mótuð tillaga um framtíðaruppbyggingu og framkvæmdir jafnvel hafnar.

Stofnæðar sem liggja um eða mjög nálægt þróunarsvæðum í aðalskipulagi.

Víðast hvar eru hugmyndir um þróun svæðanna í nokkuð góðu samræmi við það að um þær liggja græn tengingar. Þrátt fyrir það er ástæða til að draga sérstaka athygli skipuleggjenda og þróunaraðila að grænu tengingunni og stöðu hennar sem stofnæð, sem gerir hana að sérstaklega mikilvægri undirstöðu í grænu neti borgarinnar.

Dæmi um þróunarsvæði við Elliðavog þar sem fyrir liggur Rammaskipulag sem er í nokkuð góðu samræmi við græna tengingu.

Dæmi um tvö mikilvæg þróunarsvæði sem stofnæð græna netsins liggur um eru annarsvegar græn tenging sem liggur um Reykjavíkurböfn og hinsvegar græn tenging við Elliðaárósa. Þær eru líka áhugaverð dæmi að því leyti að þær kalla líklega á mjög mismunandi útfærslur. Hafnarleiðin mun vinna með sjóinn með fremur litlum gróðri og því að nokkru leyti óhefðbundin græn leið. Þar verður læsileiki sérstaklega mikilvægur þáttur til að skoða. Elliðavogur kallar hinsvegar á lausn með hefðbundnari grænum geira líkt og lagðar hafa verið línur um í rammaskipulagi svæðisins.

Önnur tækifæri felast í stöðu leiða sem borgargötur eða stofnstígar í aðalskipulagi. Mjög stór hluti leiða í stofnæðakerfinu eru einnig stofnstígar og margar stofnæðar sem liggja um þetta byggð eru einnig skilgreindar sem borgargötur í aðalskipulagi. Við þessar aðstæður skapast augljós samlegðaráhrif þar sem umbætur sem stuðla að betri borgargötum eða stofnæðum ættu einnig að styrkja leiðirnar sem grænar tengingar.

Dæmi um þróunarsvæði við höfnina í Reykjavík við Vesturbugt þar sem fyrir liggur deiliskipulag sem er í nokkuð góðu samræmi við græna tengingu.

4 MIKILVÆGAR GREININGAR Í FRAMHALDI

Í þessari skýrslu hafa grænar tengingar í Reykjavíkurborg verið skilgreindar, kortlagðar og greindar með því markmiði að framfylgja stefnu aðalskipulags Reykjavíkur í málaflokknum.

Í upphafi var gengið út frá því að skilgreina og meta grænar tengingar sem net með tveggja þrepa stigskiptingu með áherslu á grannfræðilega eiginleika. Þetta var gert til að auðveldara væri að leiða fram heilstætt net leiða sem tengja mikilvæg græn svæði. Þó er alveg ljóst að græna netið gegnir öðrum veigamiklum hlutverkum, svo sem þjónusta þeirra við vistkerfið og samspil þeirra við blágrænar ofanvatnslausnir og því mikil ástæða til að taka tillit til þessara hlutverka í framhaldinu. Sérfræðingar á þessum sviðum geta tekið við keflinu og mótað áfram stefnu borgarinnar í þeim málaflokkum í samhengi við græna netið. Þá þarf að taka tillit til ýmissa atriða sem varða netið sjálft aðeins óbeint, t.d. landhalla og jarðvegs. Hlutverk grænna tenginga sem útivistarnets, vistkerfisnets og nets blágrænna ofanvatnslausna spila saman að mörgu leyti en eru einnig á margan hátt ólík.

Hér fyrir neðan verður stiklað á stóru um þessar greiningar sem mikilvægt er að gera í framhaldi.

4.1 SAMSPIL VIÐ VISTKERFAPJÓNUSTU

Grænar tengingar eru mikilvægar fyrir líffræðilega fjölbreytni innan borgarinnar. Bæði geta þær verið mikilvæg búsvæði fyrir fjölbreyttar lífverur, plöntur og dýr, og verið mikilvægir samgönguásar þegar þær flytja sig á milli stærri grænna svæða. Í Reykjavík ber helst að nefna fugla og hryggleysingja, einkum skordýr, auk plantna og sveppa sem nýta grænu tengingarnar.

Grænar tengingar eru auk þess afar mikilvægar til að efla ýmsa vistfræðilega ferla í náttúru borgarinnar. Þar má nefna hringrás næringarefna og vatns, myndun og mótun jarðvegs, ljóstillifun og hreinsun mengunarefna. Grænar tengingar innan borgarinnar eru mjög misöflugar til að sinna þessum hlutverkum. Aukið rými fyrir jarðveg og lífverur, fjölbreytni í gróðri og nálægð

við stærri græn svæði skapar allt betri skilyrði fyrir þessa líffræðilegu ferla.

Skilvirk og stöðug vistkerfisþjónusta er lykilforsenda þess að viðhalda verðmætum umhverfisgæðum í borgarlandslaginu. Bætt vistkerfisþjónusta hefur einnig yfirleitt jákvæð áhrif á umhverfisgæði grænna tenginga og þannig upplifun fólks af því að heimsækja þau. Þessi tvö hlutverk grænna tenginga þurfa þó ekki endilega að fara saman og stundum getur verið nauðsynlegt að halda þessu aðskildu. Þarfir mannfólks og annarra lífvera geta verið ólíkar og eðlilegt að grænar tengingar endurspegli það. Oft getur líka þurft að vernda mikilvægt lífríki fyrir umgangi fólks.

Þess vegna er mikilvægt að vistkerfapjónusta græna netsins sé metin á eigin forsendum og byggji ef til vill að hluta til á þeirri greiningu sem hér liggur fyrir auk aðgerðaráætlunar [stefnu um líffræðilega fjölbreytni](#). Aðkoma sérfræðinga og heildarsýn er mikilvæg.

Dæmi um fuglalíf nærri þéttbýli. Kríur á flugi í nálægð við byggð.

4.2 SAMSPIL VIÐ BLÁGRÆNAR OFANVATNSLAUSNIR

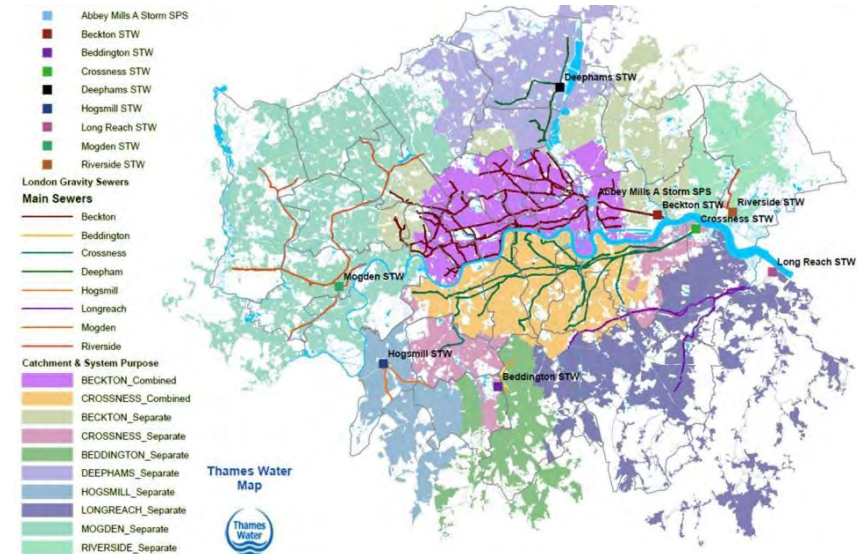
Blágrænar ofanvatnslausnir eru leið til að veita ofanvatni í jarðveg á náttúrulegan hátt sem hefur notið vaxandi vinsælda. Þannig er stuðlað að heilbrigðara vistkerfi með því að viðhalda hærri grunnvatnsstöðu og náttúrulegri hringrás vatns innan þéttbýlis. Auk þess verður meiri sveigjanleiki í veitukerfinu til þess að taka á móti miklu regnvatni og sporna þannig gegn flóðum sem hafa færst hefur í aukana víða um heim með loftslagsbreytingum. Margar borgir í nágrennalöndum okkar hafa því verið að setja fram stefnu um aukið vægi blágrænna ofanvatnslausna. Innleiðing þeirra í Reykjavík er jafnframt hluti af [aðgerðaáætlun borgarinnar í loftslagsmálum](#).

Græn svæði í þéttbýli gegna lykilhlutverki í blágrænum ofanvatnslausnum því að þar kemst vatnið auðveldlega niður í jarðveginn. Þar er jafnframt tækifæri til að safna saman ofanvatni í svokallaðar settjarnir, en þaðan sígur vatnið síðan smátt og smátt niður í jarðveginn.

Grænar tengingar er jafnframt mikilvægur þáttur í hönnun blágrænna ofanvatnslausna því þar skapast tækifæri til að taka á móti vatni frá ógegndræpum yfirborðum í nærumhverfinu, veita því niður í jarðveg, eða leiða það áfram að næsta græna svæði þegar mikil úrkoma er. Þess vegna eru blágrænar ofanvatnslausnir yfirleitt hannaðar í nánu samhengi við grænt net borgarinnar. Samspil blágrænna ofanvatnslausna og grænna svæða eða tenginga býður líka oft upp á fjölbreyttar lausnir í landslagshönnun sem getur aukið umhverfisgæði svæðisins og aukið sýnileika vatns í nærumhverfinu.

Stefna borgarinnar um blágrænar ofanvatnslausnir nýtir því stefnu um græn svæði og grænar tengingar sem grunn og byggir ofan á hana. Hinsvegar fara gæði og tækifæri grænna svæða og tenginga m.t.t. útivistar ekkert endilega saman við gæði og tækifæri þegar kemur að blágrænum ofanvatnslausnum. Samspil blágrænna ofanvatnslausna og annarrar vistkerfajónustu í þéttbýli er einnig mikilvægt.

Stefna um blágrænar ofanvatnslausnir tekur jafnframt inn marga aðra þætti, s.s. hæðasetningu lands, flatarmál ógegndræps yfirborðs, jarðveg, helstu rennislísiðir, núverandi veitukerfi og fleira. Kjörnið er að hafa stefnu og leiðbeiningar úr nágrennaborgum til hliðsjónar. Mikilvægt er að slík stefna sé gerð í nánu samstarfi við sérfræðinga í veitumálum á borginni.

Myndir úr skýrslum á vegum Lundúnaborgar sem fjalla um [stefnu](#) og [innleiðingu](#) blágrænna ofanvatnslausna. Neðri myndir sýnir jafnframt dæmi um grænkun göturýmris með blágrænum ofanvatnslausnum.

5 SAMANTEKT

Sett var fram aðferðafræði til að álykta um hvar skuli vera grænar tengingar milli mikilvægra útivistarsvæða, með hliðsjón af stefnu í skipulagi. Við greininguna voru dregin saman gögn um ýmsa þætti sem skipta máli, t.d. stígakerfi, græn svæði ofl.

Kjarninn í aðferðafræðinni felst í hugmynd um netkerfi tenginga á tveimur stigum en hér er aðallega fjallað um tengingar á efra stiginu, þ.e. stofnæðarnar. Við mat á hæfilegri möskvastærð koma fram tillögur um leiðir sem áhugavert gæti verið að innlima inn í græna netið og gera þannig helstu útivistarsvæði aðgengilegri. Í þessu sambandi má nefna Suðurgötu, Háaleitisbraut og tengingu milli Vatnsmýrar og Laugardals með viðkomu á Klambratúni.

Sett er fram matsaðferð til að auðvelda yfirsýn og til að beina athyglinni að stöðum sem kalla á úrbætur. Niðurstaða um stakar leiðir byggist á mati á eðli og gæðum tenginganna samkvæmt þessari aðferð.

Myndræn framsetning leiðanna gerir grein fyrir því hvernig þær dreifast um borgina og hvar helst þarf að bæta úr.

Vonast er til að vinnan skapi góðan grunn upplýsinga um grænar tengingar í Reykjavík. Hún komi að gagni, bæði við innleiðingu stefnu aðalskipulags og forgangsröðun framkvæmda og sem grunnur fyrir áframhaldandi greiningar í borginni. Þannig styrkist borgarumhverfi Reykjavíkur til útivistar og heilsubótar.

6 VIÐAUKI - GREININGAR

EIÐSGRANDI

Strandleið með fjallasýn frá Seltjarnarnesi að Hringbraut (1,1 km).

<i>Rými og næði</i>	Víðáttumikið rými til norðurs (++) , nokkur umferð 50 km hraði (-), stígur þó nokkuð frá götu (+)
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras og fjara (+), sjórinn (+), gata (-) og byggingar (+/-).
<i>Greiðfærni</i>	Malbik (+), óbein lýsing frá götu (+), áningarstaðir (+) og nokkrir bekkir (+), mikill læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur einsleitni (-), áningarstaðir og útsýni (+).
<i>Sjónlínur</i>	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll.
<i>Sól og skjól</i>	Lítið skjól (-), hafvindar úr norðvestri (--), opnun móti sól (+), snýr þó í norður (-).
Lokaeinkunn	3,7 af 5 - Nokkuð góð. Lítila úrbóta þörf

Staða skipulags

Strandsvæði og stofnstígur í ASK. Meðfram stofnbraut.

Nýtt deiliskipulag er í kynningu fyrir svæðið þar sem markmiðið er að efla möguleika til útistar og áningar árið um kring. Deiliskipulagið mun því efla stöðu svæðisins sem stofnæð í græna netinu.

Helstu úrbætur

Svæðið þarfnast lítila úrbóta og mun nýtt deiliskipulag fyrir svæðið efla það enn frekar. Ekki er ástæða til að bregðast við litlu skjóli á svæðinu, enda hluti af karakter og eðli þess.

ÁNANAUST

Strandleið sem færir sig smátt og smátt inn í borgarskarkalann við Granda (400m).

Rými og næði	Víðáttumikið rými til norðurs (++) nálægt götu með mikilli umferð - 50 km hraði (-). Minnkar til austurs (-).
Náttúrulegt yfirborð	Gras og fjara (+), sjórinn (+), gata (-) og byggingar (+/-). Minnkar til austurs.
Greiðfærni	Malbik (+), óbein lýsing frá götu (+), læsileiki leiðar minnkar til austurs (+).
Fjölbreytni	Nokkur einsleitni (-), útsýni (+).
Sjónlínur	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll.
Sól og skjól	Lítið skjól (-), hafvindar úr norðvestri (--), opnun móti sól (+), snýr þó í norður (-).
Lokaeinkunn	3,2 af 5 - Hefur kosti og galla. Mætti bæta m.t.t. greiðfærni.

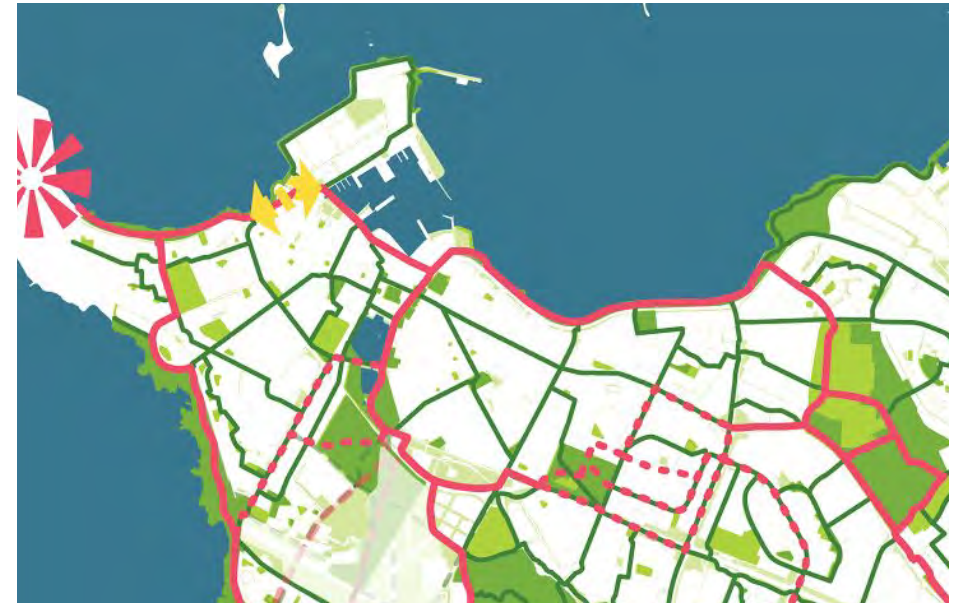
Staða skipulags

Strandsvæði í ASK. Borgargata og stofnstígur meðfram stofnbraut skv. aðalskipulagi. Austari hluti er innan þróunarsvæðis í ASK.

Nýtt deiliskipulag er í kynningu fyrir svæðið þar sem markmiðið er að efla möguleika til útistar og áningar árið um kring. Deiliskipulagið mun því efla stöðu svæðisins sem stofnæð í græna netinu.

Helstu úrbætur

Nýtt deiliskipulag fyrir svæðið mun bæta mikið greiðfærni og upplifun. Þó þarf að huga vel að tengingu til austurs við hafnarsvæðið. Ekki er ástæða til að bregðast við litlu skjóli á svæðinu, enda hluti af karakter og eðli þess.

REYKJAVÍKURHÖFN

Leið í þróun meðfram Reykjavíkurbær frá Granda upp að Arnarhóli (1,1 km).

<i>Rými og næði</i>	Víðáttumikið rými til norðurs út að höfn (+), lítið til suðurs (-), lítil bílaumferð, þó víða 50 km (+/-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Lítill gróður (-). Nálægð við vatn (+)
<i>Greiðfærni</i>	Svæði í þróun. Sumstaðar gangstéttir, en ekki allstaðar (+/-), læsileiki ekki mikill eins og er (-)
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytt hafnarstarfsemi og mannlíf (+), merkileg saga tengd atvinnusögu Íslendinga (+).
<i>Sjónlínur</i>	Fallegt útsýni yfir höfn, haf og Esju (++)
<i>Sól og skjól</i>	Hafvindar úr norðvestri (-), en eitthvað skjól af byggingum (+), opnun móti sól (+), snýr þó í norður (-).
Lokaeinkunn	3,3 af 5 - Hefur kosti og galla. Er í þróun og krefst yfirlegu.

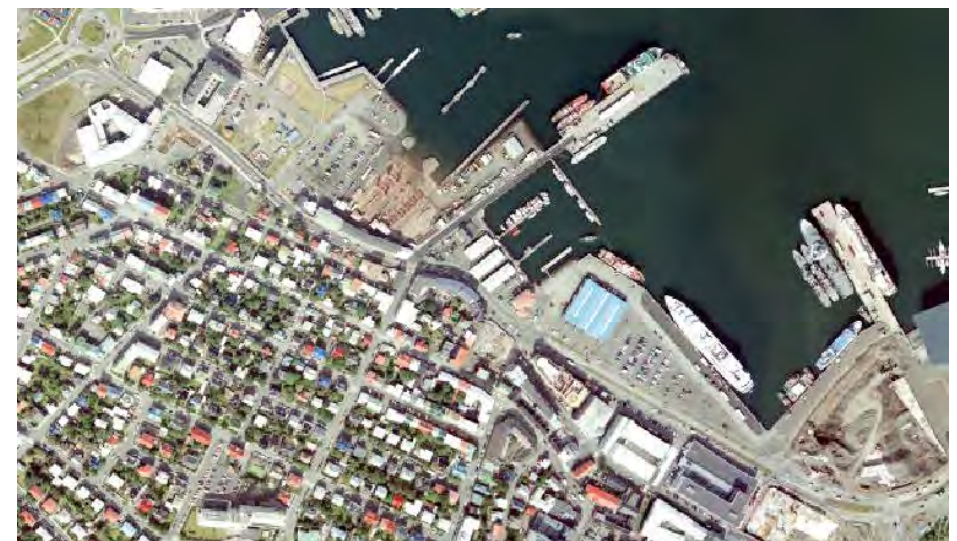
Staða skipulags

Tengistígur á miðsvæði skv. ASK. Á þróunarsvæði sem er í mótun. Tilheyrir mörgum deiliskipulögum, gert er ráð fyrir gönguleið á sumum.

Helstu úrbætur

Leiðin liggur meðfram höfninni og hefur því sérstakan karakter sem græn tenging og býður upp á kjörið tækifæri fyrir nýstárlegar lausnir.

Svæðið er mikilvægt vegna staðsetningar í Kvosinni og merkilegrar sögu staðarins. Miklir möguleikar samfara þróun hafnarvæðisins og vegna samspils við Kvosina sem heild, m.a. tengingu við borgarlínu. Ýmis tækifæri gætu verið til að bæta skjól, þó slíkt sé vandmeðfarið og passa þarf að skyggja ekki á útsýni.

LÆKJARGATA

Rótgróin borgargata frá Reykjavíkurtjörn að Hörpu (600 m).

<i>Rými og næði</i>	Rótgróin borgargata sem opnast til austurs (+). Nokkur bílaumferð (50km) (-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Borgarrýmið nokkuð gróið (+) þó er allur gróður öðrum megin götu (-), í góðum tengslum við borgargarða (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), götulýsing (+), áningarstaðir (+) og nokkrir bekkir(+), mikill læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Mikil fjölbreytni í byggingum og borgarlandslagi (++) Starfsemi á jarðhæð (+). Mannlíf og menning (+)
<i>Sjónlínur</i>	Nokkuð sterk sjónlína til norðurs að Esju (+) og Tjörn (+).
<i>Sól og skjól</i>	Nokkuð gott skjól af byggingum (+) og sól (+).
Lokaeinkunn	4,2 af 5 - Nokkuð góð. Lítil úrbóta þörf

Staða skipulags

Miðsvæði og opið svæði í ASK, einnig tengibraut og borgargata. Nokkur DSK fyrir svæðið.

Helstu úrbætur

Litlar aðkallandi úrbætur, en þó má alltaf gera betur og bæta Lækjargötuna enn frekar sem græna tengingu. Huga þarf að tengingu við hafnarsvæðið á þróunarsvæðinu við Hafnartorg.

FRÍKIRKJUVEGUR/HLJÓMSKÁLAGARÐUR

Rótgróin leið meðfram Reykjavíkurtjörn og í gegnum Hljómskálagarð (800 m).

Rými og næði	Róleg leið í hjarta borgarinnar (+) meðfram tjörn og borgargarði (+).
Náttúrulegt yfirborð	Nálægð við vatn (+), mikill gróður sýnilegur meðfram Tjörn og mikil nálægð við gróður í Hljómskálagarði (++).
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar (+), götulýsing (+), áningarstaðir (+) og nokkrir bekkir(+), mikill læsileiki (+).
Fjölbreytni	Nokkur fjölbreytni í borgarlandslagi; gróður, vatn, list og byggingar (++).
Sjónlínur	Ágætt nærútsýni yfir borgarlandslag og tjörn (+).
Sól og skjól	Mikið skjól af gróðri og byggingum, mikil sól.
Lokaeinkunn	4,7 af 5 - Mjög góð. Aðeins þarf að tryggja viðhald.

Staða skipulags

Að mestu opið svæði í ASK, einnig tengibraut og borgargata að hluta. Rótgróið umhverfi en ekki DSK fyrir svæðið.

Helstu úrbætur

Leiðin er mjög góð og liggur í gegnum fallegan, rótgróinn og gróðursælann borgargarð. Einungis þarf að tryggja viðhald.

SÆBRAUT

Strandleið með fjallasýn frá Hörpu að Laugarnesi (2,5 km).

Rými og næði	Víðáttumikið rými til norðurs (++) , nokkur umferð - 60 km hraði (-), stígur þó nokkuð frá götu (+)
Náttúrulegt yfirborð	Gras og fjara (+), sjórinn (+), gata (-) og byggingar (+/-).
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar (+), aðskilinn hjóla og göngustígur (+), götulýsing (+), áningarstaðir (+) og nokkrir bekkir(+), mikill læsileiki (+).
Fjölbreytni	Nokkur einsleitni í borgarlandslagi (-). Þó fjölbreytni í útsýni og listaverkum á leiðinni (+).
Sjónlínur	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll.
Sól og skjól	Lítið skjól (-), hafvindar (--), opnun móti sól (+), snýr þó í norður (-).
Lokaekunn	3,8 af 5 - Nokkuð góð. Tryggja þarf viðhald.

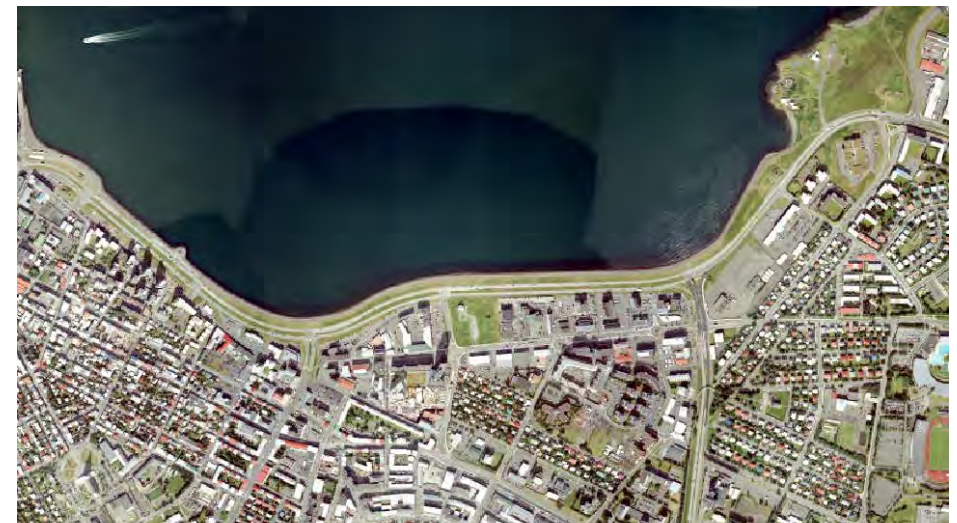
Staða skipulags

Strandsvæði og stofnstígur í ASK, ekki DSK fyrir svæðið. Meðfram stofnbraut.

Helstu úrbætur

Leiðin er nokkuð góð og þarfnast helst viðhalds.

Ekki er ástæða til að bregðast við litlu skjóli á svæðinu, enda hluti af karakter og eðli þess. Skjól á svæðinu mætti aldrei skyggja á útsýni yfir hafið sem er einn helsti styrkleiki þess.

LAUGALÆKUR/ KIRKJUSANDUR

Hverfisgata sem tengir saman Laugardal og Laugarnes (540 m)

Rými og næði	Nokkuð róleg gata innan íbúahverfis (+). Hæg bílaumferð (30km) (+), en hraðari við Kirkjusand(-).
Náttúrulegt yfirborð	Gróður í einkagörðum (+) en annars líttill gróður í göturými (-).
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar (+), götulýsing (+), engir bekkir(-), bæta þarf læsileika við upphaf og endi (-).
Fjölbreytni	Nokkur fjölbreytni í húsagerðum (+), lífandi starfsemi á jarðhæð (+).
Sjónlínur	Lítið útsýni (-).
Sól og skjól	Skjólsæl gata (+) og sólrík (+). Aðeins vindasamara á Kirkjusandi (-).
Lokaeinkunn	3,3 af 5 - Hefur kosti og galla. Svigrúm til umbóta - bæta þarf læsileika við upphaf og endi og grænka götu.

Staða skipulags

Íbúasvæði, miðsvæði og verslunar- og þjónustusvæði í ASK. Tengisstígur og borgargata skv. ASK. Kirkjusandur er þróunarsvæði skv. ASK og þar eru tækifæri til að bæta læsileika og gróður. Nokkur deiliskipulög liggja að svæðinu og eru í nokkuð góðu samræmi við græna tengingu.

Helstu úrbætur

Horfa þarf á leiðina sem heild og skoða hvernig hana megi bæta sem mikilvæga tengingu milli Laugardals og Sæbrautar. Heildaryfirbragð götunnar má bæta, hana mætti grænka meira og auka læsileika - sérstaklega við upphaf og endi leiðarinnar.

SAMHLIÐA REYKJAVEGI

Stígur sem liggur frá Laugalæk meðfram Laugardalslaug og Laugardalsvelli upp að Suðurlandsbraut (780 m)

<i>Rými og næði</i>	Stígur í nokkru vari frá bílaumferð (+). Liggur meðfram bílastæðum og íþróttamannvirkjum (+/-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Nokkuð mikill gróður meðfram stíg (+) og liggur einnig um lítið grænt svæði (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), lýsing (+), bekkir á stöku stað (+), ágætur læsileiki(+).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í gróðri (+), bílastæði og stór mannvirki stundum einsleit (-), oft fjölbreytt mannlíf (+)
<i>Sjónlinur</i>	Yfirleitt lítið útsýni við stíg (-) en opnast upp með útsýni yfir laugardalinn þegar nær dregur Suðurlandsbraut (+).
<i>Sól og skjól</i>	Skjólsæl gata (+) og sólrík (+). Aðeins vindasamara á Kirkjusandi (-).
Lokaeinkunn	4 af 5 - Nokkuð góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Íþróttasvæði og tengistígur í ASK. Svæðið næst Suðurlandsbraut er samfélagsþjónustusvæði í þróun skv. ASK.

Helstu úrbætur

Tengingin er nokkuð góð og lítið þarf að bæta annað en að tryggja viðhald. Þó eru tækifæri til að festa tenginguna enn betur í sessi samfara þróun við Suðurlandsbraut og þá sérstaklega hvernig hún tengist áfram meðfram þeirri götu. Einnig þarf að skoða betur tengingu yfir að Laugalæk, sérstaklega m.t.t. læsileika.

LAUGARDALUR

Stígur sem liggur frá Laugardalsvelli að Holtavegi í gegnum Laugardal (1 km).

<i>Rými og næði</i>	Stígur í gegnum rótgróið grænt svæði (++) , í algeru vari frá bílaumferð (+) og umlukið gróðri (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Mikill og fjölbreyttur gróður (++) , góðar tengingar við Grasagarð (+) , nokkur tenging við vatn (+)
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+) , lýsing (+) , bekkir á stöku stað (+) , ágætur læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í gróðri (+) , menningarminjar (+) , fjölbreytni í landslagi, oft fjölbreytt mannlíf (+).
<i>Sjónlínur</i>	Yfirleitt lítið útsýni (-) en oft áhugaverðar sjónlínur að nærumhverfi á á leiðinni (+).
<i>Sól og skjól</i>	Mikið skjól (+) og víða sól (+) sumstaðar skuggi af trjám (+/-).
Lokaekunn	4,7 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Liggur um íþróttasvæði og opið svæði og er tengistígur skv. ASK. Hluti af Laugardal sem er borgargarður með fjölbreyttri þjónustu.

Helstu úrbætur

Tengingin er mjög góð og aðeins þarf að tryggja viðhald. Svæðið er víðast hvar aflokað með gróðri og útsýni því ekki mikið, sem er erfitt að breyta og hluti af karakter svæðisins.

TENGING VIÐ LAUGARDAL

Tenging milli Suðurlandsbrautar við Vegmúla og miðju Laugardals (400 m).

<i>Rými og næði</i>	Stígur aðskildur bílaumferð hálf leið (+) og er svo samsíða Engjavegi þar sem umferð er hæg (+/-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Talsverður gróður (+), góðar tengingar við Laugardal (+).
<i>Greiðfærni</i>	Malarstígur hálf leið (-) lýsing (+), skortir læsileika (-), sérstaklega um miðja leið.
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkuð einsleit leið (-), þó ýmislegt að sjá í Laugardalnum (+).
<i>Sjónlínur</i>	Lítið útsýni (-)
<i>Sól og skjól</i>	Gott skjól (+) og ágæt sól (+).
Lokaeinkunn	3,3 af 5 - Kostir og gallar. Þarf að bæta greiðfærni.

Staða skipulags

Liggur um opið svæði og er tengistígur skv. ASK. Er mjög nærri samfélagsþjónustusvæði í þróun.

Óvissa - Er mikilvæg græn tenging en ætti kannski heldur að vera tengiæð. Fer eftir stefnu borgarinnar.

Helstu úrbætur

Bæta þarf greiðfærni og gera yfirborð fast.

SUÐURLANDSBRAUT - VESTUR

Stígur sem liggur meðfram Suðurlandsbraut frá Laugarvegi að Grensásvegi (1,4 km).

Rými og næði	Stígur meðfram fjölfarinni götu (50 km) (-), en þó í nokkuð góðu vari við götuna víðast hvar (+) og snýr út að grænu svæði (+).
Náttúrulegt yfirborð	Talsverður gróður (+), góðar tengingar við Laugardal (+).
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar (+), aðskilinn hjóla og göngustígur (+) lýsing (+), bekkir á stöku stað (+), ágætur læsileiki (+).
Fjölbreytni	Nokkuð einsleit leið (-), þó ýmislegt að sjá í Laugardalnum (+).
Sjónlínur	Fínt útsýni víða yfir borgarlandslagið og Esju (+), þó mismunandi (-).
Sól og skjól	Ágætt skjól (+) og víða sól (+), tré meðfram götu mynda oft skugga (-).
Lokaeinkunn	3,8 af 5 - Nokkuð góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Liggur um miðsvæði, opin svæði og samfélagsþjónustusvæði í þróun. Einnig þróunarsvæði á miðsvæði hinum megin við Suðurlandsbraut. Er stofnstígur og borgargata skv. ASK. Tengist Laugardal sem er borgargarður með fjölbreyttri þjónustu.

Helstu úrbætur

Nokkuð góð tengingin, engar sérstakar úrbætur eru aðkallandi. Svæði í þróun í náginni framtíð þar sem huga þarf að gæðum grænu tengingarinnar til framtíðar. Bæta má úr einsleitni leiðarinnar með því að hafa fleira áhugavert að sjá og auka fjölbreyttan gróður.

SUÐURLANDSBRAUT - AUSTUR

Stígur sem liggur meðfram Suðurlandsbraut frá Grensásvegi að Langholtsvegi (1 km).

<i>Rými og næði</i>	Stígur meðfram götu (50 km) (-), en þó í góðu vari við götuna víðast hvar (++).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Talsverður gróður (+), tré, gras og runnar.
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), lýsing (+), bekkir á stöku stað (+), ágætur læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkuð fjölbreytt leið sem skiptir oft um karakter (+).
<i>Sjónlínur</i>	Fínar sjónlínur yfir nærumhverfi (+) en lítið útsýni (-)
<i>Sól og skjól</i>	Ágætt skjól (+) og víða sól (+), tré meðfram götu geta myndað skugga (-).
Lokaekunn	4 af 5 - Nokkuð góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Liggur um miðsvæði og íbúðasvæði. Er stofnstígur og borgargata skv. ASK.

Helstu úrbætur

Nokkuð góð tengingin, engar sérstakar úrbætur eru aðkallandi.

FROSTASKJÓL

Leið frá Ægissíðu um Kaplaskjól, Frostaskjól og loks Keilugranda (640 m).

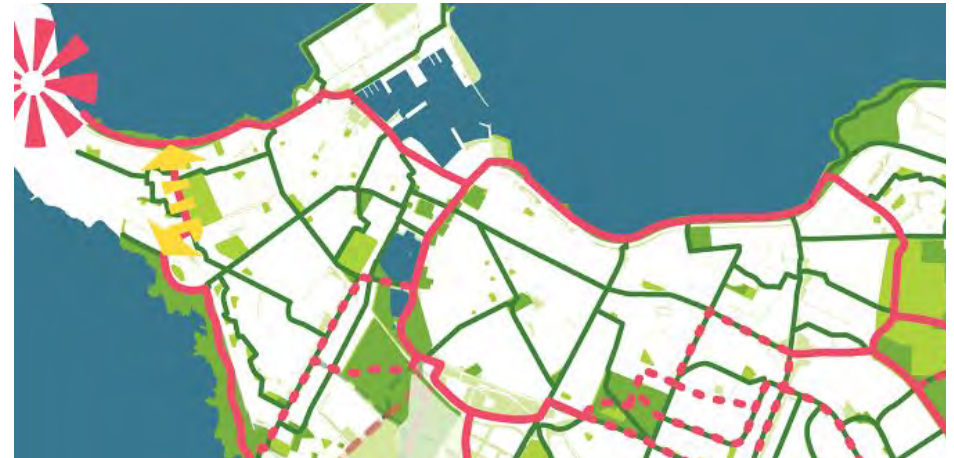
<i>Rými og næði</i>	Stígur meðfram götu í íbúahverfi með hægri umferð (30 km (+/-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gróður í aðliggjandi einkagörðum (+) en annars ekkert sérstaklega græn (-).
<i>Greiðfærni</i>	Lítill læsileiki (-), steyptar gangstéttar (+), göngupveranir á leiðinni (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur fjölbreytni í íbúðahverfi (+), meiri einsleitni meðfram íþróttamannvirkum og skemmu við Keilugranda (-).
<i>Sjónlínur</i>	Fínar sjónlínur yfir nærumhverfi (+) en lítið útsýni (-)
<i>Sól og skjól</i>	Ágætt skjól af byggð (+) og víða sól (+).
Lokaeinkunn	3 af 5 - Kostir og gallar. Bæta þarf margt, s.s. læsileika, fjölbreytni og grænka leiðina.

Staða skipulags

Liggur um íbúasvæði og íþróttasvæði. Er hvorki stígur né borgargata skv. ASK. Tveir þróunarreitir eru við leiðina (einmitt þau svæði sem eru einsleitust).

Helstu úrbætur

Möguleikar á grænkun leiðarinnar á ýmsum stöðum, s.s. með betri nýtingu græns svæðis við Frostaskjól meðfram íþróttavelli. Margir möguleikar samfara þróun svæðið nærri Eiðsgranda. Bæta þarf læsileika og leiða fólk áfram.

ÆGISSÍÐA

Strandleið frá Nesvegi, meðfram ströndinni, að Suðurgötu (1,6 km).

Rými og næði	Víðáttumikið rými til suðurs (++) , hæg umferð bíla - 30 km hraði (+/-), stígur nokkuð frá götu (+)
Náttúrulegt yfirborð	Gras og fjara (+), sjórinn (+), gata og byggingar (+/-).
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar (+), aðskilinn hjóla og göngustígur (+), ekki lýsing við stíg (-), áningarstaðir (+) og nokkrir bekkir (+), mikill læsileiki (+) en minnar við Faxaskjól (-).
Fjölbreytni	Fjölbreytni í húsagerðum, útsýni og listaverkum á leiðinni (++).
Sjónlínur	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll.
Sól og skjól	Lítið skjól (-), hafvindar (-), opnun móti sól (+), snýr í suður (+).
Lokaekunn	4,5 af 5 - Mjög góð. Þó tækifæri til umbóta og tryggja þarf viðhald. Bæta þarf lýsingu.

Staða innan skipulags

Strandsvæði og stofnstígur í ASK. Einnig hverfisverndað skv. ASK. Ekki DSK fyrir svæðið nema á stöku-stað.

Helstu úrbætur

Mikilvægt grænt svæði fyrir Vesturbæ og einnig mikilvæg tenging í stærra samhengi - mætti bæta lýsingu og læsileika í tengslum við tenginguna yfir á Eiðsgranda. Óhjákvæmilega er lítið skjól á strandleiðum - sem erfitt er að bæta.

SKILDINGANES AÐ ÖSKJUHLÍÐ

Strandstígur sem liggur frá Skildinganesi um Nauthólsvík að Öskjuhlíð (2,7 km).

<i>Rými og næði</i>	Víðáttumikið rými til suðurs (++) , aðskilin bílaumferð (+)
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras og fjara (+), sjórinn (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), aðskilinn hjóla og göngustígur (+), lýsing við hluta stígar (+/-), áningarstaðir (+) og nokkrir bekkir (+), mikill læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í, útsýni, umhverfi og listaverkum á leiðinni (++).
<i>Sjónlínur</i>	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll og nálægar byggðir.
<i>Sól og skjól</i>	Lítið skjól (-), hafvindar (-), opnun móti sól (+), snýr í suður (+).
Lokaeinkunn	4,7 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Strandsvæði og stofnstígur í ASK. Einnig hverfisverndað að mestu hluta skv. ASK. Í samræmi við þau DSK sem eru fyrir svæðið.

Helstu úrbætur

Mjög góð leið þar sem aðeins þarf að tryggja viðhald. Óhjákvæmilega er lítið skjól á strandleiðum - sem erfitt er að bæta.

Nokkur óvissa er um þróun leiðarinnar samfara þróun Vatnsmýrarsvæðisins.

SUÐURGATA - SUÐUR

Leið frá Ægissíðu upp Suðurgötu að Sturlugötu (670 m).

<i>Rými og næði</i>	Stígur meðfram götu (50 km) (-), nokkuð rúmt göturými m.v. umferðarpunga (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Talsverður gróður (+), tré, gras og runnar.
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), götulýsing (+), bekkir í strætóskýlum (+/-), ágætur læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur fjölbreytni í byggðu umhverfi (+) og uppbot með gróðri (+).
<i>Sjónlínur</i>	Fínar sjónlínur yfir nærumhverfi (+) og glæsilegt útsýni út á sjóinn og Álftanes til suðurs (+)
<i>Sól og skjól</i>	Fínt skjól, verst syst, em batnar til norður þegar fjær dregur sjónum (+/-) og góð sól (+).
Lokaeinkunn	4 af 5 - Nokkuð góð. Tryggja þarf viðhald mætti grænka.

Staða skipulags

Liggur um íbúðasvæði og svæði samfélagsþjónustu í þróun (Háskólasvæðið). Er stofnstígur og borgargata skv. ASK.

Helstu úrbætur

Nokkuð góð tenging milli Ægissíðu og miðbæjar sem liggur í gegnum Háskólasvæðið. Væri hægt að gera frábæra með því að bæta upplifun leiðarinnar með meiri gróðri og fjölbreytni og setja þannig punktinn yfir i-ð. Hugsanlega tækifæri fyrir blágrænar ofanvatnslausnir.

SUÐURGATA - HJÓMSKÁLAGARÐUR (A MÖGULEIKI)

Möguleg tenging milli Suðurgötu og miðbæjar í gegnum Skothúsveg (930 m).

<i>Rými og næði</i>	Stígur meðfram götu (50 km) (-), nokkuð rúmt göturými m.v. umferðarpunga (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Talsverður gróður (+), tré, gras og runnar.
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), götulýsing (+), bekkir í strætóskýlum (+/-). Erfið þverun við hringtorg (-) og skortir læsileika á gatnamótum Suðurgötu og Skothúsveg (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur fjölbreytni í byggðu umhverfi (+) og uppbot með gróðri (+).
<i>Sjónlínur</i>	Fínar sjónlínur yfir nærumhverfi (+), an annars lítið útsýni (-).
<i>Sól og skjól</i>	Fínt skjól, verst syst, em batnar til norður þegar fjær dregur sjónum (+/-) og góð sól (+).
Lokaeinkunn	3,7 af 5 - Nokkuð góð. Bæta þarf læsileika

Staða skipulags

Liggur um íbúðasvæði og svæði samfélagsþjónustu sem er að hluta til í þróun (Háskólasvæðið). Er stofnstígur og borgargata skv. ASK.

Velja þarf á milli möguleika A eða B.

Helstu úrbætur

Góð tenging milli Ægissíðu og miðbæjar sem liggur í gegnum Háskólasvæðið. Hugsanlega ætti að leita leiða til að færa teninguna neðar - leiða hana í gegnum göngustíg á Háskólasvæðinu, þaðan yfir ágæta göngupverun við Hringbraut og svo Tjarnargötuna. Helsti gallin við þá leið er að ná fram læsileika í tengingu milli Suðurgötu og göngustígs við Árnagarð.

SUÐURGATA - HJÓMSKÁLAGARÐUR (B MÖGULEIKI)

Möguleg tenging milli Suðurgötu og miðbæjar í gegnum friðland í Vatnsmýri (650 m).

Rými og næði	Fyrst stígur meðfram götu með hægri umferð (30 km) (+/-), síðan leið í gegnum friðland í Vatnsmýri fjarri umferð (+)
Náttúrulegt yfirborð	Mikill gróður og náttúrulegt yfirborð (+), fuglalíf (+).
Greiðfærni	Fyrst steiptar gangstéttar, svo malarstígar (+/-), lýsing hluta leiðar (+/-), bekkir á stöku stað (+). Læsileiki ekki nógu góður (-), aðgengi heft hluta út ári vegna fuglalífs (-).
Fjölbreytni	Fjölbreytt náttúra (+) og fjölbreyttar byggingar á háskólasvæði (+).
Sjónlínur	Gott útsýni yfir borgarlandslag (+).
Sól og skjól	Ekki mikið skjól (-) en góð sól (+).
Lokaeinkunn	3,3 af 5 - Hefur kosti og galla. Lélegur læsileiki og mikill galli að aðgengi sé heft hluta úr ári.

Staða skipulags

Liggur um miðsvæði, íbúðasvæði, miðsvæði og opið svæði með hverfisvernd skv. ASK. Er hvorki stígur né borgargata skv. ASK. Í nokkru samræmi við deiliskipulag.

Velja þarf á milli möguleika A eða B.

Helstu úrbætur

Falleg náttúrurík tenging sem hefur helst galla varðandi aðgengi og læsileika. Ekki er hægt að bæta greiðfærni að öllu leiti vegna mikilvægs lífríkis sem þarf næði. Væri hugsanlega betri sem tengiæð. Tengist Göngubrú við Hringbraut sem er kostur.

FOSSVOGUR - STRANDLEIÐ

Leið frá Nauthólsvík meðfram Fossvogskirkjugarði að botni Fossvogs (1,2 km).

<i>Rými og næði</i>	Víðáttumikið rými til suðurs (++) , aðskilin bílaumferð (+)
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras og fjara (+), sjórinn (+) , skógur (+)..
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), aðskilinn hjóla og göngustígur (+), góð lýsing (+), áningarstaðir (+) og nokkrir bekkir (+), mikill læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í útsýni, umhverfi og listaverkum á leiðinni (++).
<i>Sjónlínur</i>	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll og nálægar byggðir.
<i>Sól og skjól</i>	Eitthvað skjól af trjám og gróðri (+), hafvindar (-), opnun móti sól (+), snýr í suður (+).
Lokaekunn	4,8 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Strandsvæði og stofnstígur í ASK. Einnig hverfisverndað skv. ASK og friðlýst svæði að hluta. Í samræmi við DSK svæðis.

Helstu úrbætur

Mjög mikilvæg strandleið í borginni sem vel hefur verið búið um. Tengir saman mikilvæg útivistarsvæði. Tryggja þarf viðhald.

HÁALEITISBRAUT

Leið meðfram Háaleitisbraut frá Fossvogsdal að Kringlumýrarbraut (2,6 km).

Rými og næði	Stígur meðfram breiðri götu með nokkurri umferð (50 km -), en þó aðeins frá götunni víðast hvar (+).
Náttúrulegt yfirborð	Sumstaðar er nokkur gróður og víða gras (+).
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar (+), aðskilinn hjóla og göngustígur hluta leiðar (+), götulýsing (+), bekkir í strætósýklum (+/-), góður læsileiki (+).
Fjölbreytni	Á stórum köflum nokkuð einsleitar húsagerðir (-).
Sjónlínur	Breitt sjónsvið, misgott útsýni en sumstaðar fjallasýn (+/-).
Sól og skjól	Ekki mikið skjól af byggingum (-) en góð sól (+).
Lokaeinkunn	3,3 af 5 - Kostir og gallar. bæta þarf fjölbreytni og auka gróður.

Staða skipulags

Liggur að mestu um íbúðasvæði, en einnig um mið- og samfélagsþjónustusvæði á köflum. Er tengistígur og borgargata skv. ASK. Nærri þróunarsvæði við Efstaleiti.

Helstu úrbætur

Hér er mikið rými til að efla græna innviði - götuna mætti gera fjölbreyttari og skjólsælli með meiri gróðri og jafnvel blágrænum ofanvatnslausnum (skoða þarf þó landhalla vel).

Töluvert verið gert á síðustu árum, en kaflar til úrbóta til að grænka og bæta læsileika. Pláss til staðar á nokkrum stöðum til að vinna með.

KLAMBRATÚN - LAUGARDALUR (A MÖGULEIKI)

Leið meðfram Klambratúni, Miklubraut og Kringlumýrarbraut (1,9 km).

<i>Rými og næði</i>	Stígur meðfram breiðri götu með mikilli umferð (60 km (--), en þó aðeins frá götunu víðast hvar (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Sumstaðar er nokkur gróður og víða gras (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), götulýsing (+), aðskildar göngu- og hjólaleiðir hluta leiðar (+), bekkir í strætóskýlum (+/-), ágætur læsileiki (+) en þarf að skoða betur á gatnamótunum.
<i>Fjölbreytni</i>	Á stórum köflum nokkuð einsleitar húsagerðir (-). Þó einnig kaflaskipt og hluti leiðrar liggur meðfram Klambratúni (+).
<i>Sjónlinur</i>	Breitt sjónsvið, misgott útsýni en fjallasýn á Kringlumýrarbraut (+/-).
<i>Sól og skjól</i>	Ekki mikið skjól af byggingum (-) en góð sól (+).
Lokaeinkunn	3,5 af 5 - Nokkuð góð. Þó svigrúm til úrbóta.

Staða innan skipulags

Liggur að mestu um íbúasvæði, en einnig um mið- og opið svæði á köflum. Er stofnstígur skv. ASK.

Velja þarf á milli möguleika A, B eða C.

Helstu úrbætur

Nokkuð rými til að efla græna innviði - götuna mætti gera fjölbreyttari og bæta læsileika hennar sem grænnar tengingar.

KLAMBRATÚN - LAUGARDALUR (B MÖGULEIKI)

Leið í gegnum Klambratún og Bólstaðarhlíð að Kringlumýrarbraut (1,8 km).

Rými og næði	Stígur liggur í gegnum borgargarð (+) og hæga íbúagötu (30 km) (+).
Náttúrulegt yfirborð	Talsverður gróður (+), tré, gras og runnar. Bæði í einkagörðum og borgargarði (+).
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar (+), lýsing (+), bekkir á stöku stað (+), læsileiki ekki góður (-) þverun vantar milli Klambratúns og Bólstaðarhlíðar (-).
Fjölbreytni	Nokkuð fjölbreytt leið sem skiptir um karakter (+).
Sjónlínur	Fínar sjónlínur yfir nærumhverfi (+) en lítið útsýni (-)
Sól og skjól	Ágætt skjól af byggð og gróðri (+) og víða sól (+).
Lokaeinkunn	3,6 af 5 - Nokkuð góð. Bæta þarf læsileika.

Staða skipulags

Liggur að mestu um íbúasvæði, en einnig um samfélagsþjónustu svæði (að hluta til í þróun) og opið svæði á köflum. Ekki skilgreindur stígur skv. ASK.

Velja þarf á milli möguleika A, B eða C.

Áhugaverð leið sem þó liggur í gegnum íbúahverfi þar sem umhverfið leiðir mann ekkert endilega áfram rétta leið, það mætti þó bæta. Klambratún leiðir gesti ekkert sérstaklega vel í þessa átt.

Önnur leið sem mætti skoða er að fara upp Háteigsveg sem liggur á samfélagsþjónustusvæði í þróun.

Helstu úrbætur

Leita þarf lausna varðandi læsileika og greiðfærni ef að þessi leið er valin.

KLAMBRATÚN - LAUGARDALUR (C MÖGULEIKI)

Leið í gegnum Klambratún, Nóatún og Laugaveg að Kringlumýrarbraut (1,7 km).

Rými og næði	Stígur liggur í gegnum borgargarð (+) og svo meðfram umferðagötum (50 km) (-).
Náttúrulegt yfirborð	Talsverður gróður hluta leiðar (-), bæði í einkagörðum og borgargarði (+), en lítið á öðrum köflum (-).
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar (+), lýsing (+), ekki bekkir utan borgargarðs (+), læsileiki ekki góður (-).
Fjölbreytni	Nokkuð fjölbreytt leið sem skiptir um karakter (+).
Sjónlínur	Fínar sjónlínur yfir nærumhverfi (+) en lítið útsýni (-)
Sól og skjól	Ágætt skjól af byggð og gróðri (+) og víða sól (+).
Lokaeinkunn	3,5 af 5 - Nokkuð góð. Bæta þarf læsileika og grænka.

Staða skipulags

Liggur að mestu um íbúðasvæði, en einnig um samfélagsþjónustusvæði (að hluta til í þróun) og opið svæði á köflum. Skilgreindur sem tengistígur skv. ASK. Hluti við Laugaveg er á þróunarsvæði sem getur aukið möguleika.

Velja þarf á milli möguleika A, B eða C. Gæti verið áhugaverð leið, sem liggur meðfram nokkuð aðlaðandi götum. Klambratún leiðir gesti ekkert sérstaklega vel í þessa átt - þ.e. frá suðvestur horni að norðaustur horni.

Helstu úrbætur

Leita þarf lausna varðandi læsileika og greiðfærni ef að þessi leið er valin.

FOSSVOGSDALUR

Leið í gegnum Fossvogsdal frá Kringlumýrarbraut að Elliðaárdal (2,8 km).

<i>Rými og næði</i>	Stígur í gegnum rótgróið grænt svæði (++) , í algeru vari frá bílaumferð (+) og umlukið gróðri (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Mikill og fjölbreyttur gróður, m.a. tré (++) , lækur og vatn (+)
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), lýsing (+), bekkir á stöku stað (+), aðskilin göngu- og hjólaleið (+), ágætur læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í gróðri (+), fjölbreytni í landslagi (+), oft fjölbreytt mannlíf (+).
<i>Sjónlínur</i>	Yfirleitt lítið útsýni (-) en oft áhugaverðar sjónlínur að nærumhverfi á á leiðinni (+).
<i>Sól og skjól</i>	Mikið skjól (+) og víða sól (+) sumstaðar skuggi af trjám (+/-).
Lokaekunn	4,7 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Liggur um opið svæði og íþróttasvæði. Er stofnstígur skv. ASK.

Helstu úrbætur

Rótgróin og falleg leið sem er einnig mikilvæg tenging. Lítila sem engra úrbóta þörf en tryggja þarf viðhald. Afmörkun með gróðri takmarkar útsýni, en það er hluti af karakter leiðarinnar.

MEÐFRAM ÖSKJUHLÍÐ

Stígur meðfram Öskjuhlíð frá Hringbraut að Nauthólsvík (1,7 km).

<i>Rými og næði</i>	Stígur í jaðri rótgróins grænt svæði (++) , í algeru vari frá bílaumferð mestan hluta leiðar (+) en liggur meðfram 50 km götu þegar norðar dregur (-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Mikill og fjölbreyttur gróður, m.a. tré og gras (++) .
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), lýsing aðeins á syðri hluta (+/-), bekkir á stöku stað (+), aðskilin göngu- og hjólaleið að hluta (+), ágætur læsileiki (+) sem þó versnar aðeins þegar norðar dregur (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í gróðri (+), nokkur einsleitni í landslagi með stóru bílastæði og víðáttumiklum flugvelli (-).
<i>Sjónlínur</i>	Vítt útsýni yfir flugvöllinn og umhverfi hans (+). Mun líklega minnka með komandi íbúabygð.
<i>Sól og skjól</i>	Nokkuð skjól, en þó lítið af byggingum (+/-) og víða sól (+).
Lokaeinkunn	4 af 5 - Nokkuð góð. Tryggja þarf viðhald og bæta nyrðri hluta samfara þróun.

Staða skipulags

Liggur um opið svæði og svo miðsvæði og íbúasvæði í þróun. Er stofnstígur skv. ASK.

Helstu úrbætur

Falleg leið sem þarfnast athygli á nyrðri hluta í sambandi við læsileika og gróður. Mikil tækifæri samfara þróun í náinni framtíð.

Norðurhluti leiðarinnar tengist undarlega við göngubrú yfir Hringbraut og skoða þarf legu leiðarinnar - hugsanlega ætti hún að liggja austar. Leysa þarf tengingar fyrir gangandi og hjólandi í kringum Hringbraut.

TENGING VIÐ BSÍ

Stutt tenging frá Hringbraut að Hljómskálagarði (550 m).

<i>Rými og næði</i>	Stígur meðfram götum (50 km og 60km) (-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Lítið náttúrulegt yfirborð fyrir utan eitthvað gras (-).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), lýsing (+), vantar þveranir á stöku stað (-), lítil læsileiki (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Lítill fjölbreytni í umhverfi (-).
<i>Sjónlínur</i>	Fínar sjónlínur yfir nærumhverfi (+) en lítið útsýni (-)
<i>Sól og skjól</i>	Lítið skjól af byggingum (-) en víða sól (+).
Lokaeinkunn	2,5 af 5 - Kostir og gallar. Nokkurra úrbóta þörf.

Staða skipulags

Liggur um miðsvæði í þróun. Er stofnstígur skv. ASK.

Helstu úrbætur

Mikilvægt er að skoða vel tengingar á þessu svæði samfara þróun á næstu árum. Hér er mikið svigrúm til að bæta leiðina, með meiri gróðri, betri þverunum og læsileika. BSÍ er mikilvægur samgöngupunktur sem eykur mikilvægi góðra tenginga.

MISLÆG GATNAMÓT VIÐ HRINGBRAUT

Tenging frá BSÍ að Klambratúni (780 m).

<i>Rými og næði</i>	Leiðin er meðfram götum (50 km og 60km) (-). Við mislæg gatnamót (-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Lítið náttúrulegt yfirborð fyrir utan eitthvað gras (-).
<i>Greiðfærni</i>	Stíg vantar mestan hluta leiðar (--). Ekki læsilegt hvernig vegfarandi eigi að þvera gatnamótin (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Lítill fjölbreytni í umhverfi (-). Bílaumhverfi (-).
<i>Sjónlínur</i>	Víð sjónlína og ágætt útsýni yfir flugvöll (+/-)
<i>Sól og skjól</i>	Lítið skjól af byggingum (-) en víða sól (+).
Lokaeinkunn	1,8 af 5 - Slæm tenging. Mikilla úrbóta þörf.

Staða skipulags

Liggur um miðsvæði og samfélagsþjónustusvæði í þróun - við Landsspítala. Er stofnstígur skv. ASK og DSK.

Helstu úrbætur

Mikilla úrbóta er þörf. Hér mætast ýmsar leiðir gangandi og hjólandi vegfarenda en stíga og greiðar leiðir vantar á þessum mikilvæga stað. Mjög mikilvægt að bæta úr með þróun á svæðinu. Einnig þarf að bæta upplifun á leiðinni með gróðri og afmörkun frá umferð.

UTAN VIÐ GERÐI

Stígur meðfram mismögum gatnamótum við Miklubraut frá göngubraut við Sogamýri að Elliðaárdal (920 km).

<i>Rými og næði</i>	Leiðin er meðfram götum (60 km og 70km) (-), þó sumstaðar í vari frá götu. Við stór og mikil umferðamannvirki (-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Stór grassvæði og einhver tré (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptur stígur (+). Engir bekkir eða áfangastaðir (-). Læsileiki góður (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Lítill fjölbreytni í umhverfi (-). Bílaumhverfi (-). Aðeins brotið upp með gróðri (+).
<i>Sjónlínur</i>	Víð sjónlína og stundum ágætt útsýni yfir austurhluta borgarinnar (+/-).
<i>Sól og skjól</i>	Lítið skjól af byggingum (-) en víða sól (+). Eitthvað skjól af gróðri (+)
Lokaeinkunn	2,8 af 5 - kostir og gallar. Rými til úrbóta

Staða skipulags

Liggur um miðsvæði, íbúasvæði og verslunar- og þjónustusvæði í þróun. Er stofnstígur og borgargata skv. ASK. Deiliskipulag í vinnslu.

Helstu úrbætur

Úrbætur snúa helst að því að gera tenginguna meira aðlaðandi, auka fjölbreytileika og fjölga bekkjum.

STEINAHLIÐ

Stígur meðfram mislægum gatnamótum við Miklubraut frá Suðurlandsbraut að Knarrarvogi (670 km).

Rými og næði	Stígur meðfram umferðarþungri götu (80 km) (-), en þó í góðu vari við götuna víðast hvar (+).
Náttúrulegt yfirborð	Stór grassvæði og einhver tré (+).
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar (+), aðskilin göngu- og hjólaleið (+), lýsing (+), ágætur læsileiki og fínar þveranir (+).
Fjölbreytni	Nokkuð einsleit leið, en skiptir þó aðeins um karakter (+/-).
Sjónlínur	Fáar góðar sjónlínur, nema í nærumhverfi og lítið útsýni (-).
Sól og skjól	Ágætt skjól (+) og víða sól (+).
Lokaeinkunn	3,5 af 5 - Nokkuð góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Liggur um miðsvæði, íbúasvæði og opið svæði. Er stofnstígur skv. ASK.

Helstu úrbætur

Nokkuð góð tenging og ágætlega útfærð m.v. staðsetningu svo nærri stórrí stofnbraut. Er mikilvæg tenging milli borgarhluta.

UM ELLIÐAÁRVOG

Stígur frá Knarrarvogi undir Miklubraut að stíflunni við Rafstöðvarveg (850 m).

<i>Rými og næði</i>	Stígur um borgargarð (++) , sem liggur að stórum hluta samhliða umferðagötu (50 km) (-), en þó í góðu vari við götuna víðast hvar (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gróður, ár og fjara (++) , einnig gatnamannvirki (-).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), lýsing að hluta (+/-), ágætur læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkuð fjölbreytt leið þar sem margt ber fyrir augu (+).
<i>Sjónlínur</i>	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll og nálægar byggðir. Miklabraut þó einnig nokkuð áberandi (-).
<i>Sól og skjól</i>	Ágætt skjól (+) og víða sól (+).
Lokaekunn	4,2 af 5 - Nokkuð góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Liggur um strandsvæði og opið svæði. Er stofnstígur skv. ASK.

Helstu úrbætur

Nokkuð góð tenging mikilvægra borgarhluta. Bæta mætti upplifun og tryggja þarf viðhald.

YFIR GEIRSNEF

Frá Vogahverfi yfir Geirsnef að Sævarhöfða (880 m).

Rými og næði	Víðáttumikið rými til allra átta (++) , aðskilin bílaumferð (+)
Náttúrulegt yfirborð	Gróður og fjara (+), ár og sjór (+).
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar (+), aðskilinn hjóla og göngustígur (+), lýsing hluta leiðar (+/-), áningarstaðir (+) og mikill læsileiki (+).
Fjölbreytni	Fjölbreytni í útsýni og náttúru (+), annars einnig nokkur einsleitni (-). Brýr skapa sértakt yfirbragð (+), samt ákveðinn ein
Sjónlínur	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll og nálægar byggðir.
Sól og skjól	Eitthvað skjól af gróðri og landslagi (+), hafvindar (-), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4,7 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Strandsvæði og stofnstígur í ASK. Einnig hverfisverndað og friðlýst svæði að hluta skv. ASK. Í samræmi við DSK svæðis.

Helstu úrbætur

Mjög mikilvæg tenging í borginni sem vel hefur verið búið um með nýjum brúm. Tengir saman austur- og vesturhluta borgarinnar norðan við Miklubraut. Lítila úrbóta þörf en tryggja þarf viðhald.

ELLIÐAVOGUR

Stígur frá Sævarhöfða að Gullinbrú (1,3 km).

<i>Rými og næði</i>	Stígur meðfram götu stóran hluta leiðar (50 km) (-), en vari við götuna á öðrum stöðum (+). Hlíð og klettur í suður en iðnaðarsvæði í norður (+/-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Náttúrulegt yfirborð í klettum og einhvað gras og runnar meðfram leið (+). Iðnaðarsvæði til norðurs (-).
<i>Greiðfærni</i>	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), ágætur læsileiki (+). Fáir bekkir og áningarstaðir (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkuð einsleit leið, en skiptir þó aðeins um karakter og verður meira aðlaðandi og fjölbreyttari við Bryggjuhverfi (+/-).
<i>Sjónlínur</i>	Fáar góðar sjónlínur, nema í nærumhverfi og lítið útsýni (-). Batnar þegar nær dregur Bryggjuhverfi.
<i>Sól og skjól</i>	Ágætt skjól (+) lítil sól vegna hlíðar sem skyggir á (+).
Lokaeinkunn	3,3 af 5 - Kostir og gallar. Tækifæri samfara þróun.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur í gegnum íbúahverfi í þróun skv. ASK. Er staðsett í grænum geira skv. verðlaunatilögu um rammaskipulag sem er mjög gott - en athuga þarf tengingu græna geirans áfram yfir Elliðaárvog.

Helstu úrbætur

Frábært tækifæri samhliða þróun svæðisins á næstu árum til að gera tenginguna meira aðlaðandi. Mun væntanlega strax batna með áframhaldandi uppbyggingu Bryggjuhverfisins.

SUÐURSTRÖND GRAFARVOGS

Stígur frá Sævarhöfða að Gullinbrú (1,6 km).

<i>Rými og næði</i>	Fallegur strandstígur í vari frá umferð og byggð (++).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gróður og fjara (+), ár og sjór (+).
<i>Greiðfærni</i>	Mjór malarstígur (-), ólýstur (-), Svolítið falinn en læsilegur þegar komið er á stíginn (+/-).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytt náttúra, fjara og tré (+).
<i>Sjónlínur</i>	Fallegar sjónlínur á milli trjána (+).
<i>Sól og skjól</i>	Gott skjól af gróðri og landslagi (+), sól aðeins skert af trjám og halla á mótí norðri (-).
Lokaeinkunn	3,8 af 5 - Nokkuð góð. Bæta þarf aðgengi.

Staða skipulags

Strandsvæði og hverfisverndað svæði skv. ASK. Þróunarsvæði rétt sunnan við svæðið. Í samræmi við DSK.

Helstu úrbætur

Nokkuð góð og finleg tenging en má bæta m.t.t. aðgengis fyrir alla og með föstu yfirborði.

NORÐURSTRÖND GRAFARVOGS

Stígur frá Sævarhöfða að Gullinbrú að botni Grafavogs (1,6 km).

<i>Rými og næði</i>	Víðáttumikið náttúrurými til suðurs (++) , aðskilin bílaumferð (+)
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras og fjara (+), sjórin (+), skógur (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), góð lýsing (+), áningarstaðir (+) og nokkrir bekkir (+), mikill læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í umhverfi og byggingum (++).
<i>Sjónlínur</i>	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll og nálægar byggðir.
<i>Sól og skjól</i>	Eitthvað skjól af trjám og gróðri (+), hafvindar (-), opnun móti sól (+), snýr í suður (+).
Lokaeinkunn	4,8 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Strandsvæði og stofnstígur í ASK, einnig hverfisverndað. Ekki hluti af DSK.

Helstu úrbætur

Mjög góð tenging sem krefst lítilra úrbóta en tryggja þarf viðhald.

GUFUNESHÖFÐI

Stígur Gullinbrú um Gufuneshöfða að Dofra (1,2 km).

<i>Rými og næði</i>	Víðáttumikið náttúruými (++) , aðskilin bílaumferð (+)
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras og fjara (+), sjórin (+), gróður frá einkagörðum (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), lýsing (+), áningarstaðir (+) og nokkrir bekkir (+), mikill læsileiki (+). Þarf að klára tengingu áfram norður á Gufunesið (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í umhverfi og byggingum (++).
<i>Sjónlínur</i>	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll og nálægar byggðir.
<i>Sól og skjól</i>	Eitthvað skjól af gróðri (+), hafvindar (-), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4,7 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald og klára tengingu

Staða skipulags

Stofnstígur, strandsvæði og opið svæði til sérstakra nota skv. ASK. Svæðið er jafnframt hverfisverndað. Kemur ekki fram á DSK.

Helstu úrbætur

Mjög góð tenging um náttúrusvæði en hana þarf að klára.

GUFUNES

Stígur frá Dofra um Gufunes að Eiðsgranda (2,2 km).

<i>Rými og næði</i>	Víðáttumikið náttúrurými til út að sjó og einnig víða til beggja handa (++), aðskilin bílaumferð að mestu (+), ókláruð (-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras og fjara (+), sjórinn (+), gróður (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar að hluta (+), Vantar alveg gangstétt á stórum kafla (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur fjölbreytni í náttúru (+), listaverk (+), þó að hluta nokkuð einsleit (-).
<i>Sjónlínur</i>	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöll og nálægar byggðir. Iðnaðarsvæði einnig áberandi (-).
<i>Sól og skjól</i>	Lítið skjól af gróðri (-) og vindar af hafi (-), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	3,3 af 5 - Hefur kosti og galla. Þarf að klára gönguleið.

Staða skipulags

Stofnstígur, strandsvæði og opið svæði til sérstakra nota skv. ASK. Svæðið er jafnframt hverfisverndað að hluta. Deiliskipulag í undirbúningi, gert ráð fyrir strandstíg innan svæðis.

Helstu úrbætur

Falleg leið um náttúrusvæði en hana þarf að klára. Horfa einnig til tækifæra samhliða þróun á svæðinu. Athuga þarf legu stígs í samræmi við væntanlegt deiliskipulag.

BLIKASTAÐAKRÓ

Stígur frá Eiðsgranda að Korpúlfsstaðaá (2,5 km).

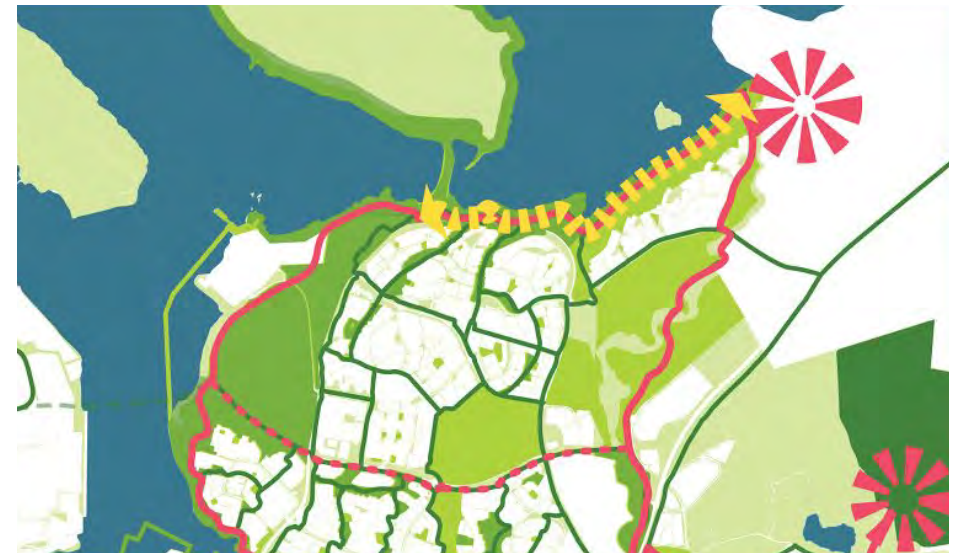
<i>Rými og næði</i>	Víðáttumikið náttúrurými til út að sjó og einnig víða til beggja handa (++) , aðskilin eða í vari frá bílaumferð (50km) (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras, fjara og klettar (+), sjórinn (+), gróður (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), engin lýsing (-), einhverjir bekkir (+) og mikill læsileiki (+). Samhliða golfvelli (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í náttúru (+), listaverk (+), þó að hluta nokkuð einsleit (-).
<i>Sjónlínur</i>	Mikið útsýni (++) yfir haf og fjöl.
<i>Sól og skjól</i>	Lítið skjól af gróðri og vindar af hafi (-), opnun móti sól (+), snýr í suður (+).
Lokaeinkunn	4,5 af 5 - Mjög góð. Bæta þarf lýsingu.

Staða skipulags

Stofnstígur, strandsvæði og íþróttasvæði skv. ASK. Svæðið er jafnframt hverfisverndað. Í samræmi við DSK.

Helstu úrbætur

Mjög góð tenging sem krefst lítilla úrbóta en tryggja þarf viðhald og bæta lýsingu.

KORPA

Stígur meðfram Korpu að Víkurvegi (3,6 km).

Rými og næði	Víðáttumikið svæði í jaðri byggðar (+), aðskilin bílaumferð(+).
Náttúrulegt yfirborð	Nokkur gróður og gras (+), vatn með ánni (+).
Greiðfærni	Malarstígur meirihluta leiðar (-), ólýstur (-), ágætlega læsilegur (+/-).
Fjölbreytni	Nokkur fjölbreytni í náttúru (+), mannlíf tengt golfvelli (+), þó að hluta nokkuð einsleit (-).
Sjónlínur	Vítt sjónsvið og stór mannvirki fyrirferðarmikil í sjónlínunum (+/-).
Sól og skjól	Lítið skjól af gróðri (-), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	3,6 af 5 - Nokkuð góð. Þarf að bæta aðgengi.

Staða skipulags

Tengistígur, íþróttasvæði og opið svæði til sérstakra nota skv. ASK. Áin er jafnframt hverfisvernduð. Í samræmi við DSK.

Helstu úrbætur

Æskilegt væri að bæta aðgengi með steiptum stíg og lýsingu. Horfa einnig til tækifæra samhliða þróun á svæðinu. Athuga einnig að nálægð við golfvöll getur skapað hættu.

Bæta þarf læsileika til að hægt sé að nota sem "alvöru" samgöngutengingu frá milli Mosfellsbæjar og Reykjavíkur.

HALLSVEGUR

Leið meðfram Hallsvegi frá Korpu að Strandvegi (2 km).

Rými og næði	Stígur meðfram götu með nokkurri umferð (50 km) (-), en í vari frá götunni víðast hvar (+).
Náttúrulegt yfirborð	Nokkur gróður og gras (+), sumstaðar tré (+)
Greiðfærni	Steyptar gangstéttar mestan part leiðari (+), götulýsing mestan hluta leiðar (+), einhverjir bekkir (+/-). Bæta þarf læsileika, yfirborð og lýsingu frá Korpúlstaðaá að Víkurvegi (--).
Fjölbreytni	Leiðin skiptir um karakter (+) og húsagerðir eru nokkuð fjölbreyttar (+), þó einnig nokkuð einsleit leið (-).
Sjónlínur	Breitt sjónsvið, misgott útsýni en sumstaðar fjallasýn (+/-).
Sól og skjól	Eitthvað skjól af byggð og gróðri (-) en góð sól (+).
Lokaeinkunn	3,3 af 5 - Kostir og gallar. Bæta þarf greiðfærni og einnig mætti auka fjölbreytni í umhverfi.

Staða skipulags

Liggur að mestu um íbúasvæði en einnig um opið grænt svæði meðfram vegi. Er stofnstígur og borgargata skv. ASK.

Helstu úrbætur

Bæta þarf greiðfærni alla leið að Korpu, bæði yfirborð og læsileika. Hér er einnig mikið rými til að efla græna innviði - götuna mætti gera fjölbreyttari og skjólsælli með meiri gróðri og jafnvel blágrænum ofanvatnslausnum.

ÚT Á GUFUNES

Leið frá Hallsvegi að stofnæð út að Dofra á Gufunesi (760 km).

Rými og næði	Víðáttumikið grænt svæði (+), aðskilin bílaumferð (+), ókláruð (-).
Náttúrulegt yfirborð	Gras og gróður (+), smávaxið klettalandslag (+).
Greiðfærni	Vantar alveg gangstétt eða gönguleið (--).
Fjölbreytni	Nokkur fjölbreytni í náttúru (+), þó að hluta nokkuð einsleit (-).
Sjónlínur	Útsýni yfir haf og fjöll þegar nær dregur sjó (+). Iðnaðarsvæði einnig áberandi (-).
Sól og skjól	Nokkuð skjól af gróðri og byggð (+) og opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	3,3 af 5 - Hefur kosti og galla. Þarf að klára gönguleið.

Staða skipulags

Liggur um opið grænt svæði og er stofnstígur skv. ASK. Í samræmi við DSK þar sem við á.

Helstu úrbætur

Hér þarf að klára gönguleið. Á framkvæmdaáætlun 2017 eða 2018 er gert ráð fyrir að gera þessa tengingu að stórum hluta.

MEÐFRAM VESTURLANDSVEGI

Stígur frá Víkurvegi meðfram Vesturlandsvegi að Grafarholtsvegi (840 m).

<i>Rými og næði</i>	Stígur í grænu rými samhliða mjög umferðapungri götu (-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Einhver lágvaxinn gróður (+), stór gata (-).
<i>Greiðfærni</i>	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), mikill læsileiki (+), engin staður til að staldra við (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkuð einsleitt umhverfi við stóra umferðagötu (-).
<i>Sjónlinur</i>	Nokkuð útsýni (+) nálægar byggðir. Fá áhugaverð sjónarhorn (-).
<i>Sól og skjól</i>	Lítið skjól af gróðri (-), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	3 af 5 - Kostir og gallar. Bæta þarf næði og fjölbreytileika.

Staða skipulags

Liggur um miðsvæði sem einnig er þróunarsvæði og að mestu óbyggt í dag. Kemur ekki fram á DSK.

Helstu úrbætur

Tækifæri til að gera tenginguna meira aðlaðandi samfara þróun á svæðinu.

GRAFARLÆKUR

Stígur frá botni Grafavogs meðfram Grafarlæk að Grafarvogsvelli (1,1 km).

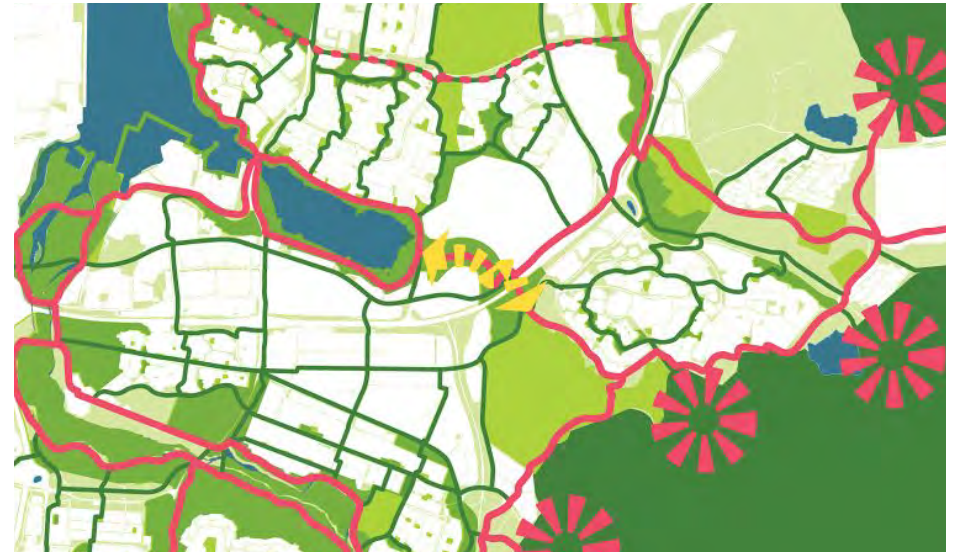
<i>Rými og næði</i>	Víðáttumikið náttúrurými (++) , aðskilin bílaumferð (+)
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras og gróður (+), hlykkjótt á (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), mikill læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í náttúrulegu umhverfi (++) .
<i>Sjónlínur</i>	Nokkuð útsýni (+) yfir haf, Keldur og nálægar byggðir. áhugaverðar sjónlínur (+).
<i>Sól og skjól</i>	Eitthvað skjól af trjám og gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4,7 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Liggur um opið grænt svæði og er stofnstígur skv. ASK. Ekkert DSK.

Helstu úrbætur

Mjög góð leið og lítilla úrbóta er þörf en tryggja þarf viðhald.

MEÐFRAM GRAFARVOGSVELLI

Stígur meðfram Grafarvogsvelli (780 m).

<i>Rými og næði</i>	Liggur við grænt svæði í jaðri byggðar (+), að hluta aðskilin bílaumferð (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Nokkur gróður og gras (+), tré (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), mikill læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur fjölbreytni í náttúru (+) og eitthvað mannlíf tengt golfvelli (+).
<i>Sjónlínur</i>	Vítt sjónsvið yfir útmörk og nærliggjandi byggðir (+).
<i>Sól og skjól</i>	Nokkuð skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4,5 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur innan opins svæðis með golfvöll á aðra hönd og íbúðarsvæði á hina. Í samræmi við DSK.

Helstu úrbætur

Tengingin er mjög góð fyrir utan það að vera brött, en því er erfitt að breyta. Tryggja þarf viðhald.

MEÐFRAM GRAFARHOLTI

Stígur frá Grafarvogsvelli að Reynisvatni (1,8 km).

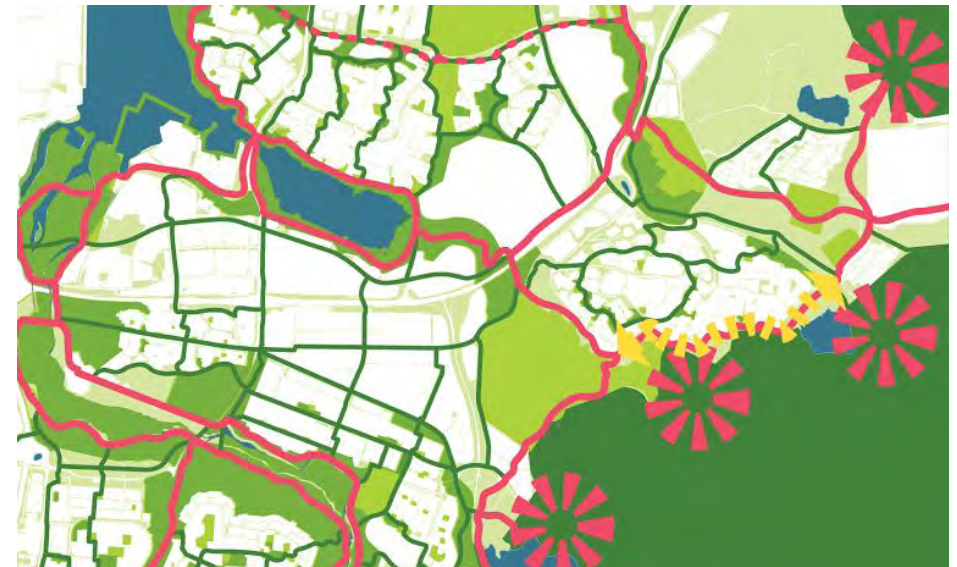
Rými og næði	Liggur við grænt svæði í jaðri byggðar (+), aðskilin bílaumferð að lang mestu (+).
Náttúrulegt yfirborð	Nokkur gróður og gras (+), tré (+).
Greiðfærni	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), mikill læsileiki (+).
Fjölbreytni	Nokkur fjölbreytni í náttúru (+) og íbúabyggð (+).
Sjónlínur	Vítt sjónsvið yfir útmörk (+).
Sól og skjól	Nokkuð skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4,5 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur innan opins svæðis með golfvöll á aðra hönd og íbúðarsvæði á hina. Í samræmi við DSK.

Helstu úrbætur

Mjög góð leið og lítila úrbóta er þörf en tryggja þarf viðhald.

UPP AÐ ÚLFARSFELLI

Stígur frá Grafarholti, gegnum Úlfarsárdal að Úlfarsfelli (1,4 km).

<i>Rými og næði</i>	Liggur við íbúabyggð í jaðri byggðar (+), aðskilin bílaumferð að hluta (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Nokkur gróður og gras (+), tré (+).
<i>Greiðfærni</i>	Gönguleið aðeins til staðar í litlum hluta leiðar (--). Lítil læsileiki eins og er (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur fjölbreytni í náttúru (+).
<i>Sjónlínur</i>	Vítt sjónsvið yfir útmörk (+).
<i>Sól og skjól</i>	Nokkuð skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	3,8 af 5 - Hefur kosti og galla. Gönguleið vantar.*

*Lokalitur lækkaður í gulann vegna þess að gönguleið vantar.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur innan opins svæðis og íbúðarsvæðis sem er í byggingu. Í ósamræmi við DSK.

Mikilvæg tenging við Úlfarsfell sem er vinsælt til fjallgangna.

Helstu úrbætur

Gönguleið þarf að leggja. Möguleiki á að bæta tengingu samhliða vinnu við endurskoðað deiliskipulag og hverfisskipulag.

GEGNUM ÚLFARSÁRDAL

Stígur frá Vesturlandsvegi gegnum Úlfarsárdal meðfram Úlfarsá (1,4 km).

Rými og næði	Liggur við íbúabyggð í jaðri byggðar (+), aðskilin bílaumferð (+).
Náttúrulegt yfirborð	Nokkur gróður og gras (+), tré og lækur (+).
Greiðfærni	Gönguleið er ekki til staðar (--).
Fjölbreytni	Nokkur fjölbreytni í náttúru (+).
Sjónlínur	Vítt sjónsvið yfir útmörk (+).
Sól og skjól	Nokkuð skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaekinn	3,8 af 5 - Hefur kosti og galla. Gönguleið vantar.*

*Lokalitur lækkaður í gulann vegna þess að gönguleið vantar.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur innan opins svæðis sem er að hluta til í þróun og meðfram samfélagsþjónustusvæði í þróun. Í samræmi við DSK.

Athuga að sunnan Úlfarsár er stígur sem er næstum fullkláraður og hér flokkaður sem tengiæð. Nyrðri leiðin var frekar valin sem stofnæð því hún liggur um náttúruríkara umhverfi fjær götu. Hinsvegar ef að líklegt er að langt sé í að nyrðri leiðin sé byggð gæti verið hyggilegt að gefa þeirri syðri frekar sess sem stofnæð. Báðar leiðir eru skilgreindar sem stofnæð skv. aðalskipulagi.

Helstu úrbætur

Leggja þarf gönguleið.

NEÐRI ELLIÐAÁRDALUR - NORÐURHLIÐ

Stígur gegnum Elliðaárdal frá Reykjanesbraut að Höfðabakkabru (1,5 km).

<i>Rými og næði</i>	Liggur í gegnum borgargarð (++) , er samhliða 50 km bílaumferð mestan hluta leiðar (-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Mikill gróður, skógur og á (++) .
<i>Greiðfærni</i>	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), læsileiki góður fyrir utan partinn hjá rafstöðinni (+/-), er að hluta til í sama rými og 50 km gata (-) sem þó er nokkuð fáfarin.
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í gróðri og landslagi (+) og byggingar með menningargildi (+).
<i>Sjónlínur</i>	Nokkuð afmarkað sjónvið, en þó áhugaverðar sjónlínur (+/-).
<i>Sól og skjól</i>	Mikið skjól af gróðri (+), opnun móti sól í suður (+).
Lokaeinkunn	4,2 af 5 - Nokkuð góð. Bæta má greiðfærni.

Staða skipulags

Stofnstígur og að mestu opið svæði í borgargarði, en liggur líka um samfélagsþjónustu- og íbúasvæði skv. ASK. Elliðaár eru friðaðar með hverfisvernd. Í nokkru samræmi við DSK sem er orðið mjög gamalt.

Helstu úrbætur

Hér vantar bara punktin yfir i-ð með auknum læsileika og greiðfærni (t.d. mætti lækka hámarkshraða innst á rafstöðvarvegi svo að gangandi og akandi umferð fari betur saman undir forsendum "shared space").

NEDRI ELLIÐAÁRDALUR - SUÐURHLIÐ

Stígur gegnum Elliðaárdal frá Reykjanesbraut að Höfðabakkabru (1,7 km).

Rými og næði	Liggur í gegnum borgargarð (++) , aðskilin umferð (+).
Náttúrulegt yfirborð	Mikill gróður, skógur, á og foss (++) .
Greiðfærni	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), bekkir og áningarstaðir (+) læsileiki góður (+).
Fjölbreytni	Fjölbreytni í gróðri og landslagi (++) .
Sjónlínur	Nokkuð útsýni og áhugaverðar sjónlínur (+).
Sól og skjól	Mikið skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4,8 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur um opið svæði - borgargarð skv. ASK. Elliðaár eru friðaðar með hverfisvernd. Í nokkru samræmi við DSK sem er orðið mjög gamalt.

Helstu úrbætur

Mjög góð leið og lítilla úrbóta er þörf en tryggja þarf viðhald.

EFRI ELLIÐAÁRDALUR - NORÐURHLIÐ

Stígur gegnum Elliðaárdal frá Höfðabakkabrá að Breiðholtsbraut (3,0 km).

Rými og næði	Liggur í gegnum borgargarð (++) , aðskilin umferð (+).
Náttúrulegt yfirborð	Mikill gróður, skógur og á (++) .
Greiðfærni	Steypt gangstétt (+), lýsing hluta leiðar (+/-), bekkir og áningarstaðir (+) læsileiki góður (+).
Fjölbreytni	Fjölbreytni í gróðri og landslagi (+), eitthvað mannlíf við hestasvæði (+).
Sjónlínur	Nokkuð útsýni og áhugaverðar sjónlínur (+).
Sól og skjól	Mikið skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaekunn	4,8 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur um opið svæði - borgargarð og að hluta til nærri íþróttasvæði (hestasvæði) skv. ASK. Elliðaár eru friðaðar með hverfisvernd. Ekki í samræmi við DSK, sem er orðið mjög gamalt.

Helstu úrbætur

Mjög góð leið, bæta mætti lýsingu en annars er lítila úrbóta er þörf. Tryggja þarf viðhald.

EFRI ELLIÐAÁRDALUR - SUÐURHLIÐ

Stígur gegnum Elliðaárdal frá Höfðabakkabrá að Breiðholtsbraut (3,0 km).

Rými og næði	Liggur í gegnum borgargarð (++) , aðskilin umferð (+).
Náttúrulegt yfirborð	Mikill gróður, skógur og á (++) .
Greiðfærni	Steypt gangstétt (+), lýsing minnihluta leiðar (-), bekkir og áningarstaðir (+) læsileiki góður (+).
Fjölbreytni	Fjölbreytni í gróðri og landslagi (+).
Sjónlínur	Nokkuð útsýni og áhugaverðar sjónlínur (+).
Sól og skjól	Mikið skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4,8 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur um opið svæði - borgargarð skv. ASK. Elliðaár eru friðaðar með hverfisvernd. Ekki í samræmi við DSK, sem er orðið mjög gamalt.

Helstu úrbætur

Mjög góð leið, bæta mætti lýsingu en annars er lífilla úrbóta er þörf. Tryggja þarf viðhald.

MILLI NEÐRA OG EFRA BREIÐHOLTS

Stígur sem liggur um grænan geira milli neðra og efra Breiðholts (1,7 km).

<i>Rými og næði</i>	Liggur í gegnum borgargarð (++) aðskilin umferð (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Mikill gróður, skógur (++)
<i>Greiðfærni</i>	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), einhverjir bekkir og áningarstaðir (+) læsileiki góður fyrir utan þverun götu við Höfðabakka (+/-).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreytni í gróðri og landslagi (+).
<i>Sjónlínur</i>	Nokkuð útsýni yfir byggð á milli trjáa (+).
<i>Sól og skjól</i>	Mikið skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4,8 af 5 - Mjög góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur um opið svæði skv. ASK. Í samræmi við DSK.

Hér þarf að bæta þverun götu við Höfðabakka.

Athuga með legu leiðar, hvort ætti að færa leiðina niður í Stekki - frekar en að að þvera Höfðabakka, sem er varla möguleiki.

Helstu úrbætur

Mjög góð leið, en mikilvægt þó að leysa tengingu áfram til suðurs. Tryggja þarf viðhald.

FRÁ SUÐURFELLI AÐ ÍR-SVÆÐI (A MÖGULEIKI)

Leið frá Seljabraut að Andapólli og þaðan að ÍR-svæði (780 m).

<i>Rými og næði</i>	Liggur mikið um hverfisgarða og græna geira aðskilda umferð (++) og á stöku stað samhliða hægum íbúagötum (+/-).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras, tré, gróður og vatn(++).
<i>Greiðfærni</i>	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), einhverjir bekkir og áningarstaðir (+) læsileiki ekki góður (-).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur fjölbreytni í gróðri, landslagsmótun og byggingum (++).
<i>Sjónlínur</i>	Ekki mikið útsýni en áhugaverðar sjónlínur í nærumhverfi (+)
<i>Sól og skjól</i>	Mikið skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4,7 af 5 - Mjög góð. Mætti þó bæta læsileika.

Staða skipulags

Tengistígur sem liggur aðalega um opin svæði en einnig íbúasvæði og samfélagsþjónustusvæði á stöku stað skv. ASK. Kemur ekki fram í DSK.

Helstu úrbætur

Bæta má læsileika við þverun yfir Breiðholtsbraut og læsileika leiðarinnar yfir höfuð. Að öðru leyti mjög góð leið.

FRÁ SUÐURFELLI AÐ ÍR-SVÆÐI (B MÖGULEIKI)

Leið frá Suðurfelli að Breiðholtskirkju og þaðan að ÍR-svæði (760 m).

<i>Rými og næði</i>	Liggur samhliða 50 km götu (einnig nærri 60 km götu) (-), en er víða í nokkru vari frá götunni (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras, tré og gróður (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), lítið af bekkjum (+/-) læsileiki góður (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur einsleitni í umhverfi (-) en þó einhver fjölbreytni með gróðri og byggingum (+).
<i>Sjónlínur</i>	Lítið útsýni (-) en einhverjar áhugaverðar sjónlínur í nærumhverfi (+).
<i>Sól og skjól</i>	Eitthvað skjól af gróðri (+), einhver sól, en þó í skugga af mön að hluta (+/-).
Lokaeinkunn	3,5 af 5 - Nokkuð góð. Bæta mætti fjölbreytni og gróður.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur aðalega um opið svæði, íbúasvæði í þróun og íþróttasvæði skv. ASK. Er í samræmi við DSK eða kemur ekki fram.

Helstu úrbætur

Gert er ráð fyrir töluverðri uppbyggingu á svæðinu, s.s. íþróttamannvirkjum. Kjörið tækifæri er til að bæta gönguleið samfara því. Bæta upplifun m.t.t. afmörkunar frá umferð og auka fjölbreytni leiðar.

NEÐAN VIÐ ÞVERÁRSEL

Leið neðan við Þverársel (540 m).

<i>Rými og næði</i>	Liggur samhliða rólegu íbúahverfi og íþróttasvæði á aðra hönd (+) en 80 km umferðagötu á hina (-), sem samt sem áður er í nokkurri fjarlægð (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Gras, tré og gróður (+).
<i>Greiðfærni</i>	Gönguleið vantar (--).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur einsleitni í umhverfi (-) en þó einnig fjölbreytni með gróðri og byggingum (+).
<i>Sjónlínur</i>	Ágætt útsýni (+) þó að umferðargata sé áberandi (-).
<i>Sól og skjól</i>	Eitthvað skjól af gróðri (+/-), nokkuð opið fyrir sól (+).
Lokaeinkunn	3,2 af 5 - Kostir og gallar. Vantar gönguleið.

Staða skipulags

Stofnstígur sem liggur um opið svæði eða íþróttasvæði skv. ASK. Er í samræmi við DSK.

Helstu úrbætur

Hér vantar göngustíg sem er þó mikilvæg tenging við Kópavog. Ætti að verða ágætis græn tenging þegar göngustígur er kominn.

Gert er ráð fyrir töluverðri uppbyggingu á svæðinu, s.s. íþróttamannvirkjum. Hugsanleg tækifæri til að bæta gönguleið (og mögulega einnig aðgreindan hjólastíg) samhliða því.

FRÁ GRAFARHOLTI AÐ HÁDEGISMÓUM

Leið frá Grafarholti meðfram Grafarholtsvelli að Hádegismóum (1,3 km).

<i>Rými og næði</i>	Liggur við grænt svæði í jaðri byggðar (+), aðskilin bílaumferð (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Nokkur gróður (+), tré og mói (+).
<i>Greiðfærni</i>	Steypt gangstétt (+), lýsing (+), fáir bekkir rogn áfangastaðir (-), bæta þarf læsileika á köflum (+/-).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur fjölbreytni í náttúru (+) og eitthvað mannlíf tengt golfvelli (+).
<i>Sjónlínur</i>	Vítt sjónsvið yfir útmörk og nærliggjandi byggðir (+).
<i>Sól og skjól</i>	Nokkuð skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4,3 af 5 - Nokkuð góð. Bæta mætti læsileika og bekkir.

Staða innan skipulags

Stofnstígur sem liggur innan opins svæðis, íþróttasvæðis og miðsvæði að litlum hluta. Í samræmi við DSK.

Helstu úrbætur

Nokkuð góð leið. Læsileika og skiltun þyrfti að lagfæra á kaflanum við byggðina við Hádegismóa, á milli golfvallar og Rauðavatns. Athuga þarf öryggismál á gönguleiðum samhliða golfvelli.

MEÐFRAM RAUÐAVATNI

Leið meðfram Rauðavatni frá Hádegismóum að Breiðholtsbraut (960 m).

<i>Rými og næði</i>	Víðáttumikið rými til austurs (++) , nokkur umferð 80 km hraði (--), stígur þó nokkuð frá götu (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Nokkur gróður (+), vatn (+) og umferðarpung gata(-).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), engin lýsing á stórum hluta (-), fáir bekkir og áfangastaðir (-), mikill læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Nokkur einsleitni (-) m.a. vegna breiðrar götu, sjónlínur yfir Rauðavatn og skóg (+).
<i>Sjónlínur</i>	Mikið útsýni (++) yfir Rauðavatn, útmörk og fjöll.
<i>Sól og skjól</i>	Lítið skjól af gróðri (-), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	3,8 af 5 - Nokkuð góð. Mætti bæta lýsingu og bekki.

Staða innan skipulags

Stofnstígur sem liggur innan opins svæðis sem einnig er hverfisverndað að stórum hluta. Ekki innan DSK.

Helstu úrbætur

Nokkuð góð leið, en bæta mætti lýsingu og fjölga bekkjum. Auka mætti skjól með gróðri.

MEÐFRAM BREIÐHOLTSBRAUT

Leið frá Rauðavatni að Elliðaárdal (1,5 km).

<i>Rými og næði</i>	Leið um grænan greina (++) meðfram umferðagötu með nokkurri umferð (70 km hraði) (--), stígur þó víðast nokkuð frá götu (+).
<i>Náttúrulegt yfirborð</i>	Tré og gróður nærri leið (++) og umferðarpung gata (-).
<i>Greiðfærni</i>	Steyptar gangstéttar (+), engin lýsing á hluta (+/-), nokkrir bekkir og áfangastaðir (+), mikill læsileiki (+).
<i>Fjölbreytni</i>	Fjölbreyttur gróður víða í nærumhverfi (+), þó einnig nokkur einsleitni (-).
<i>Sjónlínur</i>	Nokkuð útsýni yfir nærumhverfi og einnig sjónlínur út í útmörk (+).
<i>Sól og skjól</i>	Nokkurt skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4 af 5 - Nokkuð góð. Tryggja þarf viðhald.

Staða innan skipulags

Stofnstígur sem liggur innan opins svæðis. Ekki innan DSK.

Helstu úrbætur

Setja þarf upp aðgreindan göngu- og hjólastíg til að tryggja betur öryggi. Leitast við að draga úr áhrifum götunnar á leiðina.

SUNNAN NORÐLINGAHOLTS

Leið frá Breiðholtsbraut að Bugðu (930 m).

Rými og næði	Liggur við grænt svæði í jaðri byggðar (+), aðskilin bílaumferð (+).
Náttúrulegt yfirborð	Nokkur gróður og gras (+), tré (+).
Greiðfærni	Gönguleið vatnar að hluta (--).
Fjölbreytni	Nokkur fjölbreytni í náttúru (+) og íbúabyggð (+).
Sjónlínur	Víða sjónsvið yfir útmörk, m.a. skóg og vatn (++)
Sól og skjól	Nokkuð skjól af gróðri (+), opnun móti sól (+).
Lokaeinkunn	4 af 5 - Nokkuð góð. Gönguleið vantar*.

* Litur hafður gulur þrátt fyrir góða einkunn þar sem gönguleið vantar að stórum hluta.

Staða innan skipulags

Stofnstígur sem liggur innan opins svæðis út að græna treflinum. Í samræmi við DSK.

Helstu úrbætur

Klára þarf gönguleiðina skv. skipulagi. Hefur annars nokkuð góða möguleika til að verða vel heppnuð tenging.

Græna Netið

Skýrsla starfshóps umhverfis- og skipulagsráðs Reykjavíkur.

Reykjavíkurborg, 29. júní, 2016.

Efnisyfirlit

Inngangur	2
Um græna netið.....	3
Græna netið í Reykjavík.....	6
Grænar tengingar – hlutverk og eðli	7
Grænar tengingar í Reykjavík – stöðumat.....	10
Nauðsynlegar aðgerðir til að styrkja græna netið.....	12
Næstu skref	15
VIÐAUKAR.....	17

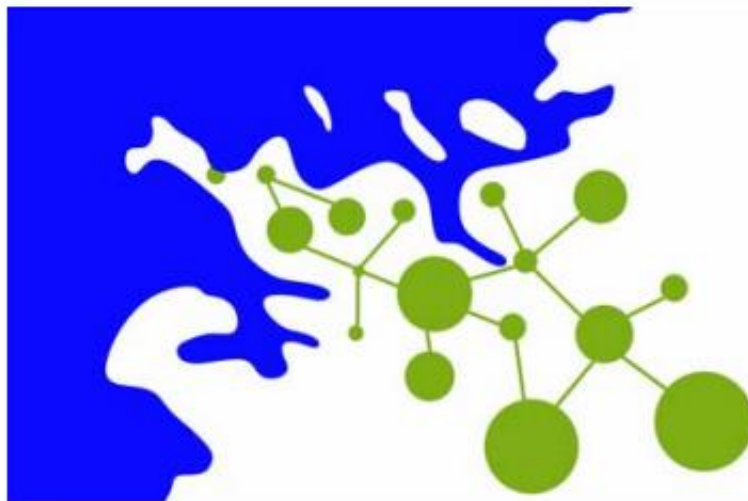
Inngangur

Stefna um samfelldan vef opinna svæða sem vefur sig inn í borgarlandslagið og umhverfis borgarlandið kemur fram í kafla um Græna borg í Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030. Hugmyndin um Grænt net kom fyrst fram í skipulagi Reykjavíkurborgar í þemahefti um heildarskipulag útivistarsvæða árið 1996.

Með aukinni þéttingu í borgarlandi og brýnni þörf á aðgerðum í loftslagsmálum er tímabært að skerpa á núverandi stefnu um grænt net og undirbúa innleiðingaráætlun. Áhersla er að auka aðgengi að grænum svæðum og tengja þau fyrir vistkerfi og útivist af ýmsum toga.

Umhverfis- og skipulagsráðs lagði fram tillögu að starfshóp um græna netið þann 3.febrúar. Hann skipa Magnea Guðmundsdóttir og Sigurður Ingi Jónsson frá Umhverfis- og skipulagsráði og Björn Ingi Edvardsson og Snorri Sigurðsson frá Umhverfis- og skipulagssviði. Starfshópnum var ætlað að taka saman og greina gildandi áætlanir og stefnur um skipulag og tengingar útivistarsvæða og koma með tillögur um aðgerðir til innleiðingar samræmdar stefnu um græna netið. Ljóst var í upphafi að viðfangsefnið var afar viðamikil og varðaði marga málaflokka og hittist starfshópurinn alls 12 sinnum og fékk til sín sérfræðinga og fulltrúa annarra stefna borgarinnar sem tengist verkefninu.

Í þessari skýrslu er greint frá meginviðfangsefni starfshópsins, hugmyndafræðinni um græna netið með áherslu á grænar tengingar og mikilvægi þeirra, greint frá nauðsynlegum verkefnum til að uppfylla og innleiða markmið um grænt net af mestu gæðum í Reykjavík og að lokum komið með tillögur að næstu skrefum.

e) Mynda samfelldan vef útivistarsvæða um borgarlandið.

Mynd úr Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 – kaflanum Græna Borgin.

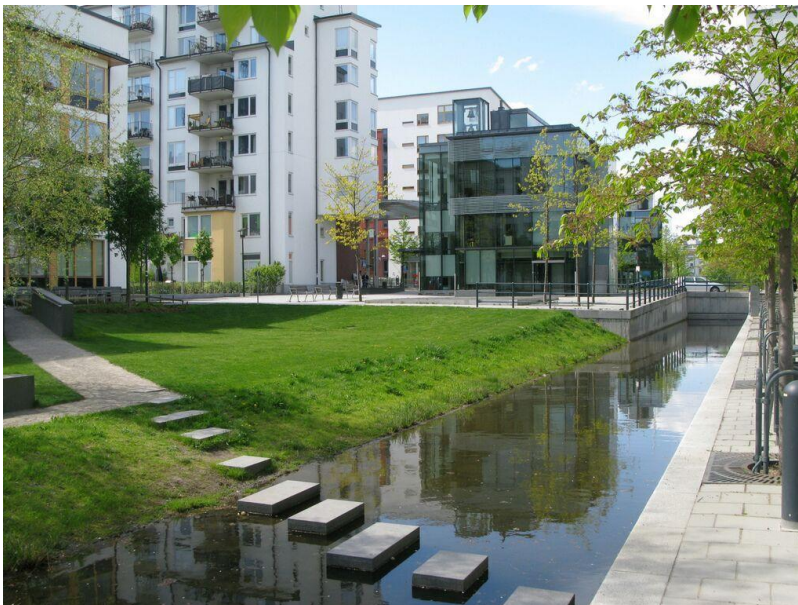
Um græna netið

Hugmyndin um græna netið, vel skilgreint samansafn grænna svæða í þéttbýli, er rótgróin í skipulagi margra borga en hugmyndafræðin um hlutverk þess og eiginleika hefur tekið breytingum undanfarið og varðar nú mun fleiri þætti en áður. Þar má nefna mikilvægi grænna svæða og rýma fyrir margs konar vistkerfabjónustu sem síðan tengist aðlögun borga að loftslagsbreytingum og viðhald líffræðilegrar fjölbreytni. Kröfur um þéttingu byggðar án þess að gengið sé á umhverfisgæði, aukna fjölbreytni í vistvænum samgöngumátum, pláss fyrir ofanvatnslausnir og mikilvægi útivistarsvæða fyrir lýðheilsu hefur leitt til þess að skipulag, hönnun, viðhald og notkun græna netsins er orðið þungavigtaratriði í stjórnun borga. Þannig hefur aukist þörfin á að stækka og víkka græna netið, tryggja að það nái í alla borgarhluta og sérstaklega hefur verið lögð áhersla á að fjölga smærri grænum rýmum og að styrkja tengingar milli grænna svæða.

Þetta má vel sjá í framtíðarskipulagsáætlunum í borgum erlendis og má nefna Barcelona, Hamborg, Kaupmannahöfn, London, Osló og Stokkhólm sem dæmi.

Stokkhólmur – The Walkable City

Yfirvöld í Stokkhólmi hafa gert langtímaáætlun um að tengja betur ólíka hluta borgarinnar svo að auka megi tækifæri fólks að ferðast á milli hverfa til vinnu, náms eða afþreyingar. Stefnan byggir fyrst og fremst á að bæta innviði en einnig á að þróa nýja áfangastaði á grænum svæðum til að tengja úthverfi borgarinnar.

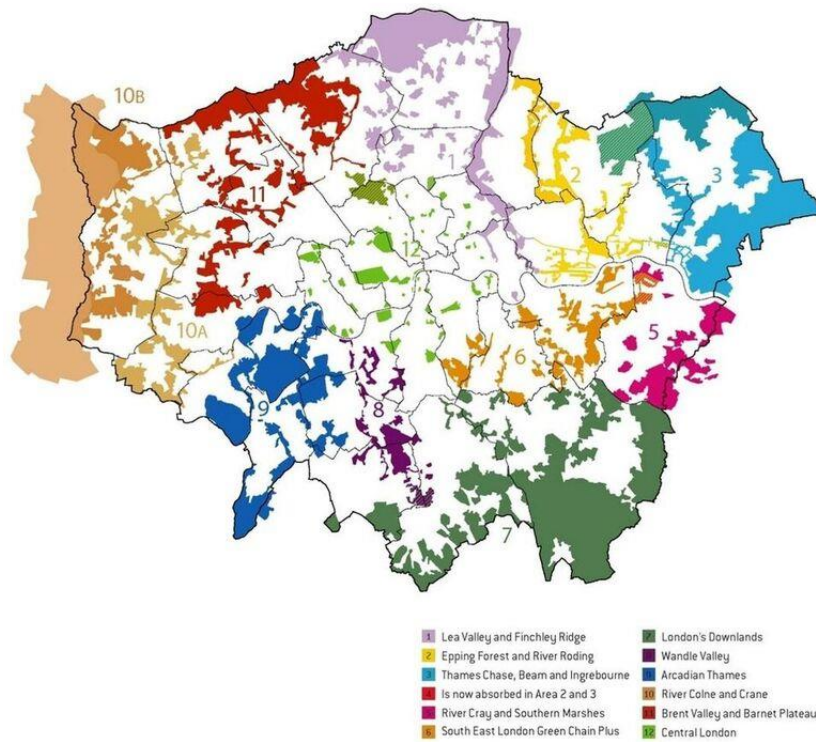

Hammarby Sjöstad hverfið í Stokkhólmi

London – The Green Grid

Græna netið í London á að virka sem heildstæður, stefnumótandi grunnur sem styrkir það sem fyrir er. Frá 2006 hefur mikil vinna verið lögð í að samræma stefnur, tengja ólíka

ábyrgðaraðila og ólík svæði. Gömul iðnaðarsvæði hafa verið hreinsuð, nýjar gönguleiðir lagðar og ný svæði ræktuð upp sem hluti af verkefninu.

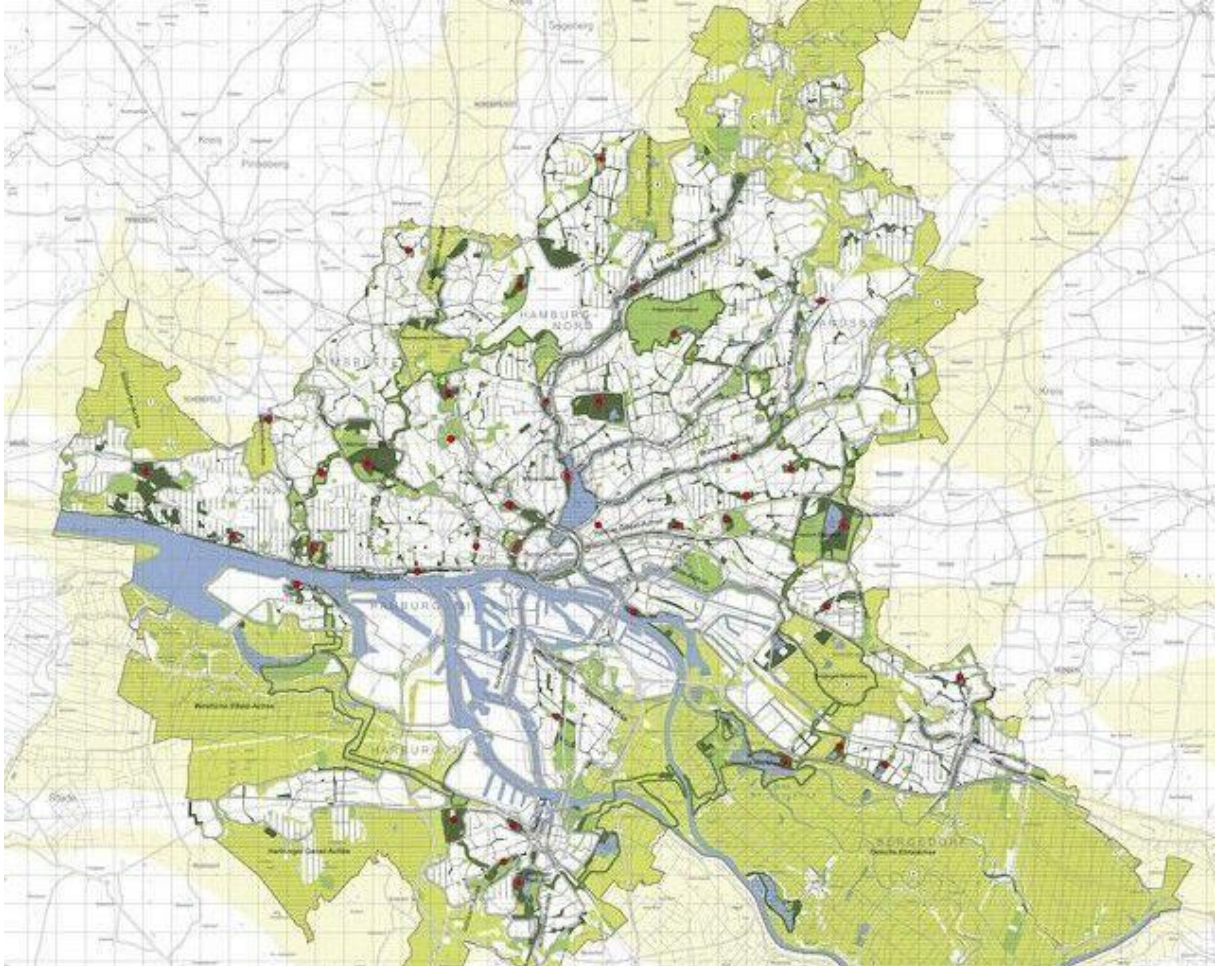
London Green Grid skiptist upp í 12 rammaskipulög

Ný göngu- og hjólabrú, Rainham Marshes í London

Hamborg – Grænt net

Hamborg er sú borg sem hefur tekið skrefið einna lengst með grænu neti og nái markmið borgaryfirvalda þar fram að ganga næstu 20 árin, mun vera hægt að ferðast þar um, gangandi eða hjólandi, á götum þar sem akandi umferð er meinað.

Um 40% svæða í borginni eru græn og nú er unnið að því að tengja þau öll saman með stígum.

Þrír nýjir almenningsgarðar verða til þegar plön ganga eftir um að byggja ofan á hraðbrautir í Hamborg á næstu árum.

Græna netið í Reykjavík

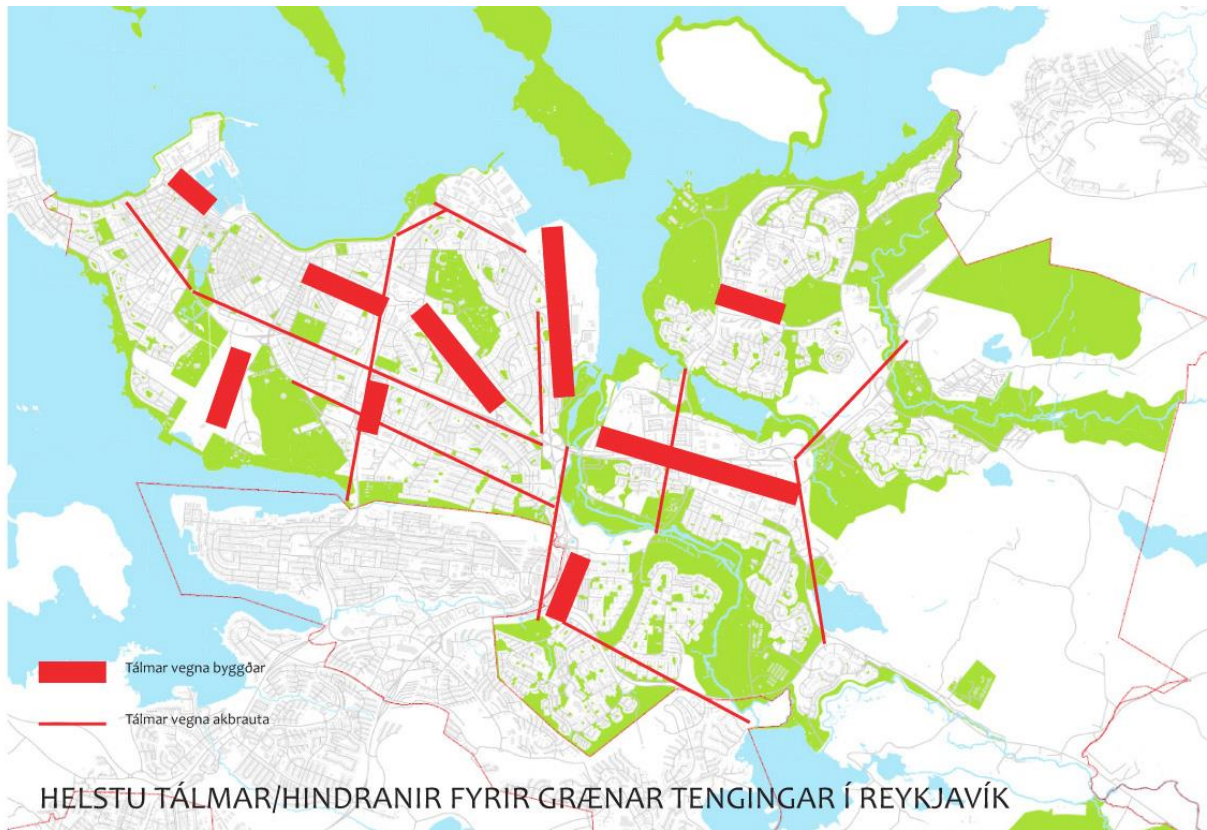
Græna netið í Reykjavík stendur almennt sterkt að vígi því græn svæði í borginni eru bæði mörg og flest stór, og dreifing þeirra um borgina er nokkuð jöfn þó sannarlega sé meira um þau í nýrri hverfum í útjaðri borgarinnar en þeim eldri. Landfræðileg lega borgarinnar við sjóinn og landslag vogskorinnar strandlengju, hæða og dælda hefur einnig leitt til þess að fjölbreytni grænna svæða er töluverð. Upprunaleg eða lítt umbreytt náttúra einkennir mörg græn svæði en áhrif landbúnaðar, garðyrkju og skógræktar setja einnig mikinn svip á mörg þeirra. Með auknu þéttbýli og meira langvarandi byggð breytast græn svæði og þau fjarlægjast sitt upphaflega ástand og verða meira dæmigerð fyrir „borgarlandslag“. Þessi breyting er eðlileg en í einhverjum tilfellum getur leitt til rýrari umhverfisgæða ef ekki er fylgst vel með og gripið inn í t.d. ef mengun, rusl eða rask verður áberandi. Styrkja þarf þó græna netið víða í borginni, sums staðar eru græn svæði of fá eða of einangruð, fjölga þarf grænum tengingum og festa betur í sessi þær sem fyrir eru, þá má auka fjölbreytni grænna svæða. Skoða þarf vandlega stöðu ólíkra borgarhluta hvað þetta varðar.

Kort úr Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 sem sýnir núverandi og áætluð græn svæði í borginni.

Grænar tengingar – hlutverk og eðli

Grænar tengingar eru lykilþáttur í að græna netið virki sem ein heild, en verði ekki slitrótt samansafn af missterkum grænum svæðum. Í sumum tilfellum geta stór græn svæði virkað sem tengingar ef þau t.d. eru löng og mjó eða spanna stórt svæði en yfirleitt er þörf á einhvers konar grænum innviðum á smærri skala til að mynda þessar tengingar. Til að geta tengt tvö aðskild græn svæði þurfa grænar tengingar að geta legið, alveg eða nær alveg óslitnar, gegnum annað borgarrými og þá oftast byggð – hvort sem er íbúabyggð eða atvinnusvæði. Ýmsar hindranir eru til staðar sem komast þarf fram hjá eða í það minnsta draga sem mest úr neikvæðum áhrifum þeirra. Helstu hindranir eru stórar samgönguæðar og þéttir byggðakjarnar þar sem lítið sem ekkert er af grænum rýmum – eru það einkum atvinnusvæði. Til móts kemur að gróðursælar einkalóðir geta styrkt mjög og komið til móts við veikari tengingar t.d. þar sem svigrúm fyrir nýja græna innviði er lítið.

Kort sem sýnir helstu tálma og hindranir fyrir grænar tengingar í Reykjavík.

Grænar tengingar eru mikilvægar fyrir líffræðilega fjölbreytni. Þær geta einar og sér verið búsvæði fyrir fjölbreytilegar lífverur, bæði plöntur og dýr en eru ekki síður mikilvægir samgönguásar eða dvalarstaðir þegar lífverur flytja sig milli stærri grænna svæða. Í Reykjavík eru það einkum fuglar og hryggleysingjar, einkum skordýr – auk plantna og sveppa – sem nýta grænar tengingar en víða erlendis eru þær afar mikilvægar fyrir bæði spendýr, skriðdýr og froskdýr. Þar sem fuglar og flest skordýr geta flogið hafa minniháttar hindranir á grænum tengingum sennilega minni áhrif á líffræðilega fjölbreytni í Reykjavík en í mörgum öðrum borgum. Fyrir plöntur eru grænar tengingar mikilvægar til að tryggja það að plöntur geti dreifst milli grænna svæða og stofnar þannig blandast saman en ekki einangrast. Það getur þó í sumum tilfellum verið neikvætt t.d. þegar um ágengar plöntur er að ræða og þarf að taka tillit til slíkra áhættuþátta þegar nýjar grænar tengingar eru hannaðar.

Þetta vistfræðilega hlutverk grænna tenginga varðar þó ekki einungis líffræðilega fjölbreytni heldur auka grænar tengingar og efla ýmsa vistfræðilega ferla í náttúru borgarinnar svo sem hringrás næringarefna og vatns, myndun og mótun jarðvegs, ljóstillífun, hreinsun mengunar í lofti og vatni o.s.frv. Samsetning og stærð grænna tenginga skiptir máli í þessu samhengi og eru grænar tengingar mjög misöflugar í að sinna þessum hlutverkum. Meira rými fyrir jarðveg og lífverur og aukin fjölbreytni t.d. í gróðri skapar betri skilyrði fyrir þessa vistfræðilegu ferla. Nánd við stærri græn svæði skiptir einnig máli.

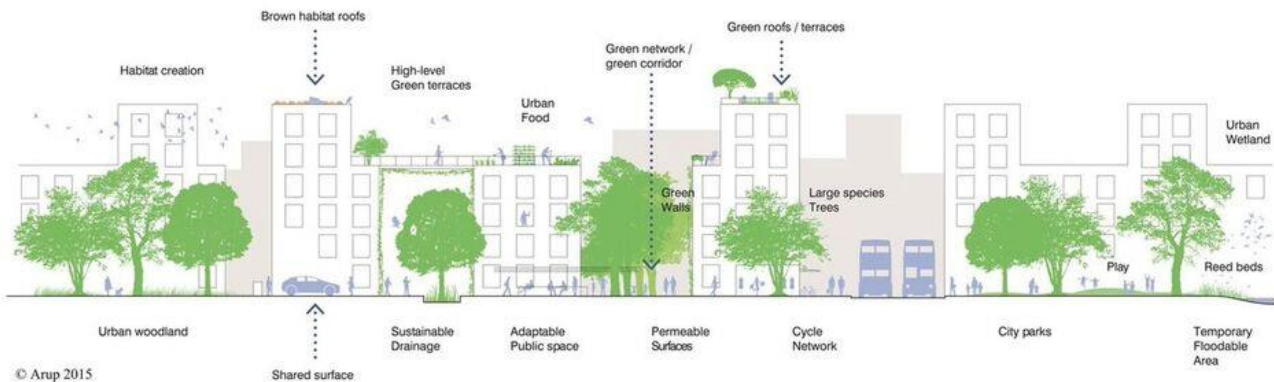
Grænar tengingar laða að ýmsa fugla. Hér er glókollur. Ljósmynd: Jóhann Óli Hilmarsson.

Mikilvægi grænna tenginga fyrir líffræðilega fjölbreytni og vistfræðilega ferla undirstrikar hvernig þær skipta sköpum í að styrkja hlutverk grænna svæða og þar með græna netsins í heild við að veita vistkerfajónustu og dreifa henni víðar um borgina. Skilvirk og stöðug vistkerfajónusta er lykilforsenda til að viðhalda ýmsum umhverfisgæðum sem þykja verðmæt í borgarumhverfi og sem annars þyrfti að leita til flókinna og oft dýrra tæknilausna til að ná fram. Þetta varðar t.d. miðlun afrennslisvatns en grænar tengingar eru lykiltæki í ofanvatnslausnum og bæði taka upp og veita regn- og flóðavatni burtu frá svæðum með lítið gegndræpi. Grænar tengingar mynda einnig skjól fyrir veðri og vindum, sól og hita og temprá áhrif loftmengunar sem og hávaða. Með bættum umhverfisgæðum eykst ekki einungis lýðheilsa og ánægja íbúa heldur verðmæti borgarumhverfisins, með tilheyrandi áhrifum á verðgildi lóða og fasteigna.

Eitt mikilvægasta hlutverk grænna tenginga er vitaskuld að þær auðvelda samgöngur fólks milli grænna svæða og þar með bæta aðstæður fyrir útivist. Þannig eflist útivistar- og lýðheilsugildi grænu svæðanna sem þær tengja en þungavigtarhlutverk græna netsins í heild er einmitt að vera borgarbúum athvarf til útivistar með aukna lýðheilsu og hamingju sem markmið. Grænu tengingarnar geta einnig sjálfar verið aðlaðandi og áhugaverðar fyrir útivist enda vel þekkt að fólk í borgum sækir í umhverfi auðugt af grænum gróðri og náttúru, jafnvel þótt um lítið svæði eða magn sé að ræða.

Í flestum tilfellum er þörf á samgönguinnviðum til að tryggja virkni grænna tenginga sem samgöngutengingar milli grænna svæða og þá einkum stíga – göngu og hjólastíga. Mismikið svigrúm er fyrir mikla innviðauppbyggingu og hún má helst ekki vera á kostnað annarra hlutverka græna netsins. Því þarf að skoða gaumgæfilega samspil græna netsins og samgöngunets borgarinnar og meta vandlega hvenær er viðeigandi að sameina þetta tvennt og hvenær ekki, og hvaða skali samgönguinnviða hentar hverju sinni. Í flestum tilfellum ætti

Það að vera auðvelt og sjálfsagt að finna rými fyrir stíga af ólíkum gerðum innan grænna tenginga en t.d. í þéttari byggð getur það verið vandasamt. Þá þarf að skoða hvernig önnur græn rými t.d. á einkalóðum geta bætt upp fyrir mögulega gæðaskerðingu á sjálfum tengingunum. Þannig geta t.d. hjóla- og göngustígar sem liggja meðfram vel grónum einkalóðum virkað sem grænar tengingar, óneitanlega með minni gæði þó en opinber græn rými sem hægt er að ferðast um og inn í og dvelja í. Þá þarf að meta hvort þörf sé á fleiri innviðum innan grænna tenginga t.d. áfanga- og dvalarstaði, og tengsl og aðgengi við mikilvæg svæði í nágrenninu t.d. borgargötur og torg, samkomustaði, skólalóðir o.fl.

Huga þarf að mörgum þáttum þegar grænar tengingar eru hannaðar.

Grænar tengingar í Reykjavík – stöðumat

Eins og áður kom fram stendur græna netið í Reykjavík vel að vígi vegna stærð. Grænar tengingar eru einnig margar og víða af miklum gæðum. Tengingar á stórum skala sem spanna þvert á borgina og einnig til nágrennasveitarfélaga eru margar og ágætlega dreifðar og byggjast fyrst og fremst upp á stóru grænu náttúrusvæðunum – sem oftast eru landfræðilega staðsett í dalverpum, meðfram ám eða nálægt vötnum og svo við sjávarsíðuna. Elliðaárdalur, Fossvogur, Laugardalur, Grafarvogur, Úlfarsárdalur eru dæmi um slík svæði í Reykjavík. Þessar stóru grænu tengingar mynda sterka græna ása frá sjávarsíðunni upp í útmörkina fyrir utan byggðamörkin. Í bæði Aðalskipulagi Reykjavíkur og Svæðisskipulagi Höfuðborgarsvæðisins er lögð áhersla á að þessum „grænu meginásunum“ sé viðhaldið enda er hlutverk þeirra afar mikilvægt.

Staða smærri grænna tenginga sem liggja á milli þessara megingtenginga og þ.a.l. inn í hið byggða umhverfi, tengja saman smærri grænni svæði og bæta umhverfisgæði hins byggða rýmis, er mjög ólík milli borgarhluta. Eldri borgarhlutar í vestari hluta borgarinnar hafa að jafnaði færri tengingar, enda er byggð þéttari, lóðir minni og opin rými færri og minni. Á þetta einkum við um Vesturbæ, Miðbæ og hluta Hlíða-, Háaleitis- og Laugardalshverfi. Í þessum borgarhlutum eru hindranir fyrir grænar tengingar einnig fleiri og viðameiri – bæði

stórar umferðaræðar eins og Miklabraut/Hringbraut, Kringlumýrarbraut, Sæbraut og Bústaðavegur en einnig hverfi sem eru lítið sem ekkert gróin eins og atvinnuhverfin Múlar, Holt og Skeifan. Í yngri borgarhlutum þar sem íbúabyggð er dreifðari og nær útmörkum byggðar eru grænar tengingar víða til staðar og mikið um græn rými, mörg hver afgangssvæði án skilgreiningar en einnig hönnuð leiksvæði og útivistarsvæði. Víða eru leifar af upprunalegri náttúru en einnig eru mikil áhrif frá garðyrkju og skógrækt. Hverfin standa þó misvel – bestar og flestar eru tengingarnar í Seljahverfi, Seláshverfi og Borga- og Víkurhverfi meðan tengingar í Efra-Breiðholti og Hálsu eru færri.

Gæði grænna tenginga eru einnig mismunandi. Þær standa misvel að vígi varðandi þætti eins og tengsl við samgöngunetið þ.m.t. göngu- og hjólastíga, fjölbreytni og gæði gróðurs, magn og gæði vistkerfabjónustu, tengsl við leiksvæði og skólalóðir, öryggi, almennt aðgengi og útlit og síðast en ekki síst hversu heillegar þær eru. Sumar grænar tengingar í Reykjavík eru lítið meira en grasflatar eða hólar með mjög einsleitri gróðurþekju, t.d. veghelgunarsvæði og hljóðmanir. Ljóst er að ýmis tækifæri eru til að styrkja og fjölga slíkum tengingum í borgarhlutum þar sem þess er helst þörf. Skoða þarf vandlega hvar sé viðeigandi að breyta og/eða bæta við grænum tengingum eins og rætt er um í næsta hluta.

Kort sem sýnir grænar tengingar, flokkaðar eftir gæðum, og mögulegar framtíðartengingar í Vesturbæ.

fjölbreytt – sum eru lítið meira en helgunarsvæði fyrir stofnbrautir meðan önnur eru glæsilegir skruðgarðar eða minjar af landslagi fyrir daga þéttbýlis. Með nákvæmari flokkun er auðveldara að meta gildi og gæði svæða, rýna í úrbætur og breytingar og móta hlutverk þeirra til framtíðar. Einnig þarf að kortleggja stöðu grænna tenginga í borginni, ekki síst á smærri skala innan hverfa og flokka og forgangsraða þær með aðgerðir í huga.

Afar brýnt er að festa í sessi græna netið á öllum skipulagsstigum. Auk aðalskipulags er hverfisskipulagið lykilvettvangur því þar er mótuð heildstæð framtíðarsýn fyrir einstaka borgarhluta og hverfi. Góður skilningur og skýr framtíðarsýn á hlutverki, eiginleikum, styrkleikum og veikleikum græna netsins í hverjum borgarhluta skiptir höfuðmáli fyrir netið í heild sinni. Sumir borgarhlutar standa vel að vígi nú þegar með mörg hágæða græn svæði og sterkar grænar tengingar en aðrir borgarhlutar eru veikari. Þá eru ákveðin hverfi þar sem grundvallarbreytinga er þörf og sem virka jafnvel sem tálmar eða múrar fyrir græna netið. eru það einkum iðnaðar- og atvinnuhverfi þar sem gróðurþekja á lóðum er gjarnan lítil sem engin og mikið um harða fleti eins og bílastæði. En íbúðahverfin standa einnig misvel þegar kemur að tengslum þeirra við græna netið. Hverfisskipulagið er besti vettvangurinn til að bæta úr og innleiða hugmyndafræði græna netsins í skipulag borgarhluta.

TÆKIFÆRI

BÚSTAÐAVEGURINN

TENGING MILLI HVERFA

VISTLOK/GÖNGUBRÝR – UNDIRGÖGN – HLUTA Í STOKK

Hugmynd að grænum tengingum yfir Bústaðaveg. Úr kynningu ráðgjafahóps um hverfisskipulag Háaleitis- og Bústaða.

Stór deiliskipulagsverkefni, ekki síst á þéttingarreitum þar sem verið er að móta nýja byggð, eru einnig mikilvægur vettvangur og þar felast tækifæri til að móta frá byrjun öflugt grænt net – bæði innan hverfisins og tengingar út á við og við stærri græn svæði í næsta nágrenni. Þá þarf að horfa á öll minni deiliskipulagsverkefni sem möguleg tækifæri ekki síst í

borgarhlutum þar sem þörf er á að styrkja græna netið. Síðast en ekki síst er afar brýnt að deiliskipulög séu til staðar og endurnýjuð reglulega fyrir mikilvægustu grænu svæðin í borginni. Löngu tímabært er að gera ný deiliskipulög fyrir t.d. Elliðaárdal og Öskjuhlíð.

Huga þarf að nauðsynlegum framkvæmdum til að styrkja og stækka græna netið og setja í skilmerkilegan farveg. Það á við um innviðauppbýggingu eða úrbætur á grænum svæðum, smáum og stórum, en ekki síst uppbygging og styrking grænna tenginga. Eins og marg oft hefur komið fram standa borgarhlutar mismunandi að vígi varðandi fjölda og gæði grænna tenginga.

Þar sem grænar tengingar eru fyrir en þarfnast endurbóta er mikilvægt að huga að eftirfarandi:

- Er viðkvæm og verðmæt náttúra sem forðast skal að raska ?
- Er þörf á að auka gróðurþekju með gróðursetningum ?
- Er þörf á að breyta gróðurþekju til að auka fjölbreytni ?
- Er þörf á nýjum eða bættum göngustígum ?
- Er þörf og svigrúm fyrir hjólastíga ?
- Er þörf á sérstakri vistkerfapjónustu t.d. miðlun ofanvatns, skjólmyndun, búsvæði fyrir lífverur o.s.frv. ?
- Er þörf /svigrúm fyrir áfangastaði ?
- Er þörf á breyttum áherslum í umhirðu ?

Þar sem þörf er á nýrri grænni tengingu þarf að skoða vandlega hvaða landrými hægt er að nota, hversu mikið rými það er og hvaða möguleikar eru í stöðunni með tilliti til þess að tengingin sé hæfilega löng, sé nægilega samfelld og að hún tengist sem best öðrum grænum rýmum sem fyrir eru og þá sér í lagi opnum og aðgengilegum rýmum svo sem almenningsgörðum, leiksvæðum og jafnvel skólalóðum og íþróttasvæðum en einnig smærri grænum rýmum t.d. skjólbeltum, trjá- og runnabeðum og jafnvel hljóðmönnum og grasflötum. Hagkvæmt og skynsamlegt er að nýta þann litla gróður sem fyrir er en ljóst er að þörf er á töluverðri gróðursetningu, helst af fjölbreyttum gróðri og einnig uppbyggingu ýmissa innviða eftir því sem við á. Líkt og á við um grænar tengingar sem þurfa betrubætur er þar fyrst og fremst að ræða: göngustíga, hjólastíga, áningarstaði, lýsingu og annan öryggisbúnað o.f.þ.h.

Mikil tækifæri eru að samræma hönnun við önnur hlutverk svo sem fyrir ofanvatnslausnir eins og áður hefur verið rætt. Þar sem rými er lítið má líta til þess að nota mannvirki og koma þá t.d. græn þök, græn veggir, græn bílastæði o.fl. til greina. Horfa skal til viðmiða í viðeigandi stefnum borgarinnar varðandi hönnun og t.d. val á gróðri. Einnig þarf að skoða hvaða lausnir standa til boða þegar hindranir og tálmar eru til staðar. Brýr og undirgöng eru almennt notuð til að gangandi og hjólandi komist leiðar sinnar yfir stórar samgönguæðar. Erlendis er þekkt að slíkar hefðbundnar leiðir séu gerðar „grænar“ til að grænar tengingar

slitni ekki. Ef það reynist ómögulegt er æskilegt umhverfið næst brúnni eða undirgöngunum sé vel staðsett inni í grænu tengingunni og að gæðin þar séu sem best til að draga úr neikvæðum áhrifum þess að tengingin slitni tímabundið.

Hér má sjá hvernig ofanvatnslausn nýtist sem græn tenging einnig.

Næstu skref

Í þessari skýrslu er stiklað á stóru á hugmyndafræðinni um Græna netið, mikilvægi grænna tenginga og greint frá hlutverki og eiginleikum þeirra og greint frá helstu verkefnum sem þurfa að eiga sér stað til að fylgja eftir hugmyndafræðinni og þar með áherslum og markmiðum í Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030.

Nauðsynlegt er að ráðast í frekari og nákvæmari greiningarvinnu á innleiðingu hugmyndafræðinnar og skoða í kjölinn hvar er helst þörf og tækifæri fyrir nauðsynlegar breytingar – bæði úrbætur og nýjungar þannig að græna netið verði öflugra, aðgengilegra og skipi skýrari sess í ímynd Reykjavíkur. Í kjölfar slíkrar greiningarvinnu ætti að vera auðvelt að hafa skýran verkefnalista sem spannar allt græna netið og getur í senn tekið til einfaldra viðhalds- og umhirðuaðgerða til myndunar nýrra grænna svæða, rýma og tenginga. Slíkan verkefnalista þarf að móta í samhengi við aðgerðaáætlanir í öðrum málaflokkum/stefnum og varða græna netið svo sem aðgerðaáætlun í loftslagsmálum, aðgerðaáætlun stefnu um líffræðilega fjölbreytni, leiksvæðastefnu, trjáræktarstefnu og samgönguáætlun.

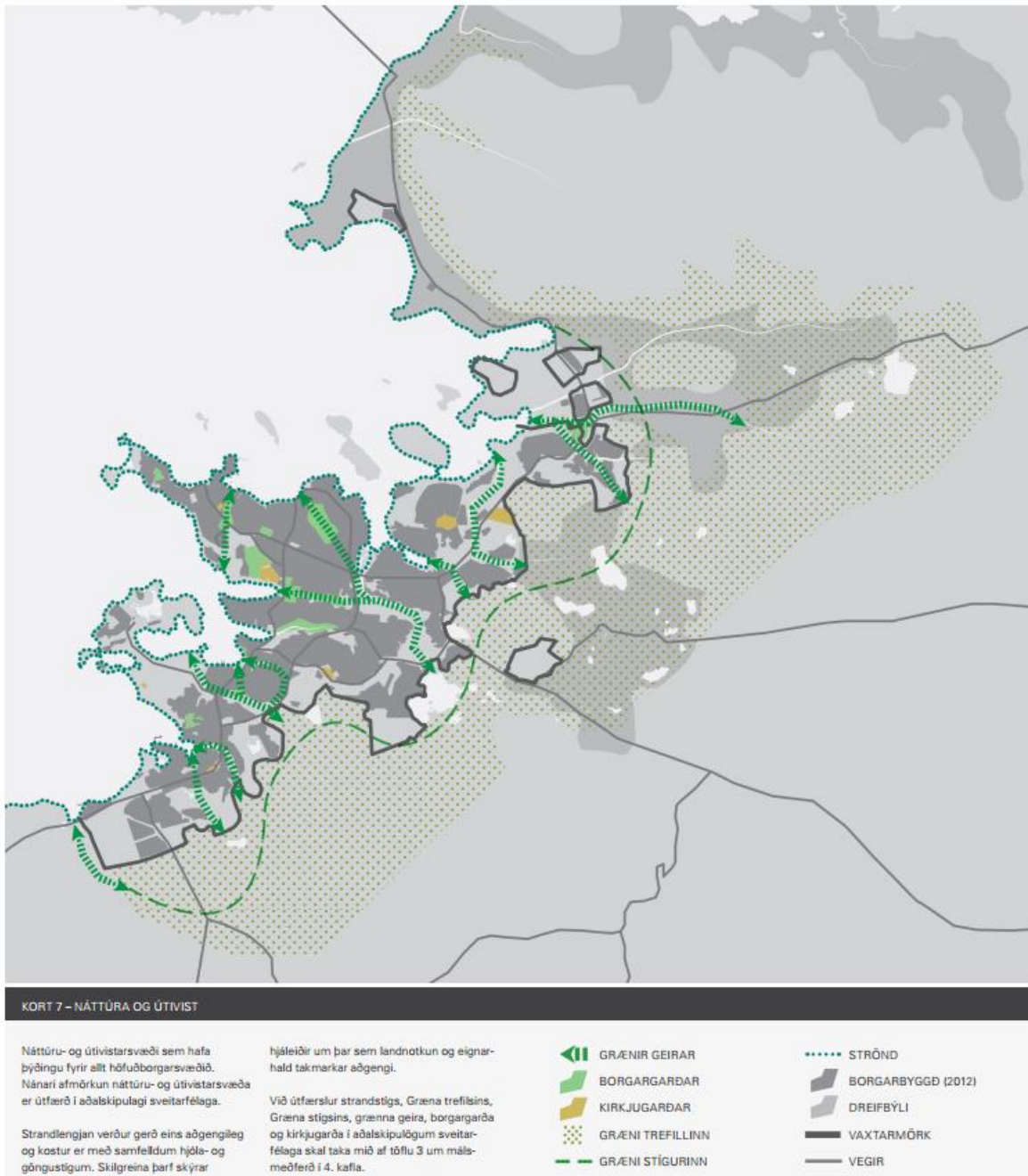
Starfshópurinn mælir með að ráðgjafafyrirtæki taki að sér að framkvæma þessa fullnaðargreiningarvinnu við fyrsta tækifæri og fái í það nauðsynlegt fjármagn, í góðu samstarfi við starfsmenn umhverfis- og skipulagssviðs. Horfa má til metnaðarfullrar og aðlaðandi framsetningu á áætlunum annarra borga um græna netið t.d. Osló og London.

Starfshópurinn vill áréttta að hugmyndafræðin á sér sterkt bakland í Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 og einnig í Svæðisskipulagi Höfuðborgarsvæðisins 2015-2040 (sjá myndir í viðhengi) og á sér einnig skýra samsvörun við samþykktar stefnur í bæði umhverfis, - samgöngu- og skipulagsmálum. Hugmyndafræðin eins og henni er líst hér þarf þó að skila sér á markvissan hátt inn í mörg verkefni borgarinnar með eftirfylgni og er ekki eftir neinu að bíða að tekið sé marktækt tillit til hennar í yfirstandandi verkefnum eins og t.d. vinnu við hverfisskipulag og deiliskipulagsgerð þéttingarreita, jafnvel þó vinnunni við greiningu og innleiðingaráætlun sem stefna skal að sé ekki lokið.

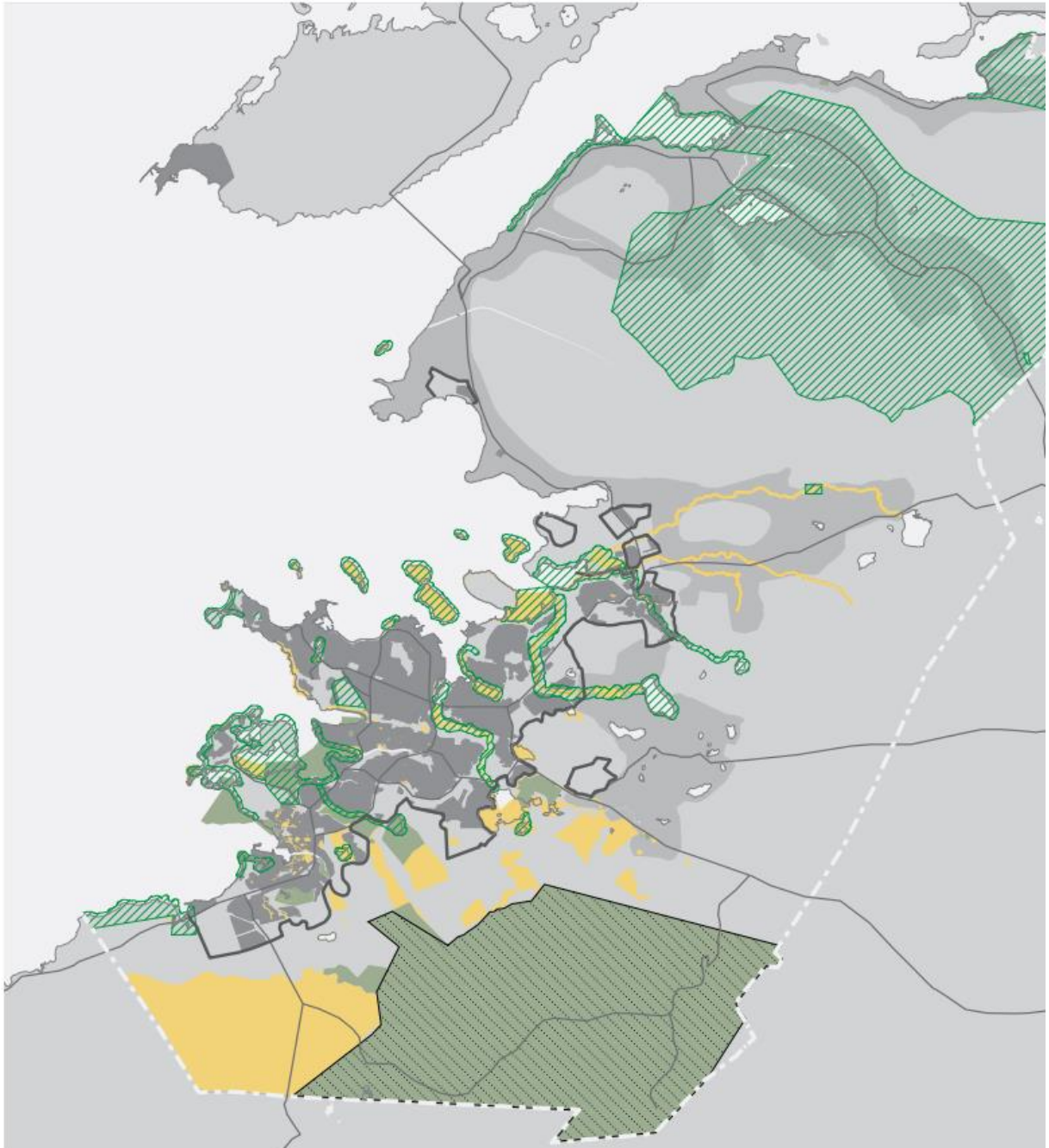
fyrir hönd starfshóps um græna netið,

Magnea Guðmundsdóttir.

VIÐAUKAR

Úr Svæðisskipulagi Höfuðborgarsvæðisins 2015-2040: Náttúra og útivist

Úr Svæðisskipulagi Höfuðborgarsvæðisins
2015-2040: Verndarsvæði

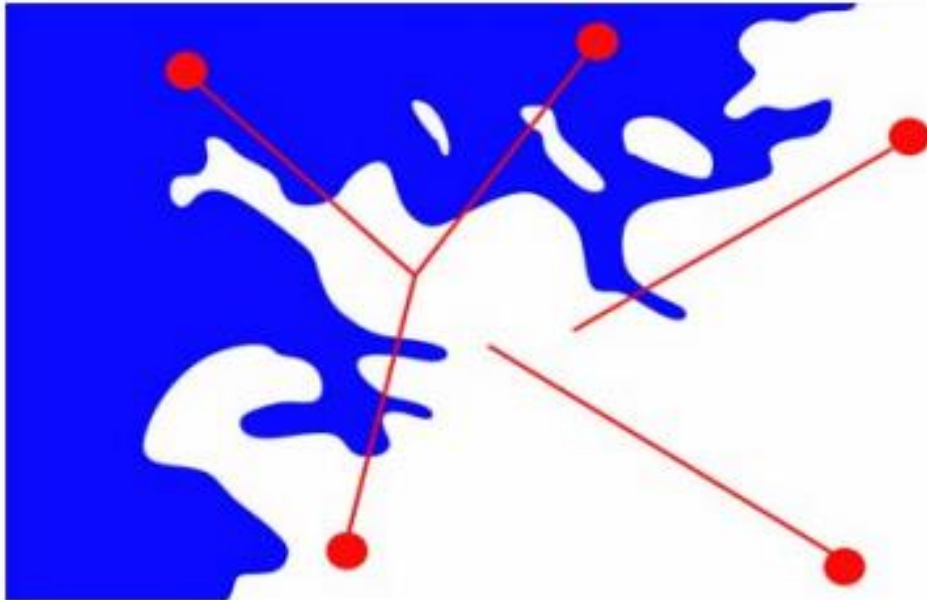
KORT 8 – VERNDARSVÆÐI

Á kortinu eru þau svæði sem njóta friðunar og/eða verndar árið 2014. Stefna Höfuðborgarsvæðisins 2040 er að samræma aðgerðir sveitarfélaga á verndarsvæðum.

Við útfærslu friðlystra svæða og hverfisverndar í aðalskipulagsáætlunum sveitarfélaga skal taka mið af tölflu 3 um málsmeðferð í 4. kafla.

 FRIDLÝST SVÆÐI	 BORGARBYGGÐ (2012)
 FÓLKVANGAR MED STJÖRN	 DREIFBÝLI
 NÁTTÚRUMINJASKRÁ	 MÖRK HÖFUÐBORGARSVÆÐIS
 HVERFISVERND	 VAXTARMÖRK
	 VEGIR

Eftirfarandi myndir eru úr Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 og lýsa grundvallarmarkmiðum í kaflanum um Grænu borgina.

a) Halda í sjónása að kennileitum í næsta nágrenni við höfuðborgina.

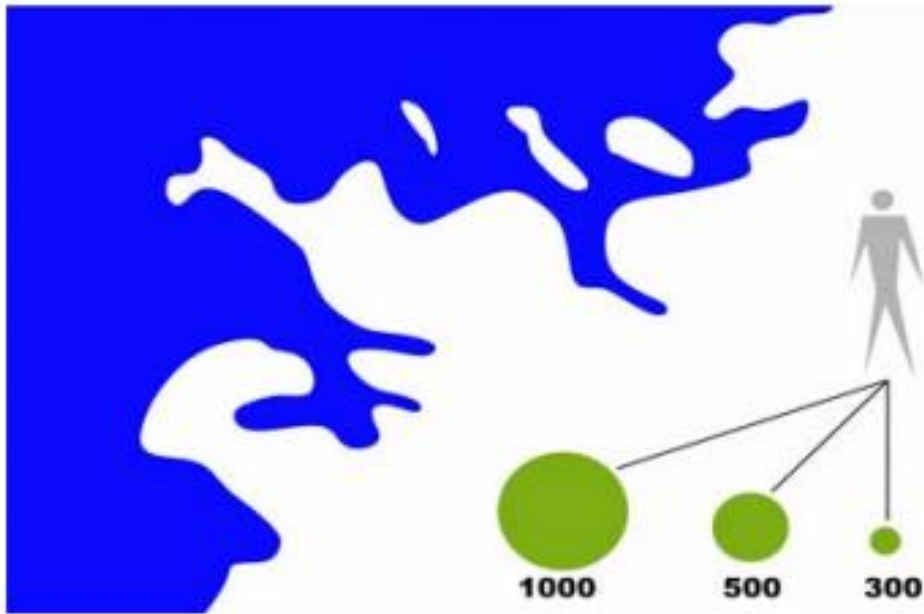
b) Styrkja „blápræðina“ í gegnum borgina og meðfram strandlengjunni.

c) Tengja saman Græna trefilinn og strandlengju borgarinnar.

e) Mynda samfelldan vef útivistarsvæða um borgarlandið.

d) Borgarbúar njóti góðs aðgengis að fjölbreyttum útivistarsvæðum.

f) Mynda samfelld göngu- og hjólastíganet um borgina.

g) Leggja áherslu á fjölbreytileika útvistarsvæðanna.

h) Jaðarsvæði borgarinnar myndi skjól um byggðina.

ERINDISBRÉF¹

Starfshópur um innleiðingaráætlun Græna netsins

Ábyrgðarmaður: Skrifstofustjóri skrifstofu umhverfisgæða

Inngangur:

Á fundi umhverfis- og skipulagsráð þann 2. maí 2018 var kynnt vinna starfshóps um Græna netið. Umhverfis- og skipulagsráð fól Umhverfis- og skipulagssviði í kjölfarið að gera tímasetta innleiðingaráætlun með kostnaðarmati.

Hlutverk:

Starfshópnum er falið að vinna tímasetta innleiðingaráætlun með kostnaðarmati svo innleiða megi tillögur fyrri starfshóps um Græna netið og tryggja að hafist verði handa við að útbúa og/eða styrkja grænar tengingar í borginni.

Helstu verkefni/viðfangsefni:

- Vinna innleiðingaráætlun og kostnaðarmat fyrir tillögur fyrri starfshóps um Græna netið.
- Rýna eldra skipulag m.t.t. grænna svæða og tenginga og greina hvar skortir á að framfylgja skipulagi varðandi framkvæmd grænna svæða eða tenginga skv. skipulagi.
- Rýni yfirstandandi skipulagsverkefni með tilliti til tengsla við markmið um græna netið. Vinni tillögu að því hvernig tryggja megi grænar tengingar og svæði í skipulagi sem er í vinnslu eða væntanlegt.
- Útbúa lista yfir framkvæmdaverkefni fyrir áætlun til næstu fimm ára út frá fyrri tillögum starfshóps og niðurstöðum rýnis eldra skipulags og yfirstandandi skipulagsverkefna. Tímasetja og forgangsraða verkefnum innan fimm ára tímabilsins.
- Skilgreina nánar einstök verkefni í áætluninni þannig að hægt sé að vinna kostnaðarmat sem fylgi áætluninni og skilgreina í hvaða feril verkefnin þurfi að fara.

Starfshópin skipa:

Snorri Sigurðsson, verkefnisstjóri á deild náttúru og garða (formaður).

Björn Ingi Edvardsson, verkefnisstjóri hjá skipulagsfulltrúa.

Þórólfur Jónsson, deildarstjóri deildar náttúru og garða.

Kristinn Jón Eysteinnsson, verkefnisstjóri á skrifstofu samgöngustjóra og borgarhönnunar.

Marta María Jónsdóttir, verkefnisstjóri á deild opinna svæða.

Helga Rún Guðmundsdóttir, verkefnisstjóri á skrifstofu reksturs og umhirðu borgarlandsins.

Starfsmaður/verkefnisstjóri starfshópsins:

Snorri Sigurðsson formaður starfshópsins verkefnisstýrir verkefninu og heldur utan um fundargögn og fundargerðir.

Til ráðgjafar og samstarfs:

Starfshópurinn vinni hagsmunaaðilagreiningu sem síðan verði lögð til grundvallar því samráði og samstarfi sem þarf að hafa vegna vinnu hópsins. Starfshópurinn leiti einnig ráðgjafar innan og utan borgarkerfis hjá aðilum með sérþekkingu á viðfangsefninu eftir því sem við á. Ef leitað er til ráðgjafa utan borgarkerfis þá greiðist ráðgjafakostnaður kostnaðarstaðnum U5640, umhverfi og útivist. Meðal aðila innan borgarkerfis sem haft verði samráð við eru ýmsar einingar hjá skrifstofu reksturs og umhirðu borgarlandsins, deild gatna hjá skrifstofu framkvæmda og viðhalds og verkefnastjóri hverfissskipulags hjá skipulagsfulltrúa.

Starfstími:

Starfshópurinn skili ábyrgðarmanni innleiðingaráætlun og kostnaðarmetnum tillögum fyrir lok árs 2018.

Reykjavík, 23. ágúst 2018

Guðmundur B. Friðriksson

Hjálagt:
Greinargerð starfshóps um Græna netið dags. maí 2017